

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మార్చి నెల 18-వ తేది మంగళవారము } నంచిక ౨౯౨
Vol. 17 } MADRAS, TUESDAY, 18th MARCH 1930. } No. 292
శ్రీ శుక్ల నామ సంవత్సర ఫాల్గుణమాస బహుళ చవితి

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుబొట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
బొట్ల బొగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
బావుల రూపుమాపును. దగ్గునులగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల లగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారిచే
జేలకుజేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
జ్ఞానము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-8 0-10-0
దబ్బా 1-8 రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 రంబు కెట్టిపిడి, మద్రాసు
ఈ

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, పోంబాయి.

KARAMCHANDHABILDASS
MANUFACTURING JEWELLER
437/3 MINT STREET SOWCARPET MADRAS.
CATALOGUE FREE ON APPLICATION.

65 1-

గ వ ర్న మెం టు హా మీ
రెం డు ల క్ష లు పూ ర్తి యై న ది

1929 సంవత్సరములో జారీకాబడిన పట్టాలు 19 లక్షలు.
తత్తణం మీ జీవితములను మా కంపెనీలోనే భీమాచేయండి.
ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్,
బంధరు.

"హనుమాన్ కవచమ్"

లోక మంతయు సుధరించుచున్నది

లక్షలకొలది మానవుల కోర్కెలకు నరప్రసాదమై దిగంబరయోగి పుంగవుని మహా
జూలములచే ఎట్టి అసాధ్యమైన కార్యములైనను కొనసాగునని అనుభవముపై ప్రతి మానవా
జ్ఞులందు గాక మాకు వచ్చుయోగ్యతాపత్రకలే నిరర్థకములని యెరుగనివారికి చెప్పి గర్వం
చేయు. బ్రహ్మరాక్షసులు, కాకినీ, ఛాకినీ, బాలారిష్టములు నాయునును. వీరలకుధనలాభము. వర్తకులకు వ్యాపారవృద్ధి. నిరుద్యో
గులకు పదుద్యోగము, విటకాండ్రకు నశికరము, బలహీనులకు వీర్యవలుత్తము, విధ్యాధులకు బుద్ధి, గొడ్డాండ్రకు సంతానము,
రాజులకు రాజ్యలాభము, యోగిశ్చాలకై నను మాకు వ్రాసినచో ఆక్షణమందే భగవంతుడు మీకు సుఖము చేకూర్చును. ఎక్కువ
వర్షంయెట మాకసమ్యక్తము. సందేహియివారు దురదృష్టవంతులని విచారించెదరు. ఈ అవకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కదు. రామ
కవచం, బంగారుది 7 1/2 చిన్నం. రూ 8. మహాపురుషుడు శివమున జీవము పోయిసమర్థుడు, హనుమాన్ ది వెండిది రూ 8; రాగిది,
రూ 2-8-0. బంగారుది 1/8 కులం రు 5 మాత్రం. వరా:—సిరస్థానం చేసి ఆర్డరు యివ్వవలెను. 19౩0-వ సం॥ డైరీక్యాలంకర
8 అకాలు. పండిట్, ఆర్యవైశ్య ఆశ్రమము, నాగావళినది బిడ్డన, చికాకోల్ సీటీ. (2)

డాక్టర్. జమ్మి వెంకట్రమణయ్య
విజయనగరం
లీవరు అండు స్టీప్ వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స నిచ్చు
వైద్యులు. మద్రాసులో ఖాయముగా నుండురు. ఉత్తర
ప్రత్యుత్తరము లన్నియు క్రింది ఆడ్రసునకు వ్రాయవలెను.
నెం. 27, మాధవపెరుమాళ్ కోయల్ పిడి,
మైలాపూరు మద్రాసు.

కావలెను
విశాఖపట్టణము, ఏలూరు ఏజన్సీల మేనేజరు
గా పనిజేయుటకు సామర్థ్యము గల 2 మేనేజర్లు
కావలెను. నెలకు జీతము రూ 60. రూ 1000 ధరా
వతు నీయవలెను. 9 0/0 వడ్డీకూడ నీయబడును.
22 వ తేదీ మార్చిలోగా వీలైనచో స్వయముగా
వచ్చి గాని, దరఖాస్తు ద్వారా గాని ఏర్పాటు జేసు
కొనవచ్చును.
మేనేజరు,
మద్దూరి బదర్స్, రాజమండ్రి.

దిన్యాపండియా ఎస్టాబ్లిష్మెంట్
కంపెనీ లిమిటెడ్
యస్. బి. నాయకులు పాత్రుడుగారు, అనకాపల్లి,
యీ లైఫ్ ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ కంపెనీ తరపున గంజామా, విశాఖ
పట్నం, గోదావరి, కృష్ణ, గుంటూరు జిల్లాలకు చీఫ్ ఏజంటుగ
నియమించడమైనది.
సబ్ ఏజంటుగ పనిచేయదలచినవారు వైవారికి వ్రాసి
తెలిసికొన వలయును.
మద్రాసు } యస్. జే. యఫ్. రివర్సు,
8-3-1930. } బాంచి మేనేజరు.

గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహము

మదరాసునందు బహిరంగసభ

మదరాసు, మార్చి 17:—గాంధీమహాత్మునిచే ప్రారంభింపబడిన “సత్యాగ్రహమునకు” కాంతి నైవేద్యము సమకూర్చుటకు ప్రచార మొనర్చుటకును, వంగవాయలను నేతన ప్రగారిని నిర్బంధించి నందులకు ప్రభుత్వమువారి చర్యను నిరసించుటకును శనివారము సాయంత్రము, చెన్నపురి యువజన సమితివారి యొక్కయు “యంగు ఇండి పెండెంటు పార్టీ” వారి యువ మాన్యము క్రిందను, మోక్షార్థ సమద్రుతమున నొక బహిరంగ సభ జరిగెను. వి.ఎల్. కామ్రాజును అధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షుడు కార్యక్రమమును ప్రారంభించుచు, ప్రస్తుతము మన దేశపు పరిస్థితులు, స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు పూర్వము ఈ జిప్సోను గల పరిస్థితులను బోలీయన్నుని నడిచిరి. ఈ జిప్సోదేశియులు మిల్లుకు కనిపించు బహిష్కరించుటచే భారతీయులు నైపు నుకమివనును బహిష్కరించిరి. కాని ఈజిప్సోదేశిగాక, భారత దేశ మిప్పుడు, అధ్యుతమున నూతనమార్గమును అలంబించి దౌర్జన్యరాహిత్యమును కాంతిసమరమును ప్రారంభించినది. గాంధీ మహాత్ముడు ప్రారంభించిన ఈ సమరము ఒక్క భారతదేశమున కేగాక ప్రపంచమునకంతయు గూడ, మోక్షదాయకము గా గలదు. ఇట్టి మహాసంగ్రామ మింతవరకు, ప్రపంచ చారిత్రమునం దెప్పుటకు గాంధీజీయ్యులు. ప్రపంచము పూర్వమునైనా భారతదేశమునైనా, అభ్యుదయమైనా సాధారణముగా నెలా యను విషయము ఈధర్మ సంగ్రామమున నిర్ణయము గావలసియున్నది.

ఈ విషయము స్థితి యందు సంగ్రామ పరిస్థితుల యందు ప్రతి భారతీయుడును, గాంధీ మహాత్ముని నాయకత్వము ననుసరించి తనధర్మమును నిర్వర్తించునని యున్నది. “మిగిలినవారు చేసేదగలే, మనము వెళ్లనక్కరలేదు” అను భావమును నడవలెను. ప్రతి భారతీయుడును, తననిధిని నిర్వర్తించినపుడే స్వాతంత్ర్యమును బడయగలరు. 60 యేండ్ల ముదుసలి, ఏమాత్రము ప్రయాణము నకును ఓర్వజాలని గాంధీమహాత్ముడు వజ్రసంకల్పముతో ప్రతి దినమును తీవ్రమున ఎండలనైనను తక్కువైన కాలిండుకను ప్రయాణ మొనర్చుచు సత్యాగ్రహ మొనర్చుచుండగా మనము మనధర్మమును నిర్వర్తించుటకంటె అవమానకరమును విషయ ముండదు” అని అధ్యక్షులు నుడిచిరి.

బొంబాయి యువజనసమితి సభ్యుడుగ నేవాంతరుగారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము భారతీయుల నెటుల దుర్బలుల నొనర్చినది యును అత్యుత్తముగూడ నశేషుల నొనర్చినదియును వివరించి నైపును కమిషనుకు లాలా లజపతిరాయిగారివంటి భారతీయ నాయకు నెటుల నాహుతి యొనర్చినదియును, ప్రజానాయకు నెటుల పోలీసు లాశిదెబ్బలకు గురియొనర్చు బహిష్కరమును తేర్కొన గుటనెరముల కేరిట ప్రభుత్వము ప్రజానాయకుల నెటుల నిర్బంధించుచున్నదియును వర్ణించి మానవ జన్మమెత్తి ఏప్రాణియు నిట్టి హింసల నొర్వదనియు భారతీయుల మహాత్ముడు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహోద్యమమునందు తేరి తమ విరసనమును కార్యరూపమున గన్పరుప వలెననియు హెచ్చరించిరి.

భాష్యం తిరువేంగడ నాయకర్ లక్ష్మణస్వామి ఈశ్వర అయ్యరు, శివరామయ్యగారు పిమ్మట ఆరవమానందు ప్రసంగించుచు తమిళరాష్ట్రము, సత్యాగ్రహోద్యమమున ముందంజ వేసి తమపేరును నిలుపజెట్టుకొనవలెనని ప్రబోధించిరి.

ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యగారు చుదకు ప్రసంగించుచు, విజయముచేకొనిగాని, ప్రాణములతో తిరిగిరాని గాంధీమహాత్ముడు ప్రతిజ్ఞ యొనర్చి బయలుదేరెననియు, ఆతని ప్రతిజ్ఞను నెరవేర్చి, మహాత్ముని జీవించేయుకై ప్రజల యందున్న దనియు నుడిచిరి. దాని నెట్లుపయోగించెదరో దెలుప వలెనని ప్రశ్నించిరి. ఈ మహాసంగ్రామమున, మహాత్ముని తపశ్శక్తి కేవల ప్రాణాధిపత్యము గాంచు ననువిషయము, తక్షణముకేమిగ దేశీయులీ మహాయుధమున, జోక్యము కలిగించుకొనక చూచుచు పూర్వకొని పిమ్మట స్వాతంత్ర్యము చునవర్తివలె ననుభవించురా? తమిళదేశీయులిట్లు అవమానకరముగ ప్రవర్తించరు. అచిరకాలములోనే తమిళ రాష్ట్రము, సత్యాగ్రహోద్యమమున ముందంజవేసి, భారతదేశమున కంతయు నాయకత్వమును వహించెదరని నమ్ముచున్నాము. పిమ్మట సభ ముగిసెను.

కతియవారు యువకులు సత్యాగ్రహ మారంభించు చున్నారు

గాంధీమహాత్ము డందుల కంగీకరించెను

అనంద్, మార్చి 16:—మకాం బోరియి:—కతియ వారు యువకులు వాలంటీరులను ప్రోత్సహించుచున్నారు. కతియ వారులో ధోలెరా అనుసముద్రపు తీవుకలదు. అచటకు వెళ్లి కతియవారు యువకులు ఉప్పును తయారు చేయుటకు నిశ్చయించిరి. ఇందులకు మహాత్ము డంగీకరించెను. అందువల్ల వీరు బయలుదేరుటకు సిద్ధముగా నున్నారు.

బాద్లో తాలూకా 1,000 మంది వాలంటీరులను సప్లయ చేయును

మహాత్ముడు జలాల్పూరు తాలూకా చేరకమునుపే తయారగుదురు

మహాత్ముని సత్యాగ్రహ దేశము జలాల్పూరు తాలూకా చేరక పూర్వ మే బాద్లో తాలూకా ప్రజలు వేయించి వాలంటీరులను సిద్ధపరచియుంచెదమని మహాదేవేశాయిగారికి అభయహస్తమిచ్చిరి. గ్రామపతేలును, తలారీలును తమ యుద్ధోగములకు రాజీనామాల నిచ్చెదమని చెప్పిరి.

అహమ్మదాబాదులో సభ

అహమ్మదాబాదులో గతరాత్రి మజిలీలు కొఠారీ గారును అబాసు తాకట్టిగారును బహిరంగసభలో నుపన్యసించిరి. 45 మంది యువకులు సత్యాగ్రహ వాలంటీరులుగా చేరిరి. రు 525 లు వసూలుచేయబడిన. సభలో నొకచిన్న బాలుడు ఒక రాగిడబ్బును సమర్పించెను. ఆరాగిడబ్బు వీలమువేయగా రు 200-లు వచ్చెను.

కతియవారునుండి 27 మంది సత్యాగ్రహదేశముగా సమర్పిత ఆశ్రమమునకు వచ్చిరి. గాంధీమహాత్ముని ఆజ్ఞాసారముగా వీరు అహమ్మదాబాదు జిల్లాలో ప్రచారము చేయుచున్నారు.

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ

సత్యాగ్రహ సమర మంత్రివర్గము

కలకత్తా, మార్చి 16:—నేటి సాయంత్రము వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుకమిటీసభ జరిగెను. మహాత్ముని సత్యాగ్రహోద్యమమును యీ రాష్ట్రములోగూడ నడిపించుటకై సత్యాగ్రహ సమరమంత్రివర్గము ఏర్పరుపబడినది.

భాద్రప్రస్థానముయొక్క అధ్యక్షులగు సతీశచంద్రదాస్ గుప్తాగారును, అభియోక్తము తాలూకా ప్రభుత్వసహాయగారును ఎన్నుకొనబడిరి.

ఈ ఈ సత్యాగ్రహ సమరమంత్రివర్గమువారు వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీయొక్క తీర్మానముబట్టి గాక అఖిలభారత సత్యాగ్రహ సమరమంత్రివర్గమువారి యాజ్ఞల ననుసరించి ప్రవర్తించెదరు.

భూరివిరాళములు, ఏలూరు

శ్రీ తటవర్తి వీరరాఘవులుగారు భీమవరం ప. గో. జిల్లా ఈ మహానీయులు తమ కుమారుడు వెంకటరత్నంగారి వివాహసందర్భమున నేడు సదశక్తికట్నముల సమయమందు మేమో కొరకమందే మమ్ముల నాహ్వానించి, మహదానందముతో మాగ్రామమున జమప్రదముగ జరుగుచున్న గోసంరక్షణ సమితికి రు 118, అన్నపూర్ణ వైద్య విద్యదాన సమాజమునకు రు 60, హిందూ యువజన సంఘమునకు రు 25, శ్రీ గాంధీ ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయమునకు రు 20, శాశ్వత మాలధనములక్రిందను, మహాత్మా గాంధీగారి సత్యాగ్రహోద్యమ విజయమునకు రు 50, వరకె రు 271 లు ధర్మముగా నొసంగి, ప్రజలను ప్రోత్సహింపరచుచు ధన్య లయిరి మన ఆంధ్ర మహాశివయోగ యోగకపరమచు శ్రీ వీరరాఘవులుగారికి మా కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనంబులు నర్పించుచు పరాత్పరడు వీరి కుటుంబమును సదా గాపాడి రక్షించు గాకయని కోరుచుంటిమి. సర్వజనులు యీవిధముగ తోడ్పడుదురు గాకయని విషయపూర్వకముగ కోరుచుంటిమి.

పసుమర్తి పురుషోత్తము, ఏలూరు అన్నపూర్ణ వైద్య విద్యదాన సమాజము ప్రసీదెంటు. వైది 4 ధర్మసంస్థలలోను ధర్మకర్తలు.

బొంబాయిరాష్ట్ర యువజనసంఘ తీర్మానము

కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి రందరును సత్యాగ్రహ దేశములో చేరవలయును

బొంబాయి రాష్ట్ర యువజన సమితియొక్క కార్యదర్శియగు మెహరాల్ గారు యువజనసమితియొక్క వర్కింగ్ కమిటీ సభయందు దొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించబోవుచున్నారు. ఈ సభ యీనెల 20 తేదీన అహమ్మదాబాదులో జరుగును.

వర్కింగ్ కమిటీ సభ్యులందరూ సత్యాగ్రహమునందు వాలంటీరులుగా చేరవలయునని తీర్మానింపబడును.

నారిమనుగారును మెహరాల్ గారును బొంబాయినుండి దాఖానుకు వచ్చిరి. ఇక్కడకు చేరిన గాంధీగారితో మాట్లాడుటకై నేట్ కన్సులరీభాయి లాల్బాయిగారు అహమ్మదాబాదునుండి విచ్చేసిరి.

పూనాలో సభ కమలాదేవి చటోపాధ్యాయనిగారి యుపన్యాసము

పూనా, మార్చి 16:—పూనాలో బహిరంగసభ జరిగెను. కమలాదేవి చటోపాధ్యాయనిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ప్రాసెసరు కృష్ణపాలినిగారు ఉపన్యసించిరి. 50 మంది సభలో వాలంటీరులుగా చేరిరి.

స్వరాజ్య ఆశ్రమ ప్రతిష్ఠాపనము

చెరసాలల కేగినవారి కుటుంబసంరక్షణార్థము

కరాచీ, మార్చి 16:—కరాచీలో స్వరాజ్య ఆశ్రమము అనునొక ప్రతిష్ఠాపన స్థాపింపబడినది. ఈ స్వరాజ్య ఆశ్రమమునకు ప్రారంభోత్సవము డాక్టరు కిమ్మగారిచే జరుపబడినది.

స్వామి గోవిందానందుగారు యీ ఆశ్రమముయొక్క ఉద్దేశ్యమును వివరించి చెప్పిరి:—

జాతీయ ప్రచారకులను నియమించుటకును, దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకై చెరసాలల కేగినవారి కుటుంబముల సంరక్షణము కొరకును యీ స్వరాజ్య ఆశ్రమము ఏర్పరచబడినది. కాబట్టి ప్రజాసేవకు లయినవారి రందరును యీ ప్రతిష్ఠాపనకు ధనసహాయ మొసంగవలెను. ఇట్టి ఆశ్రమములందు రాజకీయ నాయకులు చేరి కాంగ్రెసు ఉత్తమపుష్కరము సత్యాగ్రహమును చేయవలయును. అట్టిచో దేశసేవకులు కట్టుదిట్టముగా పనిచేయుటకు వీలగును.

ఉదయము 10 గంటలకు కలీక్తి నాహాలు ఆవరణలో జాతీయపతాకము ప్రదర్శింపబడినది.

సింధు కాలేజి విద్యార్థుల నాయకుడగు గోపాల్దాసు లాల్వాసి కిమ్మగారికి విం దొసంగిరి.

ఇట్టి ఆశ్రమములు దేశమంతటను అవసరమై యున్నవని కిమ్మగారు చెప్పిరి. (ఫీ.పె.)

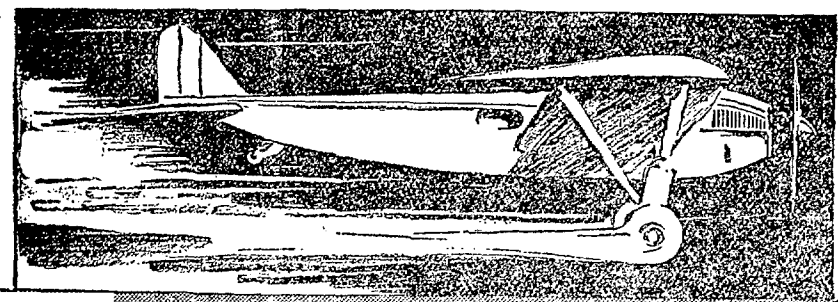
బాలగంగాధరటిల్క్ పుస్తక భాండాగారము

వివాహకట్నములు

శ్రీయుత తూనుగుంట్ల పున్నయ్యగారి యింట్లో రు. 4-0-0 లు, దీవి లక్ష్మణాచార్యులుగారి యింట్లో రు.2-0-0లు, కొనరాజు లక్ష్మణస్వామి చాదరిగారి యింట్లో రు.2-0-0 లు యిచ్చి వారియొక్క భావాభిమానమును వ్యక్తించినందులకు గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహక పక్షమువారి తరపున నావందనములు. అందరు యిట్టి అభిమానమును చూపవలెనని కోరుచున్నాను.

పెదపులివర } కాంధూరి సీతారామయ్య, డి. 14-3-30 } కార్యదర్శి.

11-3-30 వ తారీఖున రాత్రి 9 గంటలకు, దీవి తాలూకా, ప్రోపాగేండిట్టు, బండారు వీరవెంకట అయ్యయ్యత రామరావుగారు, మా పెదకల్లేపల్లి గ్రామములో ఒక గొప్ప పెంపరెన్ను ప్రోపగేండా మీటింగు చేసిరి. మీటింగుకు చాలమంది జనులు వచ్చిరి. మీటింగు, అర్జు పానకాలుగారి ప్రసీదెంటు పిప్పక్రింద, చాల పుత్సహముతో జరిగెను. (ఒకరు)

వేగము స్టీమ్ లైన్ పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్ లో త్వరితముగ వ్రాయనగును

క్రలము ముంచుటనలన ఆలోచన తగ్గి చేతికి బడలిక గల్గును. ఈ వేగముగ వ్రాయుపద్ధతి నవలనభించును. నేడే మీ దుకాణా దారుని వద్దకు వెళ్లి పార్కర్ కలమును మానును.

పాళీయొక్క చివర భాగము మెత్తగ యుండి కాగితముపై త్వరితముగ వ్రాయుటకు విలుగనున్నది.

పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్ "ఎక్స్-వైట్" లేక "సీరా" వేగముగ ప్రవహించును. క్రమలేక చాలనేపు వ్రాయనగును.

సామాన్య కలములకంటె 240/0 ఎక్స్-వైట్ పార్కర్ కలముండు పట్టుటయేగాక, తేలికగలదై వివిధమాదిర్చులో నుండగలవు.

సమృద్ధమైనదానికొరకు "జి. ఇ. ఓ. యస్. పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్" పేరును గమనించుడు.

డ్యూఫోల్డ్ యస్ ఆర్. రు 25/-
" " జి. ఇ. ఓ. రు 18/-
" " తేజీ. రు 18/-

పంపకదారు:-

Dodge & Seymour Ltd.,
Bombay, Calcutta,
Madras, Delhi
Lahore, Karachi.

AUTHORIZED PARKER SERVICE STATIONS
M. HUSSON All & sons, Bunder Street, Madras Jalal sons, Rattan Bazar Road, Madras

Parker Duofold

సంయుక్తరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గసభ

మహాత్ముని యుద్యమమునకు సంపూర్ణముగా
తోడ్పడుటకు నిశ్చయించుట

భూమిస్థులను నిరాకరింపవలెనను సూచన

(ఫ్రీ ప్రెస్, తంజివర)

అలహాబాదు, మార్చి 15:- సంయుక్తరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభవారి అవసరసమావేశమునందు ఈ క్రిందితీర్మాన ముమోదించబడినది.

భారతదేశముయొక్క మహానాయకుడగు గాంధీమహాత్మునిచే ప్రారంభింపబడిన స్వాతంత్ర్య సత్యాగ్రహము నీసభ వారు మనఃపూర్వకముగా నాహ్వానించుచు తదుద్యమసిద్ధికై అన్నివిధముల సాయముచేయుటకు నిశ్చయించుచున్నారు. కావలెనని కాసర్వోంఘనము చేయువారికంటె ముందు కారాగారమునకు పంపబడిన క్రియత వల్లభభాయి పటేలుగారికిని కారాగారమునకు బోసన్న క్రియత నేకగవ్తాగారికిని ఈ సభవారు తమ మనఃపూర్వకాభినందనములను దెల్పుచున్నారు.

సత్యాగ్రహసంఘము

ఈ రాష్ట్రీయముందు సత్యాగ్రహోద్యమము సులభసాధ్యమగునట్లు చేయుటకును, అవసరమైనప్పుడు తగు చర్యకై కొనుటకును ఈసభవారు ఒక ఉపసంఘమును స్థాపించుచున్నారు. ఈసంఘములో కీర్తియత గణేశశంకర విద్యార్థి (కార్యదర్శి) కీ ప్రకాష్, కీర్తియత కీర్తికృష్ణదత్ పతివాలి కీ జవహర్లాల్ నెహ్రూ, కీర్తియత రాఫీఅహమ్మద్ కిద్వాయ్ గారలుందురు.

సత్యాగ్రహము

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారి స్వంత అజమాయిషీ ని ప్రత్యేకస్థలములందు ఉప్పుచట్టమునకు సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడినది. తాలూకాజిల్లాసంఘములను వ్యక్తులను గూడ నిట్టి సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవచ్చును. ప్రత్యేకస్థలములందును యితరప్రదేశములందును సత్యాగ్రహ మెట్లు ప్రారంభింపవలెనో సత్యాగ్రహసంఘమువారు సలహాలను జారి

చేయుదురు. సత్యాగ్రహ కాంతిసైనికులను చేర్చుటయందును సత్యాగ్రహము చేయుటకై దేశప్రదేశములు తిరిగివచ్చు వోకను గొనుటకును జిల్లాసంఘములు ఆప్రయత్నమై యుండవలెను.

భూమిస్థు నిరాకరణ

ఎచ్చటవీలైన నచ్చట భూమిస్థు నిరాకరణకై యేర్పాటులను గావించుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు సత్యాగ్రహసంఘమున కధికారమిచ్చుచున్నారు. భూమిస్థును నిరాకరించువో మొదట నే యేభాగములలో నిస్తుపొచ్చుచేయబడినవో ఆస్థిస్తును నిరాకరించుటకును యిప్పటి పన్నులభారమును తగ్గించుటకును సత్యాగ్రహము ఉద్దేశింపబడవలెను.

సత్యాగ్రహనిధి

స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాటమును తీవ్రముగా కొనసాగించుటకుగాను ద్రవ్యమునకై సత్యాగ్రహనిధియను ఘంతును సంఘమువారు యేర్పాటు చేయుచున్నారు. ఈనిధికి రాష్ట్రీయములందరు ద్రవ్యసహాయము చేయవలెను. సత్యాగ్రహమునందు స్వయముగా పాల్గొనలేనివారు ఈనిధికి ద్రవ్యమునై నను సమకూర్చువలెనని మేము కోరుచున్నాము. ఈనిధి సత్యాగ్రహసంఘమువారి వశమున నుండును.

మహాత్ముని అరెస్టుచేయుచో?

సత్యాగ్రహోద్యమ నాయకుడగు గాంధీ మహాత్ముని అరెస్టుచో నీరాష్ట్రీ ప్రజలందరు సంపూర్ణముగా హరితాళము చేయవలెననియు, సత్యాగ్రహ దళములో చేరి మహాత్ముని ఉద్యమమును జయప్రథమునగల్గుగా కొనసాగించవలెననియు సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి ప్రకటన

సంయుక్త రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘమువారి కార్యనిర్వాహక వర్గముచే నీక్రిందిప్రకటన గావించబడినది:- తొమ్మిది సంవత్సరములనాడు ప్రభుత్వమువారు ఈరాష్ట్రీ ప్రజలపై సవాలు గావించి యుండిరి. మన రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘమువారు ఆసవాలును అంగీకరించిరి. చరిత్రాత్మకముగ నాసమయమున నీరాష్ట్రీ ప్రజలు ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిఘటించి యెట్లు పోరాడిరో, ఎట్టి ధైర్యోత్సాహములతో స్వాతంత్ర్యమునకై కృషి సలిపియుండిరో భారత ప్రజ లెరుంగని విషయము కాదు. వేనవేలయువకులు, కాంతిసైనికులు నీప్రయత్నమునందు పాల్గొనిరి. విదేశ ప్రభుత్వమును తిరస్కరించుటకును, భారత స్వాతంత్ర్యసిద్ధికై యెన్ని కష్టములనైన నొందుటకును ప్రజలు వెనువలెదు. ప్రభుత్వమువారి ధీమతమున జాలకపోయిరి. వీరిని లొంగదీయుట వారి కశక్యముయ్యను.

మహాోద్యమ నాయకుడు సహాయనిరాకరణము నాపుచేసినమీదటనే మనము ఉద్యమమును విరమించితిమి. అప్పటినుండియు మన రాష్ట్రీయములు స్వాతంత్ర్యపోరాటము నత్యుత్సాహముతో సాగించిరి. వారు ఉరికింబములకు వెరవలేదు. చెరసాలలు వారికి భీతిగొల్పలేదు. స్వాతంత్ర్యమహామంత్రమును పునఃపునః ఉచ్చరించుచు, కోమలచంద్రికాసదృశము లగు చిరునవ్వులు ముఖపద్మములందు తాండవింప నీపాదలు స్వాతంత్ర్య దీప్తపరతంత్రులైరి. ఇదిగో! భారతమాత మరల తనపుత్రులను, పుత్రికారత్నములను చేతులెత్తి యాహ్వానించుచున్నది. పౌరయవేదనాభరముచే గాసిలి, రోదనముగావించుచున్న తల్లిపారతంత్ర్యమును బాప చనుదెంచు. మరల మహానాయకుడగు గాంధీమహాత్ముడు సర్వసేనాధిపత్యమును స్వీకరించినాడు. మరల స్వాతంత్ర్యసైనికులు కాంతిసైన్యములో జేరి భారతజాతీయ పతాకతమ్మ నవరతము రక్షించుచుండ తల్లిపారతంత్ర్యమును బాప బ్రయత్నించుచున్నారు. ఈప్రయత్నమువలనిఫలితములను చక్కగా గుర్తెరింగి స్వాతంత్ర్య పోరాటమును మన మాహ్వానించుచున్నాము. భారతదేశమునకు సేవచేసెదమని బాసటయొనరించి జనవరి 25 తారీఖున ఇతర రాష్ట్రీయములతోబాటు మనము గైకొనిన పవిత్రయగ వాదనమును మరల నీసమయమున దృఢపరుచుచున్నాము. ఏది వచ్చిన రానిండు. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యముతో మన మాప్రతిజ్ఞను పాలించవలెను. సమయమున కుచితమైనట్లు సంచరించి స్వాతంత్ర్యయోధులుగా చేరవలెనని మేము ఈరాష్ట్రీ ప్రజల నాహ్వానించుచున్నాము. మనరాష్ట్రీయములో ననేక చరిత్రాత్మకములగు యుద్ధరంగములలో ననేక సమయములందు భారతదేశముయొక్క భావియవస్థ నిర్ణయింపబడినది. దౌర్జన్యరాహిత్యము విదేశీయ నిరంకుశ పరిపాలనముతో డీకొని సమరముచేయు రంగము లనేకములు ఈ వికాలయగు పుణ్యభూమియందుండుగాక. మనదేశీయులదైర్యోత్సాహములను, త్యాగదీక్షయు జాతీయోద్యమమునకు జయము సమకూర్చెడును గాక!

మద్రాసు, వరంగల్, బెజవాడ, మొదలగు పట్టణములయందలి ధర్మవైద్యకాలయందు ను మారు 10 వేలమంది చంటిబిడ్డలకు వాడబడి ఆమోఘములైనగుఱముల నిచ్చియున్న బాలగుఱము వాడుకు. చంటిబిడ్డలకు దివ్యామృతము. సీసా 1 కి రు 1-0-00 డాక్టర్ శ్రీపాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం॥ మార్చి నెల 18-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

రియ్యనుబస్తాలు

మనుసు తెనాలిది ,, వ 48 400 న 12 8 0	18 8 0
నెల్లూరిది ,, డిబ్బో 48	18 8 0 14 0 0
భీల్లి ,, డిబ్బో 46	16 0 0 17 0 0
రా.న.లు రా. 164 బస్తా 1-8	8 0 0 8 12 0
గువ్వలు ,,	19 0 0 20 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-8 ర 205	12 12 0 14 0 0
నెనగలు ,, డిబ్బో	16 0 0 17 0 0
నెనలు ,, డిబ్బో	14 0 0 18 0 0
మనుసులు ,, డిబ్బో	17 8 0 18 0 0
ఉలవలు ,, 195	7 4 0 8 0 0

3. నూనెపప్పులు

గువ్వలనూనె కా 1-8	110 0 0 118 0 0
నెయ్యి కా 1-8	14 0 0 19 0 0
వేరు నెనగపప్పు కా 1-8	40 0 0 41-0-0
వేరు నెనగనూనె గానుగ కా 1-8	య.95 మి.న.కా.నూనె 91
అమడనూనె కా 1-8	92 0 0 96 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

జాయపప్పు కా 1-8	100 0 0 108 0 0
కూరపప్పు ,,	60 0 0 65 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరుది) కా 1-8	98 0 0 108 0 0
ధనియలు ,, కా 1-8	28 0 0 28 4 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమంజుళు చుణుసు 1-8	య 40 48
బెల్లము కా 1-8	య 28 0 0 49 0 0
అస్సాచక్కెర బస్తా 1-8	26 0 0 26 4 0
చింతపండు కా 1-8	28 0 0 28 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం కా 1-8	80 0 0 81 0 0
చిదరం ,,	24 0 0 24 0 0
రవ్వెడు ,,	24 0 0 24 0 0

6. నూలు

నం 20 బెన్ని సింహంయూరే	య 6 5 0
నం 6 ,, కటారి	8 10 0
నం 24 ,, లాటి	8 4 0
నం 40 బామ్మర 10 పా	9 6 0
నం 20 1/2 రబ్బలేడి	6 1 0
నం 40 రాజీ	8 5 0
నం 4 బెన్ని మసీద	8 4 0
44 నాంజో	4 12 0

7. తోహములు

కుండి 100 కులం 1-8	య 55 4 0 59 6 0
అంజారు కులం 1-8	21 18 0 22 0 0
గువరన 1-8	18 12 6
ఇల్లెడి కా 1-8	240 0 0 248-0-0
రాగి కా 1-8	880-0-0 882-0-0

8. రంగులు

అతిపేలు క్విట్టరూలూడు అలిజరయిక్ సింహంయూరూ	
,, నీలరంగు 1 రతి	0 10 0
,, 14 రతులు	1 10 6
,, 28 రతులు	1 0 9
,, 55 రతులు	1 3 0
,, 1 అందర	1 8 3
రప్ప-టుపాస్తుస్కా-బోలెట్ అనగా (టర్కి-రెడ్డు)	8 4 0
కాంగో 8 డి	1 0 0
య 4	1 2 0

జాబులు

విద్యార్థి నమితి-బోర్డు ఉన్నత ప్రాథమిక పాఠశాల, మోపిదేవి (కృష్ణా)

ఈ పాఠశాలయం దెలిమిది తరగతులు ప్రభుత్వమోద మును బడసినవి. ఇం దుపాఠశాలయములు మిగుల క్రేడతో బోధనా కార్యములను నిర్వహించుచుందురు. ఎనిమిదవ తరగతి విద్యార్థులలో మువ్వగు అవనిగడ్డ రేంజి నూర్పు డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరుగారిచే పరీక్షింపబడి యోగ్యతాపత్రములను బొందిరి. వీరిలో ఒకరిద్దరిని తప్పక పాఠశాల గ్రేడు ప్రెయినింగుకు దరఖాస్తు చేయవలెను. మరియు నిజీవల విద్యార్థి నమితి నెలకొల్పబడినది.

(ఒక విలేఖరి)

పశ్చిమకృష్ణామండల జాతీయోపసంఘము-బెడవాడ ఆంధ్రదేశము నందలి వివిధ మండలములం దప్పడే సమగ్ర సన్నాహములు జరుగుచున్నవి. పశ్చిమకృష్ణా మండలము నందు కాంతినైనికులుగ జేరి మహాత్ముల వారితోపాటు అవసరమైన ప్రాణాధారము వలకు దౌర్జన్యరహితముగ పోరాడ సంకల్ప ముగల 18 సంవత్సరములకు తక్కువగాని వయస్సుగల యోధులెల్లరు వెంటనే బెడవాడ గవర్నరు కేటలోని జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యాలయమున కేటించి ప్రమాదప్రమాద సంతకము జేయ గోరుచున్నాను. వ్యవధితేడు ఆలసించిన వారికి మహదవకాశము లభింపక పోవచ్చును. మన జిల్లావార లెక్కను ఎచ్చట యెట్లు యుద్ధము ప్రారంభించునది ముందు నిర్ణయింపబడును. ఆఫీసు, బెడవాడ } కాట్రగడ్డ మధుసూదనరావు, వల్లభ సేని వేంకట్రావు, కార్యదర్శులు.

పునర్వివాహ మహోత్సవ వాహ్వనము స్వస్తి శ్రీ చాంద్రమాన కుక్ల నామసంవత్సర ఫాల్గుణ బ ౬ గురువారం (20-8-1930 సం॥) నూర్యోపయోది ర-గ్రామం లకు అనగా ఉదయం గం 9-35 నిలవ ఆనూరాధానక్షత్ర యుక్త వ్యవధిలగ్నముందు; నాకుమార్తె చిల్ల సామి కమలాదేవి, మల్ల రాయవరం గ్రామం కంటిపూడి నుబ్బారాయచౌదరిగారి శ్రేష్ఠకుమారుడు వీరబసవరాయచౌదరి బి. ఏ., గారికి ఇచ్చి ఏలూరులో శ్రీ రామకృష్ణ పిక్చర్ ప్యాలస్ హాలులో వివాహము జరుపు తుడు నిశ్చయింపబడినది, గాన ఏతచ్చుభవమూర్తమునకు బంధుమిత్రసహితముగా విచ్చేసి నభూవకుల నాకర్షించి మత్స్యత చందసతాంబూలాదుల నైకొని మహ్యనందింప జేయ గోరుచున్నాను. వేలేడుగ్రామం, } గోగినేని సీతారామయ్యచౌదరి. సూర్యవీడురాల్ }

చల్లదా నర్సరీతోటలు- సేలల జంకన్ 8 సం॥ అంటుమాడిచెట్లు, ఇళక ఫల అంటుచెట్లు జంకన్ రు 7 1/2. సీమ, స్వదేశ తదాగ్రహి పూరికెట్టులు 24 దినుసులు రెట్ రు 2 1/2, 12 దినుసులు 1 1/2. తోకామంటి పూలు" మదరాస్ పది 8 రు 1, చాట్టూరుక ఇళాది. Chandra Nursery. P. O. Seelam Junction

ప్రశ్న భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయు క్ష యు. 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు యు. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P. O.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కా రంగులు సరిసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

మార్చి 10:—మ. రా. శ్రీ. నూర్యప్రకాశరావు బి. ఎ. (తహసీల్దార్) గారి అధ్యక్షతతో రవీంద్రపతన మందిర ములో 9 వ తేది మ. రా. శ్రీ. జి. శేషశాస్త్రిగారు నాగరికతనుగూర్చి యుపన్యాసించుచు మన ఆర్యులనాటినుండియు మన దేశమున నాగరికతాభివృద్ధి చేతువులను చూపి దేశచరిత్రాధారముల బట్టి విదేశములలో యిది ఎట్లు పరిగణింపబడుచున్నదియు ఇప్పటి నవనాగరికతా ప్రపంచమున కపటప్రవృత్తియే నాగరికతా లక్షణముగా ఉండుటయు దానిని త్రికరణబుద్ధిగా నడచుకొనినగాని తొల్లింటి యార్యులయొక్క నాగరికతా గౌరవము రాజాలదనియు, దీనిని సంపాదించి ప్రనివారను యత్నింపవలెననియు నుడివెరి.

మనదేశచరిత్రమన ఆర్యుల ప్రతిభయంతయు పురుషార్థ దృష్టినిబట్టి జీవనము సాగించుటయే ముఖ్యలక్షణమై యుండెనని శ్రీయుత వెంకటరావుగారు నుడివెరి. మ. రా. శ్రీ ఎమ్ భాస్కరశాస్త్రి, కృష్ణమూర్తి పంతులుగార్లు వైవిధ్యముల ను బలపరచిరి.

ఉపన్యాసములందలి ముఖ్యవిషయములగూర్చి పలుకుచు అధ్యక్షులు సభను ముగించిరి. కరతాశ్చర్యములు చెలరేగినవిమ్మిట సభికులు యిల్లుకు వెళ్లిరి.

గతవారమున యాయూరి కోటలో తలారి పిథిలో బిడలబోయవాని గృహము పరశురామప్రీతి నొందెను. వివాదాంశమేమనగా బావలలు నార్బుడుటకు సాధ్యముకాకపోవుటయు, గృహముదలియున్న రూ 80 లు. వెలగల యావు, రూ 80 వెలగల మేక భిక్షిభూతము లయ్యెను.

టి. పుల్లయ్య.

చల్లపల్లి వార్తలు

నేటికి శతాధిక గ్రంథములు రచించి మహాప్రఖ్యాతి వడయుటయేకాక, పంచమవేద మనబరగు శ్రీమహాభారతగ్రంథము సంపూర్ణముగా నాంధ్రీకరించి "కవిసారస్వభాష" బిరుదము గాంచి శ్రీనాథమహాకవి వోత కనకాభిషేకము నంది కృతార్థులైన మల్ల రాల్ల శ్రీ శ్రీ కవిసారస్వభాష శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు మా గ్రామము 10-8-30 తేది సాయంత్రము దయచేసిరి. 11-8-30 తేది సాయంత్రము 6 గంటలకు మా గ్రామంబునంగల పతనమందిమున బ్రహ్మశ్రీ వేమూరి శేషయ్యశాస్త్రిగారి యగ్రాసనాధిపత్యమున నొక సభ జరుపబడెను. తత్సమయమున శ్రీ శాస్త్రులవారు కవులు కవులబిరుదముల గూర్చిన విషయములు తమ సహజ మృదుమధురవాక్కు ధారసంబుల సభ్యుల నమందానందరసమునుల గావించిరి.

మరియు మా గ్రామంబున గల శ్రీమంతు రాజా హై స్కూలులో నాంధ్రపండితులగు శ్రీయుత దేవసేని మూరకవి గారిచే రచింపబడిన భగవదనుమత మను గ్రంథము నవలూకించి అందు కొన్ని పద్యములునదివి సభ్యులకు వినిపించి, వారి కవితా విమర్శనముం జేసి, అందుగల చిత్రంబునకు విస్తయమంది నూరయ్యగారికి చిత్రకవి యని బిరుదము నొసంగిరి. అంత శేతత్పాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయులగు మల్ల రాల్ల శ్రీ వేమూరి శోగిప్పపంతులు బి. ఏ. ఎల్. టి. గారున, సహాయోపాధ్యాయులలో నొకరగు మల్ల శ్రీ శోమూరి నాగభూషణ రావుగారున, అగ్రాసనాధిపతులగు బ్రహ్మశ్రీ వేమూరి శేషయ్యశాస్త్రి గారున కవిసారస్వభాషులంతవారు అనుగ్రహించి దయచేయించిన యాచిరుదము కడుంగడు దగియున్నదని తమతమ యుద్దేశములను వెలువరించిరి. వివద మల్ల రాల్ల శ్రీ కాశీభట్ట నూర్యనారాయణమూర్తిగారి అభినందనములతో సభ ముగిసినది. అభినవ శ్రీనాథు లగు బ్రహ్మశ్రీ కవిసారస్వభాష శ్రీ పాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారికి సత్కార్యమును దీర్ఘాయురాశోగ్య భాగ్య మొసంగుగాక యని కలంబెడ.

పురవాసి

కల్లికోట-ఆటగడ యువరాజుగారి నామకరణమహోత్సవము

శ్రీకల్లికోట-ఆటగడ రాజాసాహేబులు, ఎం. ఎల్. సీ. యును అగు శ్రీ శ్రీ శ్రీ రాజా రామచంద్ర మర్తరాజుదేవ్ బహద్దర్ వారి జ్యేష్ఠతనయుని నామకరణమహోత్సవదినం బైన యీనెల 13వ తేదీని శ్రీమా బుక్కపట్టణము - రామానుజయ్యగారు సభయందు జదివి సమర్పించిన నవరత్న మాలిక

అభ్యుదయపరంప-రాభివృద్ధిని జెంది
రాజార్యమడు యువ-రాజు వెలయు!
ఆయురారోగ్యభాగ్యదీపంపన్నుండై
రాజార్యమడు యువ-రాజు వెలయు!
సకలవిద్యలయందు - సమధికప్రజ్ఞుండై
రాజార్యమడు యువ-రాజు వెలయు!
ఆచంద్రతారార్క - మగుయశంబును గాంచి
రాజార్యమడు యువ-రాజు వెలయు!
శ్రీ. పార్వతీపరమేశ్వర - పరమకృపను
గాంచుండంగ - బైపైని - ఘనతరముగ
ధీరుండై ధార్మికుండయి - లేజరించు
రాచకొమరుండు చెలగుత - రమ్యసరణి!
కేదారనాథుని-కృపచేత మీ కొక్క-
పుత్రరత్నము గల్గె - బొల్పు మీఱ!
దారసుతాదుల - దగ బుజ్జగించుచు
రాణింపు మెల్లపు - రమణతోడ!
భోతనిరీతి - రిధివిల్లు గావుత!
మీచిన్ని పాపడు - మేదినిశ!
శ్వకురుండు జలధికి - శ్వకురుండై విలసిల్లు
విష్ణు వొసగుత - విభవములను!
రఘురామవసు జగ-త్ప్రణామమారుండు
రక్షకుండై నట్లు - రక్షి నిపుడు
పాలకోడటికు-లాలంకరింపొందు,
నేంకటకృష్ణరావ్ - విప్రవరుండు
హితవైద్య మొనరించి - హెచ్చైన శ్రద్ధతో
భవదీక్షగృహమున - బాటునడియె
పార్వతీరమణభ-వ్యాలయనిర్మాణ
సంకల్ప మతనిక - జూల గలదు
హిమకరనిభలేజ! - సుమతీసమరూప!
వారివాంఛను దీర్చు - బ్రాహ్మణుడవు
తే. నామకరణోత్సవమునాడు - సేమ మొప్ప
జంద్ర శేఖరు శీతవా-త్సల్యదృష్టి
'బూర్ల చంద్రదే' వనియెడు - పూర్వనామ
మమరె బెద్దలచే నెంతో - యందుముగను
రామచంద్రాఖ్యభూపాల! - రమ్యశీల!
రాణిగారు మిగుల - రాణించుచుండురు
శివునిపూజలందు - శీలమందు
ఆమెగారివలన - నాలయనిర్మాణ
మొనర నగు నటించు - వినీతి గలదు.
శ్రీ. భవునిపూజలందు - భవునిసేవలందు
బుత్తీలాలనలందు - బొల్పుసాధ్య
గృహవైద్యునందు - గృహపురోహితునందు
నాదార్యమును జూపు - నతివమిన్న
దాసీజనులందు - దాసులయందును
గడు నాదరము జూపు - కల్పకౌళి
సుజ్ఞానులందు - జుట్టాలయందును
మర్యాద జూపెడి - మహితచరిత
తే. "సరవి హరినాసరములందు - శ్రద్ధ గలిగి
సత్యనారాయణస్తోత్ర-పఠణదీక్ష
నలరుచుండెడి సచ్చిల" - యనగ వింటి;
అట్టిగరితకు భవుండెప్పు - నతులసుఖము!
క. బంగారుతోట్లయం పిడి
"రంగుగ నిద్రింపుమయ్య - రాజకుమారా!
సంగీతము బాడెద" మని
యంగన లూపంగ బాల - డలరెడుగాతన్!

సా|| 6-30 X|| బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా|| 9-30 X||
19-3-30 తేది మాత్రము
ఈ ఫిల్మ్ న్యాయార్థమేరులు } బెజవాడ హాలును 3 జే క }
త దేకదిక్షగా 2 సంవత్సరములు } దీక్షగా 3 దినములు చూడ }
చూచి ఆనందించిరి. } తేరా? }
15 లక్షల డాలర్లు వెచ్చించి 3 నెలలు పరిశ్రమచేసి సిద్ధపరచిన ఫిల్మ్
20, 21, 22-3-30 తేదీలుందు
సు రా జ్ - డ డ్దా లా
తే క
అ స హ య శూ ర త్వ ము
విరల్ గారు ప్రధానపాత్ర ధరించెదరు

శ్రీ కాశ్యపగారి సుప్రసిద్ధకావ్యములు చూచితిరా?
కొలది ప్రతులు మాత్రమే కలవు, కొనవ్వరపడుడు!
వాల్మీకి { మానసికము లైన మార్పులను నిరూపించు సాటిలేని శ్రోత నాటకము. శ్రీమన్నా శక్యరాంకితము. అభిలరసాలవాలము. నిగూఢవిషయచర్చానిబిడికృతము. చదువుకొలది చవులూరుచుండును. 1 రూ.
వసంతసేన { సంస్కృతాంగసాహిత్యసంప్రదాయసమ్మిళిత మైన ప్రాథమికకావ్యము. దేవరాజసుధీమణి గారి "కావ్యప్రశంస"యను, నడమడుటి వీరరాజకవి గారి "లఘుటీక"యను నమూనాలు. 14 అ.
నీతికథాసంగ్రహము { సచిత్రము, సటిష్ఠము. విద్యార్థు లెల్లరు తప్పక పఠింపదగిన పుస్తకము. చిన్న చిన్న పద్యములు; చక్కని చిక్కని ధారాళమైన సులభతైలి. 4 అ.
అపూర్వసంఘసంగ్రహము { ఆంధ్రవాణి కథివాలంకారము, అసన్యకభాషప్రశస్తినిబట్టి కన్న డములోనికి పరివర్తించబడిన "యద్భుతగ్రంథము". 12 అ.
చంద్రరేఖావిలాపము { వికటకవితావిరాజమానము. మాచిమంచి జగ్గకవి ప్రణీత హాస్యప్రబంధరాజము. "ఈ కృతికి సమముగా గృతి-నే కవులును జెప్పజాల రిది విరుదము." 14 అ.
ఈ యెదు పుస్తకము లొకేసారి కొనువారికి పోస్టేజి చార్జీ చేయబడదు.
1930 మార్చిలోపల కొనువారికి రు. 8-8-0 కే పి. పి. చేయబడును.
ప్రకాశకులు: విశ ల్యా డి పో 4, ఆచారప్పన్ సందు బార్జిటపున, మదరాసు.

శ్రీ. చిన్నా రిపావడు - చిందులు ద్రోక్కచు
సరసకు వచ్చెడు - సమయమునను
దల్లి చేతులు సాచి - "తనయ! రారా, చిన్ని
కుట్ట! రారా" యంచు - గొమరు బిలువ
జిటునవ్వు నవ్వుచు - జిటుగజ్జె లండెలు
ఘులుఘులు రని మ్రోయ - గడు నడిగను
వచ్చి చేరున నిల్చి - వంచించి పరుగిడి
పకపక మని నవ్వు - భాగ్యశేఖ
తే. సొంపుర దిలకించి పులకించు - శుభసమయము
రాజనంపతులకు మీకు - రహిని గల్గె!
సోమ శేఖరుకరుణచే - శుభము లొదవు!
రామచంద్రాఖ్యభూపాల! - రమ్యశీల!
తే. "కల్లికోటకు యువరాజు - కల్లె సేడు
మనము ధన్యుల మైతిమి" - యనుచు బ్రజలు
రాచకుట్టని గనులార - జూచుచేడ్డ -
గాదియున్నార లచ్చట - ఘనముదమున.
క. నానాదిక్కులనుండియు
నానావసుధలైల్ల - నయమున మీకు
సూనుడు గల్గుట కలరుచు
మానితలేఖాళి యనుప - మహి వర్ధిలుమా!
ఉ త్సాహ వృత్తి ము
మంగళంబు గల్గుగాత - మహితరాజశేఖరా!
అంగజసమరూప! మీకు - నగును భవ్యచుంగళం!
బంగజజనకుండు మిమ్ము - ననవరతము ప్రాచెడుకొ!
మంగళాళి సతము రాజ-మాణవకున కయ్యెడున్ !!!

నూతన పుస్తకములు
ఈ క్రింది పుస్తకములు, ఆంధ్రుల నవినాశములు,
నూతనోద్దేశములును దెలుపుచున్నవి:-
కమలాక్షి, రాజేశ్వరి - నవలలు
చిత్రకథాపంజరి- 1-2 భాగములు - చిన్న చిన్నచిత్ర
కథలు దీనిలోగలవు.
ఇవి కాక, "ఇంగ్లీషువారి సంసారపద్ధతులు", "వ్యాసా
నళి", "హిందూసుందరీ బాలచరిత్రములును" గలవు. ఒక్కొక్క
దాని వెల 8 అణాలు. నలయువారు, ఏతద్గ్రంథకర్తయగు
రాయసం వెంకటేశపుడు యం. యె. గారికి, గుంటూరు
వ్రాసికొనవలెను.

మదన కామేశ్వరి లేహ్యము
బలహీనులసాటి కల్పవృక్షము - మేహము, నిక్కాళ,
నిస్సత్తువ, కుక్కనవ్వు, అతిమాత్రము మొదలగునాటిని హరించి
మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తి, సంతానమును గలి
గించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0.
పాలసుగంధి లేహ్యము - రక్తకుడికి శ్రేష్ఠమయినది
సహమేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు
క్షీణనోష్ణులు, మొదలగునాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును
20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0. డి. పి. 4 రుల్లు కేర
పి. సి. పి. అందుకొరయుక్త్యరసమాజం, పెరిడేపి-నెల్లూరుజిల్లా

కావలెను
అమెరికాదేశపు గర్లోనర్ పెట్రోలియం కంపెనీ
వారి కిరసనాయులు, పెట్రోలు నమ్మటకు గౌరవముగల జిల్లా,
సభా ఏజంట్లు కావలయును. సగటు ధరపత్రుగాని లేక ధనవం
తుని జామీనుగాని యివ్వగలవారు మాత్రమే, "జమీందారు
గారు" ఆఫ్ సరసారాపు షేట, మకాం, గుంటూరు అని వ్రాసి
తెలిసికొన వలయును.

ఆర్థరసాయనశాల
ముక్త్యాల (కృష్ణ)
ప్రశస్త మైనవి. గాత్రీయమైనవి. ఆయుర్వేదావధ
ములు దొరకుచోటు. మీ కేమందు కావలసిననుమాకే వ్రాయు
డు. కేటలాగు ఉచితము.
మా మెన్స్ ఫురి ఏజంటు -
శ్రీ. వి. కేవల్య
58. 8/15 నల్ల తంబిడి. తిరుపతిక్కోడ, మద్రాసు.

గాంధీమహాత్ముని స్వరాజ్యసత్యాగ్రహము

గాంధీజీని వెంటనే అరెస్టు చేసేదరను వార్తలు ప్రబలుట

మహాత్ముడు నేడుదయమున ఆనందునుండి నాపాకు బయలుదేరుట

మరికొందరు గ్రామాధికారులు రాజీనామానిచ్చుట

కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షుడు

పండిత జవహరలాలు

నెహ్రూగారు

బదాల్పూరులో మహాత్ముని సందర్శింపదలచుట

ఈనెల 21 వ తేదీన పండిత జవహరలాలు నెహ్రూగారు అహమదాబాదులో నుండుట, దారిలో బదాల్పూరులో మహాత్ముని సందర్శించి అటుపిమ్మటనే అహమదాబాదు వెళ్లుదరు.

ఆనందు చేరుట

దారిలో నొక దేవాలయమున ప్రార్థనలను సలుపుట

గాంధీమహాత్ముడు 16 వ తేదీన మధ్యాహ్నము బోరియా వినుండి బయలుదేరి సాయంకాలమున దారిలో నొక దేవాలయమున ప్రార్థనలను సలిపి రాత్రి 8 గంటలకు ఆనందుచేరెను. గ్రామమునకు రాగానే సరాసరిగా చాకోద్దారు విద్యాసంఘ భవనమునకు వారు వెళ్లిరి. ఈసంఘమువారికి సాశ్రమాన్నత పాఠశాల రెసిడెన్షియల్ (హైస్కూలు)ను జాతీయపద్ధతులపైని నడిపించుచున్నారు. వెనుక నిది గుజరాతు విద్యాపీఠమున కనుబంధముగానుండ నుండెను. ఇప్పుడిది బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమున కనుబంధముగానున్నది. ఈసంఘమునకు ప్రెసిడెంటు వి. జే. పటేలుగారు రధ్యక్షుడు. ఆనందులో జరిగిన బహిరంగ సభకు పదివేలమంది వచ్చిరి. అచటి వార్తకసంఘమువారు 500 ను, రత్నములవర్తకసంఘమువారు 2000 రూపాయలను సమర్పించిరి ఆసభలో మహాత్ముడు తెలిపెను. ఈ సత్యాగ్రహమునకు 7000 రూపాయ లుండిన చాలుననెను.

ప్రభుత్వమువారి యేర్పాటులు

కాంగ్రెసు పక్షమువారి అభిప్రాయము

“దొరతనమువారు సాల్పు ఆక్రమ నిబంధనలను సవరించి ఆ చట్టముక్రిందగల అధికారమును పోలీసు యుద్ధోగుల కొనగట వలననే గాంధీమహాత్ముని ఉద్యమము ఉపేక్షింపబడ దగినదిగా దను విషయమును చదు గ్రహింపగలిగిరి స్పష్టమగుచున్నది. ఈరీతిగా తయారుచేయబడిన ఉప్పు మనఃపూర్వకముగా మోగించుట పనికిరాదు, గాన దొరతనమువారు తటస్థముగానే యుండురని యొక బొంబాయిపత్రిక వ్రాసిన వార్తయే నిజమైనదగుడ నందులన మహాత్ముని యుద్యమమున కెట్టి అంతరాయమును కలుగదు. గాంధీమహాత్ముని ముఖ్యోద్దేశము సత్యాగ్రహము నొనరించుటయే గాని కేవలము ఉప్పు తయారుచేయుటకాదు. సత్యాగ్రహము నందు దేశీయులు లక్షలకొలదిగా పాల్గొనునట్లు చేయుటనబట్టియే మహాత్ముని ప్రయత్న సాఫల్యతై ఫల్యములను నిర్ణయింపవలసి యుండును. ఈ క్రొత్త నిబంధనలనలన సమరద్రోహము నందు మాత్రమే గాక యితర ఫలములందుగూడ దొరతనమువారు చర్యనుజరుపగోరుచున్నారని స్పష్టమగుచున్నది” అని కొందరు కాంగ్రెసువారు నిన్న 17 వ తేదిరి అందులో నెలిబుచ్చిరి.

సత్యాగ్రహభివృద్ధి

మహాదేవ దేశాయిగారితో సంభాషణ

“మొన్న 16 వ తేదీన నేను అహమదాబాదు ఆశ్రమమునందు సత్యాగ్రహదళ నియంతయును మహాదేవ దేశాయిగారితో సంభాషించితిని.” అహమదాబాదు మండలమునం దిప్పటికి 200 మంది వలంటీరులు చేరిరి. వారిలో 80మంది కళాకారుల విద్యార్థులు. వారికి పరీక్షలు దగ్గరబడుచున్నవగుడ వారు సత్యాగ్రహ దళమున చేరిరి. వారు కళాకారులను పదలుటకు కృతనిశ్చయము తైరనియే దీనివలన స్పష్టమగుచున్నది.

విదేశీయుల సానుభూతి

విదేశీయుల పత్రికలవారు మాత్రమేకాక విదేశీయులలోని యితర ప్రముఖులుగూడ నీయుద్యమమునం దత్యధికమగు నా

దరమును కనబరచు చున్నారు. అమెరికా, ఇంగ్లాండు, నార్వే, స్వీడను, జర్మనీ, ఫ్రాన్సు మున్నగుదేశములనుండి పలువురు ప్రముఖులు సద్యాగ్రహమును వెల్లడించుచు మహాత్మునకు తేఖలను వ్రాసియున్నారు.

ఆశ్రమదృశ్యము

ఇప్పుడాశ్రమ మెట్లున్నదియును చూచుటకు 15 వ తేదీ తేనివారమునాడు నేను బయలుదేరి 16 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఉదయమున 8 గంటలకు ఆశ్రమమును చేరితిని. ఆశ్రమమునకు పోయెడుదారి నిర్మాణవ్యయముగానే కనబడెను. ఆశ్రమమునకు బయలుదేరినవారము మేమెదుగురుముతప్ప మరెవ్వరు నాదారిలో కనబడలేదు. బండ్లు మోటారులు మున్నగున వెక్కడను కనబడనేలేదు. ఇదివరకు చెట్లకొమ్మలమీద మాత్రమే తిరుగుచుండెడి వానర కుటుంబము లీపుడు దారిలోనికిగూడ నిర్భయముగ రాసాగెను.

విద్యాపీఠము

8½ గంటలకు విద్యాపీఠమును చేరితిమి. 4 రోజుల క్రితముచట నుండెడి అత్యధికముగా నుండెను. నేడుగుమ్మమునద్ద నాడు కొనుచుండిన బాలు రిద్దరుతప్ప మరెవ్వరును కనబడనేలేదు. 8½ గంటలకు నేను మహాదేవ దేశాయిగారి గదిలోనికి వెళ్లితిని. అప్పుడతడు రాట్టమును త్రిప్పుచుండెను. అతనికి కార్యభార మత్యధికముగానే యుండెను. దయతో నైదునిమిషములనేపు నాతో సంభాషించెను. అంతలో వృద్ధుడగు యాహంసాహెబు గారు రచయిత వచ్చెను. ఇతడు దక్షిణాఫ్రికాలో మహాత్మునకుసహకారిగ నుండెను. ఆశ్రమ మిప్పు డెటులున్నది? అని నేనడుగగా మీరే స్వయముగా చూచిరనిదని దేశాయిగారనిరి.

అంతటనేనీవలకువచ్చితిని. ఇప్పుడాశ్రమమంతయు స్త్రీపరిశీలన క్రిందినున్నది. అపరిచితులగు కొందరు బాలురును ఒక మధ్యవయస్కుడును తప్ప పురుషులు మరెవ్వరు నచట కనబడలేదు. పరిశ్రమకు సుబర్మతీరమున గాంధీజీ గది సమాపమునం దిప్పుడుగూడ ఎట్లు నీటియంత్రము (పెరిషియను పిలు)కడ పనిచేయుచున్నవి. గాని ఆ నీటినిపుడు స్త్రీలే కాలువలగుండ నడిపించుచున్నారు. ఒకయువతి కాబేజీతోటచెంత నిలచి మరియొక యువతి చేయవలసినవని బోధించుచుండెను. కొందరు గదులను, పాకశాలను, స్నానములగదులను, యితర ప్రదేశములను కుభ్రపరచుచున్నారు. మరికొందరు నీళ్లుతీసుకొని పోవుచున్నారు. మరికొందరు ఖద్దరులెక్కలను వ్రాయుచున్నారు. భోజనశాల ఆవరణలోనికి నేను వెళ్లునరికి మధ్యవయసుగులదానివలె కనబడుచున్న ఒక స్త్రీ శృంగారకట్టును చేబూని క్రొత్తవారికి వారి పనులను తెలియజేయుచుండెను. ఆమె హస్తమునం దాపరిమార్చిన సాధనమే లేకుండినదా ఆమె యొక వైద్యశాలలో ప చారి జీ (హాస్పిటలు మాట్రు) యని యే భావింపవలసియుండెను. ఆమెయే మీరాబాయి. ఆంగ్ల దేశీయుడగు అడ్మిరలు నేడుగారి కుమార్తె. ఆమెయే యిప్పుడు గాంధీజీ స్నానమునందు ఆశ్రమాధికారిణిగానున్నది. ఆమె స్వయముగా సాఫలమునంతనుకుభ్రపరచుచున్నది. సందులలోనున్న సాలెపురుగుగూళ్లుగూడ తీసివేయుచున్నది. అనవసరములగు మేకులను వానికి తగులొగిని వ్రేలుచున్న దారులను తీసివేయుచున్నది. విరిగిపోయిన రాట్టములు మున్నగు సామానులను కొట్టుగదిలో పడవేయుచున్నది. యీ పనిలో తక్కిన స్త్రీలుగూడ నామెకు తోడ్పడుచున్నారు.

అప్పుడు నేనే సాహసించి ఆమె చేంతకేగి ననుస్కరించి “ఇప్పుడు ఆశ్రమాధికారమునంతయును మీ పైననే పడెనా”? అని అడిగితిని.

“ఇదిగో యిట్టి పనులన్నీటిని నేనే చేయుచున్నాను. నారాయణదాసుగారు నాకు తోడుగానున్నారు. ఇది ప్రబలమగు బాధ్యత. అదిగో ఆ చటదుగ్ధ పరిశ్రమశాల యున్నది. మరికొన్ని రోజులలో ఆ పనినిగూడ మేమేచూడవలసియుండును. పాలుపితుకుట, ఆవులకు మేతవెట్టుట మున్నగు పనులన్నీటినిగూడ మేమే ఆనగా యిచటనున్న స్త్రీలే చేయవలసియుండును.” అని ఆమెయనెను.

“నిజమే యిదివర కీయాశ్రమమునందుండ 100 మంది పురుషులలోను యిప్పుడు 7, 8 మందిమాత్రమే కలరని యిప్పుడే దేశాయిగారు నా కెరిగించిరి. ఇది భారతదేశపు స్త్రీస్వాతంత్ర్యోద్యమము.” అని నే నంటిని.

“బొంబాయి ఆంగ్ల దేశమునందలి స్త్రీస్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు, మా యుద్యమమునకు ఒక్క-వ్యత్యాసముమాత్రము కల

దు. మహాత్ముని ఆశ్రమములను కొనసాగించుటగాను మహాత్ముని ఉపదేశజ్యోతి ప్రకాశవంతముగా వెలుగునట్లు చేయుటలోను మాత్రమే మే విచట పురుషులతో సమానస్వాతంత్ర్యమును కొరచుచున్నాము.” అని ఆమె నుడివెను.

అచట 12 గురు స్త్రీలు కలరు. వారిలో యిద్దరు వంగ రాష్ట్రమునుండియును, ఒకరు అలహాబాదునుండియును, ఒకరు లాహోరునుండియును, అయిదుగురు ద్రవిడరాష్ట్రము (టమిలునాడు) నుండియును, ఒకరు కేరళము (మలబారు) నుండియును వచ్చిరి. వారందరూ 20 ఏండ్ల ప్రాయములవారే. వారు వలంటీరులుగా చేరుట కే పరుగిడి వచ్చిరిగాని మహాత్ము డందుల కిప్పుడంగీకరింపవందున మీరాబాయిగారి ఆదరణచేత వారు మానవసేవను చేయగలగుచున్నారు.

15 వ తేదీన అహమదాబాదులో అబ్దుసు త్యాజ్జీగారి అన్యతత్వక్రింద సభ జరిగినది. ఆసభకు 7000 మంది వచ్చిరి. ఆసభలో వైన పేర్కొనబడిన ఇహంసాహెబుగారు రుపస్యసింఛిరి. 500 రూపాయలు వసూలైనవి. ఒక పసిబాలుడు ఒక కానీ నిచ్చెను. దానిని వేలము పాడగా నొకరు 200 రూపాయలకు కొనిరి.

* * * *

ఖరగ్ బహదరుగారు

వలంటీరుగా చేరుట

దౌర్జన్యపద్ధతిని త్యజించి అహింసా విధానము

నవలంబించుట

రాజకుమారియును నేపాళ దేశపు యువతిపట్ల దుర్మీతిగా వర్తించిన హీరాలాలు అగర్వాలు అనునతనిని వధించినందులకు ఖరగ్ బహదరుకు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. పిమ్మట రాజప్రతినిధి యితనిని తమించినందున విడుదల చేసిరి. ఇతడు నేపాళదేశీయుడు. నిన్న 17 వ తేదీన నేను ఆనందులో నితనితో సంభాషించితిని. నేను వెళ్లునరి కతడు రాట్టమును త్రిప్పుచుండెను.

“అహింసయే ప్రధాన ధర్మముగా గల యీసత్యాగ్రహ దళమునందు మీరెటుల చేరితిరి?” అని నే నడిగితిని. “192౬ లో నేను 4 నెలలు సుబర్మతీ ఆశ్రమమునం దుంటిని. కావున అహింసా సిద్ధాంతము నాకు నూతనముకాదు. నేను దాని నతిక్రమించవలసి నందులకు నాకంటె నధికముగా చింతించుచున్న వారు మరెవ్వరునుగూడ నుండరు” అని అతడనెను.

అతడు చెన్నపురి యువకునివలెనే కనబడెను. గాని నేపాళయువకునివలె కనబడలేదు. 1927 లో జరిగిన దౌర్జన్యవిషయమును స్మరించుటగూడ నతనికిపుడు దుస్సహముగానే యున్నది.

“నే నింతకుపూర్వమే మొదటి సత్యాగ్రహదళమునందు చేరదలచితిని గాని యిప్పుడు ఆశ్రమములోనున్నవారిని తప్ప యితరులను మహాత్ముడు చేర్చుకొనడని పత్రికలలో ప్రకటించబడినందున నేను సంశయించితిని. ఇతరులనుగూడ చేర్చుకొనుచున్నారని నాకు తెలియగానే నేను మహాత్మునకు వ్రాసితిని” “రెండవదళమున నీవు చేరవచ్చును” అని మహాత్ముడు నాకు వ్రాసెను. నేను యీ నెల 10 వ తేదీన దేరాదూను నుండి బయలుదేరితిని; గాని 12 వ తేదీకి అహమదాబాదు రాజాలకు పోతిని. ఆవల నేనీ మొదటిదళమునందే చేరటకు 14 వ తేదీన నాకు మహాత్ము డనుమతివొసగెను. నేను మహాత్ముని దర్శించినపుడు “నీకు అహింస యందు దృఢ విశ్వాసము కలదా?” అని మహాత్ముడు :న్నడిగెను. “నాకు దృఢవిశ్వాసము కలదు.” అని నేను తెలిపితిని. మహాత్ముడు నామాటయందు విశ్వాసముంచి మరల యెట్టి ప్రశ్నలు నడుగకుండనే నా కనుమతి వొసగెను. ఈరీతిగా నన్ను మహాత్ముడు మరల నుద్ధరించినందులకు నాకుగల కృతజ్ఞతను నేను మాటలతో వెల్లడింపజాలకున్నాను” అని అతడనెను.

భారతీయపత్రికలు తనకు చేసిన సహాయమున కితడు అధికమగు కృతజ్ఞతను వెల్లడించెను. ఇతని వయసు 25 ఏండ్లు.

* * * *

వీరమాగరితో సత్యాగ్రహ

ప్రచారము

మణిలూలు కొఠారీగారి ప్రచారము

గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి మణిలూలు కొఠారీగారును అహమదాబాదు యువక సంఘ కార్యదర్శి పురోహితు మెహతాగారును కథియవాడు యువకసంఘ కార్యదర్శి మణిలూలు బూచాగారును 16-వ తేదీ మధ్యాహ్నము వీరమాగముకేరి. వారిని రైలు

వైమనముండి గొప్పయూరేగింపుతో పట్టణమునకు గొనిపోయిరి. 16-వ తేదీ సాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగినది. 5000 మంది వచ్చిరి. ఆ సభలో కొఠారీగారును ఉపన్యసించిరి. 10 మంది వలంటీరులు చేరిరి. 52 రూపాయలు వసూలైనవి.

జలల్పారు వెళ్లవరకు మహాత్ముని కెట్టినిరోధమును కలిగింపరని నిన్న ఆహూదాబాదులో తెలిసినది. ఇది రూఢి వార్తయనియు తెలిసినది. (హిందూ ప్రత్యేక విలేజురి.)

* * * *

ఆనందులో వలంటీరులు వ్యాధిగ్రస్తు లగుట

ఏదియెట్లునను వారు మరల వెనుకకు

పోగూడదని మహాత్ముడు తెలుపుట

ఆనందులో ఒక వలంటీరుకు మహాచిక్కు కనబడినది. "అతనికి స్వస్థత కలుగువరకును అతనిని ఆనందులోనే వుంచవలెను. ఏది ఏటలు జరిగిననుగూడ నతడు మరల ఆహూదాబాదు వెళ్ల గూడదు" అని మహాత్ము డాజ్ఞాపించెను.

స్వగ్రామమునకు వెళ్లుట కనుమతి నియ్యకపోవుట

ఒక మహాత్ముడియ వలంటీరు బహోదాలో నున్న తన యింటికివెళ్లి తిరిగి నిన్న 17 వ తేదీ సాయంకాలమునకు ఆ నందు వచ్చిజేరవనని మహాత్ముని కరిగించెను. "ఇప్పుడు నీవెటు ల వెళ్లేదవు" అని మహాత్ముడు నడిచెను. ఆనందుని నియ్యలేదు.

రాజీనామాలు

ఆనంద తాలోకాలోని సదేశ్వర గ్రామాధికారియును 7 గురు మటాదారులును ఆనందుగో నొకరవనియాయును రాజీనామాలునచ్చిరి. మహాత్ముడు నాపాకు వెళ్లగానే వారు విన్నవించెదరు.

క్రొత్తగా ఇద్దరు వలంటీరులను చెర్చుకొనుట

జాతీయ కళాశాల ప్రిన్సిపాలగు కాకాకల్లెగూరి కుమారుడు శంకరల్లెగూరును, ఖరగుబహద్దరును మొదటిదిగము నందు మహాత్ముడు చెర్చుకొనెను. ఖరగుబహద్దరు 18-వ తేదీకి ఆహూదాబాదువచ్చెను. జలసవాలాబాగు మహావారణమున పాల్గొనినందులకు ప్రాయశ్చిత్త మొనరించుటకే నీ నీమొదటిదిగమున చేరగోరుచున్నాను." అని ఖరగుబహద్దరు మహాత్మునకు విన్నవింపగా మహాత్ముడనుమతించెను. అతడు మటాదారుల వలంటీరుగా చెర్చుకొనబడెను. నిన్న వలంటీరులందరను ఆనం దులో విక్రొంతిని గోరిరి. వారు నూలువడుకుచుండిరి. మహా త్ముడు కొద్దిగా బడలియుండెనేగాని మరేమియును లేదు. మహాత్మునకు క్షిణ్ణోపలవాద్యం కలిగెననువార్త నిజముకాదు.

నాపాకు బయలుదేరుట

నేడు 18 వ తేదీ ఉదయమున సరిగా 6 గంటలకు మహాత్ముడు మున్నగువారు ఆనందునుండి నాపాకు బయలుదేరిరి. ఆనందుకు నాపాకి మైళ్లదూరమున నున్నది. మహాత్ముని ఆరె ఘ్నచేయగానే ఆనందునుండి 20 మంది వలంటీరులను మొదటి జతగా పంపుటకు చకోద్వారు విద్యావంశమువారు నిశ్చయించిరి. 20 మంది వలంటీరులను యిదివరకే చేరిరి. ఇంకను హెచ్చుమంది చేరదరు. (ఆ. ప్రె.)

మహాత్ముడు నాపాను చేరుట

20 గ్రామముల గ్రామోద్యోగులు

రాజీనామాల నిచ్చుట

నేడు 18 వ తేదీ ఉదయమున 8 గంటలకు మహాత్ముడు నాపా చేరెను. ఆనందునుండి నేడు ఉదయమున 6 గంటలకు వారు బయలుదేరిరి; గాన రెండుగంటలలోనే నాపా చేరిరి. ఆ చటి మునిసిపాలిటీ వారు వీధులను బాగుగా తడిపించిరి. పట్టణము మామిడాకుల తోరణములు మున్నగు వానితో నలంకరింపబడెను. ప్రజలు రోడ్డు కిరుప్రక్కలను బారులుతీరి కాంతముగా నిలచి యుండిరి. నాపాలో మహాత్ముడియులే మిక్కిలి హెచ్చుగా నున్నారు. వారందరును గూడ స్వాగత మొసగుటలో పాల్గొని మహాత్మునకు పుష్ప హారములను సమర్పించిరి. వలంటీరులలో ముగ్గురికి ఇబ్బుగా నుండుటచే వారు ముగ్గురును మాత్రము బండిలో నెక్కివచ్చిరి. నేడు సాయంకాల మిటనుండి బయలుదేరి యింటికి 4 మయిళ్ల దూరమునందున్న బోర్నదుకు వారు వెళ్లెదరు. బోర్నదుతాలాకాలో యిరువది గ్రామములలో గ్రామోద్యోగులందరునుగూడ రాజీనామాల నిచ్చిరి.

16 వ తేదీనుండి ఒక పోలీసుదళము బోర్నదులో నుంచబడెను. జిల్లా మేజిస్ట్రేటును పోలీసు నూపరింపెండెంటును తరుచుగా నచటికి వచ్చిపోవుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయిలో అరెస్టులు

పోలీసువారి ఉత్తరువును తిరస్కరించుట

బొంబాయిలో ఉపన్యసించునూడవని పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు చేసిన ఉత్తరువు నుల్లంబించి నిన్న సాయంకాలము బహిరంగసభలో నుపన్యసించినందుకు బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునందలి కార్యకర్తలపంపు కార్యదర్శియగు సి. కె. నారాయణస్వామిగారిని, ఒకామసీ అను పేరుగల వర్తకుని ఆసభలోనే అరెస్టుజేసిరి. బొంబాయి రాష్ట్రీయ సత్యాగ్రహసంఘములోను గూడ నారాయణస్వామిగారు సభ్యులుగ నున్నారు. (ఫీ. ప్రె.)

లాహోరులో పోలీసుదాడి

లాహోరులోని వీరభారతు అను దినపత్రికయందు ఈనెల 6 వ తేదీని రాజద్రోహపూరితమున వ్యాసము ప్రకటింపబడినందుకు పోలీసువారు సాయంధృతైవచ్చి కార్యాలయ మంతట శోధించిరి. సంపాదకుడగు ముంషిరాముగారు నగరము నందు లేనందున అరెస్టుజేయలేదు. ఇదివరకు రెండునెలలలోనే ఇరువురు సంపాదకులు అరెస్టుచేయబడిరి. ఇతడుమాడవవాడు. (ఫీ. ప్రె.)

భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

శ్రీమూర్తి సి. రాజగోపాలాచారిగారు

నేడు 18-వ తేదీ ఉదయమున చెన్నపురినుండి ఆహూదాబాదుకు బయలుదేరుట.

ఆహూదాబాదులో జరుగనున్న భారత కాంగ్రెసు సభల కందుకొనుటకు రాజగోపాలాచారిగారు నేడుదయమున బొంబాయి ఎక్స్ప్రెసులో చెన్నపురినుండి బయలుదేరిరి. మా విలేజురితో వారిటుల తెలిపిరి.

"ద్రవిడ రాష్ట్రమునం దంతటను నేను సంచారము చేసితిని. మహాత్మునితోగూడ నాలోచించుచున్నాను. ఈరాష్ట్రమునందుగూడ ఉప్పు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకే నేను నిశ్చయించితిని. సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపగానే వలంటీరులుగా చేరుటకు చాలమంది సంసిద్ధులుగా నున్నారు. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమున కిప్పుడే క్రొత్తవా రెన్నకొనబడిరిగాన వారు పనిని ప్రారంభించుటకును ధనమును సమకూర్చుటకును చాల అలస్యము జరుగకమానదు. మనము ఏప్రిలు 15 వ తేదీ ప్రాంతమున సత్యాగ్రహయాత్రను ప్రారంభింప గలుగుదుమని నేను తలంచుచున్నాను.

ఈ సత్యాగ్రహమునందు చేరజాలనివారుగూడ సానుభూతితో సహాయము చేసెదరనియే నేను నమ్ముచున్నాను. సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలసిన స్థలమునుగూడ నే నిదివరకే స్థిరపరచితిని. అది ప్రభుత్వమువారికిగూడ తెలియును. సత్యాగ్రహము ఉప్పునుగూర్చియే జరుపబడునుగాని కల్లు సారాదుకాదుముల విక్రయముగూడ నిరోధింపబడును." అని ఆచార్యులుగారు నడిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

బందరు సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

I. P. 6/1930.

పిటిషనరు, డెట్టరు:—అడ్డుమిల్లి రామమూర్తి.

And

క్రెడిటర్లు:—అడ్డుమిల్లి రామదాసువగైరా.

పైన నమోదుచేయబడిన, పిటిషనరు 3-1-30 తారీఖున యిక్సానాల్వంటుగ డిక్లేరుచేయుటకై, పిటిషను దాఖలుచేసి నాడు. అఫీషియల్ రిశీమరుగారిని యింటరీము రిశీమరుగ యేర్పాటు చేయడమయినది. సదరు పిటిషన్ వాయిదా 24-3-30 తారీఖున అయివున్నది. క్రెడిటర్లు ఆక్షేపణలు వున్నయెడల సదరు తేదీని కోర్టువారి యెదుట వుదయం 11 గంటలకు స్వయముగా గాని, వకేలుద్వారాగాని హాజరై ఆక్షేపణలను తెల్పుకోవలెను.

సభకోర్టు బందరు యం. వెంకట్రామయ్య సబార్డినేట్ జడ్జి

దాసబోధ

చిత్రపటాలంకృతము. 830 పుటలు.

శ్రీ శివాజి చక్రవర్తి గురువర్ణుడు లోకోదారకుడు నగు శ్రీ సమర్థ రామదాసస్వామి రచించిన మహారాష్ట్ర గ్రంథమునకు దెనుగు వదనము. శ్రీ శివాజి చక్రవర్తి కర్తవ్యము నిర్ణయించుటకై నిత్యము పఠించిన ఆపూర్వ గ్రంథము. ఇందు వేదాంత రహస్యములు, సాంఘికములు, రాజకీయములు, నీతులు, వ్యవహార ధర్మములు, కర్మాచరణము మున్నగు 200 అధ్యాయములు గలవు. ప్రత్యక్షము అనుభవపూర్వము. లోకమాన్య తిలకు మహాత్ముగాంధి మున్నగు ప్రముఖులు వేసోళ్ల కొనియాడిన పవిత్ర గంధము. సర్వకాల సర్వావస్థలయందును మానసి చింతింపకాదర్శప్రాయముగ నుండి తిరింప సాధనమును నీయ పూర్వ గ్రంథము నిండు కాలికోవైండు గ్లేజు కాగితముల ప్రతి పొట్టై కాక రు 4-0-0. ప్రకాశకులు శే. సుధీరమణ కవులు తత్వధానము.

వలయువారు కాకతీయ గ్రంథమాల, నందిగామ, కృష్ణాజిల్లా

మహాత్ముని సత్యాగ్రహయాత్ర

జయరామదాసు దౌలత రాముగారి ప్రకటన

విదేశీవస్త్ర బహిష్కరణసంఘకార్యదర్శి దౌలతరాము గారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు—చారిత్రాత్మకము కాగల యీ సత్యాగ్రహయాత్రను అభిలషించుచును అత్యంత శ్రద్ధతో గమనించుచున్నది. భారత నాయకాగ్రణియగు నీసాధువుగవుడు యిప్పుడు కడపటి స్వాతంత్ర్యసమరమును ప్రారంభించెను. భారతీయులు యావన్యం దియనుగూడ నిపుడు విజయముకొరకు సర్వశక్తులను వినియోగింపవలెను. నే నీసందర్భమున మునిసిపాలిటీలకును లోకలుబోర్డులకును యావిజ్ఞాపనను చేయుచున్నాను. నిర్మాణవిధానమును కొనసాగించుటలో యీసంఘములు తోడ్పడగలవను అభిప్రాయముతోనే నీనిని కాంగ్రెసువారు బహిష్కరింప నవసరము లేదని లాహోరులో నిశ్చయించబడెను. ఈసంఘములకు యిప్పుడు మిక్కిలి గొప్పయవకాశము లభించినది. విదేశీవస్త్ర బహిష్కరణముగూర్చి మే మిదివరకే స్థానికసంఘములకన్నిటికిని విజ్ఞప్తిని పంపియున్నాము. మనదేశమునందున్న వేయిసానిక సంఘములలోను నూరుసంఘములు మాత్రమే మావిజ్ఞప్తిని కొంతవరకైన గమనించెను. తక్కిన 900 సంఘములును ఎట్టి సహాయమును చేయలేదు. ఇప్పుడైన యీ సంఘములవారు శ్రద్ధబూని చేయదగిన సహాయమును పూర్తిగా జేయగోరెదను. వీరు విదేశీవస్త్రముల దిగుమతివైనను విక్రయముచేసిన పన్ను వేయవచ్చును. ఖద్దరు బట్టలవైని ఎట్టిపన్ను వేయగూడదు. తమకు బట్టలు కావలసినపుడు ఖద్దరునేకొనవలెను. కావున స్థానికసంఘములలో నుండు ప్రతిసభ్యుడునుగూడ యీ విషయమున శ్రద్ధ వహించవలెనని నేను విన్నవించుచున్నాను." (ఫీ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రమున ఏర్పాటులు

వంగరాష్ట్ర యువజన సమితివారు సత్యాగ్రహమున పాల్గొనుటకు ఒక ఉపసంఘమును నియమించిరి.

కలకత్తా కార్పొరేషను

17 వ తేదీ సాయంకాలము కార్పొరేషనుసభ జరిగెను. నేను గుప్తగారిని బర్మాదొరతనమువారు ఆరెస్టుజేయుట అక్రమము, భారత జాతీయోద్యమము నిర్మాతలనుటకును, వాక్యంధమొనర్చుటకు మాత్రమే వారెట్లుచేసిరి. అను తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ నామోదించబడెను. నేనుగూడ దేశమునకు గావించిననేవ నభినందించుచు, బామినుయిచ్చుటకుగూడ నిరాకరించినందునను నేను గుప్తగారి నభినందించుచు తీర్మానించిరి. సభకు ఆంగ్లేయులెవ్వరను రాలేదు. మహాత్ముడియులు ముగ్గురేవచ్చిరి. రాండుటే బిలుసభను, అధినివేశస్వత్వముగూర్చి ప్రభుత్వమువారు చెప్పెడి మాటలను విశ్వసించునూడవని పలువురు తీవ్రముగ నుపన్యసించిరి. రాజద్రోహమునకు ప్రేమరాహిత్య మొక్కటియే ఆధారముగ నెడల యీ సభలోనున్న సభ్యులందరుగూడ రాజద్రోహలే యగుదురు. అని కర్రతో చంద్రబోసుగారు నడిపిరి. (ఫీ. ప్రె.)

జి. ఐ. పి. రైల్వే సమ్మె

కామన్సునభలో ప్రశ్న

(రూటరు)

లండన్, మార్చి 17:—జి. ఐ. పి. రైల్వే సమ్మెలో పాఠశుస్థపని నిమిత్తము 14 గురు ఖయిదీలను నియమించిరనియు ఇంకో 14 గురిని రైల్వలో సరుకులను ఎక్కించుటకును దింపుటకును నియమించబడిరనియు వెడ్జిఉడ్ టెన్నుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. నిజపరిస్థితులను విచారించుచున్నాడననిరి. ఇష్టములేని ఖయిదీలచే ఇట్టి పనులను చేయించునండ ప్రభుత్వమువారు తమ పలుకుబడిని వినియోగించెదరా యని యడుగ అటులనే చేసెదరనియు, ఈ 14 గురిని పాఠశుద్వార్యశక్తికై నియమించవలసి వచ్చెనని వెడ్జిఉడ్ టెన్నుగారనిరి.

లాహోరు అసిస్టెంటు డిస్ట్రీకు

కమిషనరు బండిని కాల్చుట

ఎవరిని బట్టుకొనలేదు

(రూటరు)

లండన్, మార్చి 17:—ఫిబ్రవరి 24 తేదీని లాహోరు అసిస్టెంటు డిస్ట్రీకు కమిషనరు బండిపై కాల్చిన సందర్భమున ఎవరిని బట్టుకొనలేదని వెడ్జిఉడ్ టెన్నుగారు కామన్సునభలో జరిపిరి. ఇట్టి వెన్నెయో జరుగుచుండ టెన్నుగారికి భయములేదా యనియు, ఆయనను ఎవరిని అరెస్టు చేయలేదనియు, ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమునకు డెలవలెననియు వాండ్ల మిల్నుగారు టెన్నుగారితో నుడువ ఇంత భయపడుటకు విశేషముగ ఇట్టి సంగతులు లేననియు లాహోరు బండిని కాల్చిన మనిషి ఎవరికిని కన్పించలేదనియు వెడ్జిఉడ్ టెన్నుగారు జరిపిరి.

చెన్నపురి శాసనసభ

కృష్ణాగోదావరి ఆర్థిక

విచారణ సంఘము

ప్రతిపాదన వీక్షింపుట

డిమాండుల చర్చ

నవంబరు 19: -చెన్నపురి శాసనసభవారి యుదయము 11 గంటల సమయము డిమాండులపై చర్చను ప్రారంభించిరి.

క్రొత్తసభ్యులు

బై ఎడ్వోకేటులలో ఎమ్మెల్యేలైన కె. కోటిరెడ్డి, కె. వి. నూర్జునారాయణఅయ్యర్లు, అబ్దుల్ ఖామిరుఖాన్ ఎ. టి. బాకర్, రా. బి. పి. ఎస్. రాజప్పగార్లు రాజభక్తిప్రమాణముల నొసర్చి సభ్యుల స్వీకరించిరి.

ప్రశ్నోత్తరముల ముగియకనే అధ్యక్షుడు, ఈ క్రింది శాసనములు గవర్నరుగారి ఆమోదమును బడసెనని ప్రకటించిరి. (1) మదరాసు టౌన్ ప్లానింగు (సవరణ) శాసనము (2) మదరాసు గేటులపట్ట (3) వ్యభిచారగృహముల నిషేధశాసనము (4) మదరాసు హిందూధర్మాదాయ (సవరణ) శాసనము (5) మదరాసు పరిశ్రమల (సవరణ) చట్టము.

పిమ్మట అధ్యక్షుడు (1) ల్యాండు రెవిన్యూ (2) విద్య (ప్రభుత్వ శాఖ) (3) సివిల్ సర్దుబాటు శాఖల డిమాండులలో ఒక్కొక్క డిమాండును చర్చించుటకు నాల్గేసిగంటల వ్యవధి యొసగబడుననియు మిగిలిన డిమాండులలో నొక్కొక్కటికొకడు వకు రెండేసిగంటలకాలము నిర్ణయింపబడెననియు 29-వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు చర్చలముగించి మిగిలినన్ని ప్రతిపాదనలన్నియు వోటునకు బెట్టబడుననియు ప్రకటించెను.

కృష్ణా గోదావరి ఆర్థిక విచారణసంఘునివేదిక

పిమ్మట డిమాండులపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను.

గౌ. ఎ. వై. జి. కాంచెల్లగారు (రెవిన్యూ సభ్యుడు) ల్యాండు రెవిన్యూశాఖ క్రింద రు 26685400 ల నొసగవలెనని ప్రతిపాదించెను.

బడేటి వేంకటరామయ్యగారు డిమాండునందు రు 100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, కృష్ణా గోదావరిజిల్లాల ఆర్థిక విచారణ సంఘమువారి నివేదికపై ఉత్తర్వుల చేయుటకుపూర్వము, సదరు నివేదికను చర్చించుటకు శాసనసభవారి కవకాశ మొసగవలెనని గోరిరి. ఆర్థికసభ్యుని యుపన్యాసమును బట్టి కాడగా, విచారణ సంఘమువారినివేదికమును ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుటకు నిశ్చయించుకొనినటుల గనుపించెను. శాసనసభవారిచే నియమింపబడిన సంఘమువారి నివేదికను చర్చించుటకు సభవారి కవుకాశ మొసగకపోవుట చాల అన్యాయము. అని వేంకటరామయ్యగారు యుడుగారు నడిపిరి.

ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

రెవిన్యూసభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, నివేదికపై ప్రభుత్వమువారికిను ఎట్టినిర్ణయమునకును రాలేదనియు, సదరు నివేదికయందలి నూచనల నిరాకరించుటకు నిశ్చయించుకొనిరని చెప్పట సరిగాదు. ఆర్థిక సభ్యుడు, అటుల చెప్పెనని అనుకొనుటకు అవకాశములేదు. ప్రభుత్వమువారు నివేదికమును ఇంకను పునఃగ్రహణ చేర్చించుకొనలేదు. అటుల చేర్చించుకొనిన పిమ్మట, అవకాశ మున్నయెడల సభవారియెదుటకు బెట్టెదర-అని రెవిన్యూ సభ్యుడు బలిపెను.

సామి వేంకటాచలచెట్టిగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు రెవిన్యూశాఖ విషయములలో ప్రభుత్వమువారి తరపున మాటలాడుటకు ఆర్థిక సభ్యునికి అధికారము లేదని ప్రకటించినందులకు, రెవిన్యూ సభ్యుని అభినందించుచున్నాను. సభ్యు.

రెవిన్యూసభ్యుడు ఆర్థిక సభ్యుని కధికారము లేదని గోను చెప్పెడు. (తిరిగి సభ్యు)

సామి వేంకటాచలచెట్టిగారు ప్రతిపాదన నింకను బలపరచుచు, నివేదికమును చర్చించుటకు శాసనసభవారికి సంపూర్ణ మగు వకాశము మొసగుట న్యాయమని నడిపిరి.

సర్ ఎ. పి. పాట్రోగారు, రెవిన్యూసభ్యునివై ఖరీదీప్రముగ నిరసించిరి. శాసనసభవారి కోరికపై ప్రభుత్వ సభ్యు డి సంఘమును నియమింపవలెనని ప్రతిపాదించెను. విచారణకోరకు 30 లేక 40 వేల రూపాయలు వెచ్చింపబడెను. విచారణసంఘ సభ్యులు చాల ప్రయోగ కోర్చి సంవత్సరకాలము జాగ్రత్తగా విచారణ గావించి నివేదిక నంపిరి. ఇప్పుడా నివేదికమునుబట్టి చాఖలు చేయు వైఖరిని శాసనసభవారి రేమాత్రమును ఖండింపకుండ నుండజాలదు. ఓమచే నియమింపబడిన సంఘమువారి నొసర్చిన నివేదికను చర్చించుటకు శాసనసభవారి కవకాశ మొసగక పోవుటకంటె అశాస్త్రీయమగుపద్ధతి యుండజాలదు. నివేదికయొక్క ప్రతులైనను శాసనసభవారి కింతవరకును అందియుండలేదు. నివేదికను శాసనసభవారు

చర్చించుట కవకాశము నొసగెదనని ప్రభుత్వసభ్యుడు యెవకపోవుట శాసనసభవారి ననురూపపరుచుట యగును. ప్రభుత్వమువారు శాసనసభవారియెడల నిటులనే అనుమానముతో ప్రవర్తించునెడల సభవారుగూడ ప్రభుత్వమువారియెడల నటులనే ప్రవర్తించవలసియుండును.

బి.బి. ఆర్. ఆర్.గోస్వామి మొదలియారుగారు ఈసందర్భమున మాటలాడుచు ప్రభుత్వమువారు విచారణ సంఘమువారికి ప్రాసినబాటునుబట్టి చూడగ సదరు నివేదికమును సభవారియెదుట నుంచు నుద్దేశము ప్రభుత్వమువారి కున్నటుల గన్పట్టుచున్నదని తెలుపుచు నివేదిక ప్రభుత్వమువారి కంటిపెట్టుట ప్రభుత్వమువారు యభిప్రాయమును మార్చుకొనిరాయని ప్రశ్నించిరి.

రా. బి. టి. ఎ. రామలింగచెట్టిగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, భూమిపన్ను సమస్య, ఈ రాష్ట్రమున ప్రత్యేకి కిని సంబంధించినదనియు, చిరకాలముగా నీవిషయమై ప్రజలలో తీవ్రమగు నసంతృప్తి వ్యాపించియున్నదనియు నడిపిరి. ప్రభుత్వమువారు నివేదికమును సభవారియెదుటనుంచి, ప్రజాప్రతినిధుల సలహాల నంగీకరింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి.

జె. ఎ. పాల్లానాగారు, ప్రతిపాదనను బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారి నివేదికమును ప్రకటించని యెడల ప్రజాప్రతినిధులే ఖర్చులధరించి ప్రయోజనములకు పూనుకొనెదనని బలిపిరి.

గాడిచెల్ల వారిసోశ్రీమతిరావుగారు, ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, ప్రభుత్వమువారి విషయమున నిర్ణయముల గావించుకొనుటకు పూర్వము భూమిపన్ను విషయమున ప్రజలలో వ్యాపించియున్న అసంతృప్తియొక్క తీవ్రతను గమనింపవలెనని చెప్పించిరి. భారతీయు లిదివరకు వలె, నికమీద, నిరంకుశత్వమును- మారుమాటాడక సహించి యూరకొనువారుగారు అపినడిరి.

జేమ్సుగారు: -ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు, అసలు విచారణసంఘమును నియమించుటలోనే ప్రభుత్వమువారు పొరబాటుచేసిరినియు తానావిషయమును మొదలనే చెప్పితినియు నడిపిరి. ఇట్టి విచారణసంఘమును నియమించుటవలన చాల నూతనజీవస్థనుగల్గు లాభ్యమిండును.

ఆ విషయములులుంచినను, వారి నివేదికమును, శాసనసభవారియెదుట నుంచవలెనని "హుక్కు" కోరుటకు వీలులేదు. (పాట్రోగారు-కలదు.) విచారణ సంఘము ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడినది. కనుక నివేదిక ప్రభుత్వమువారికే చేరవలెను. ప్రభుత్వమువారు తమకుచితమునొచ్చునెడల సభవారి యెదుటనుంచెదరు. వీలులేనియెడల, సభవారి యెదుటనుంచరు.

కాని ప్రస్తుత సందర్భమున, నివేదికమును సభవారియెదుట నుంచవలెననియు, దానిని చర్చింపవలెననియు గోరు సభ్యులతో నేనుగూడ చేరుచున్నాను. కాని సదరు నివేదికముతోపాటు, రెవిన్యూ బోర్డువారి అభిప్రాయములనుగూడ సభవారియెదుట నుంచవలెను. అట్లగునని సదరు నివేదికయందలి విషయములను, పునఃగ్రహణ చేర్చించుటకు వీలుండదు.

అబ్దుల్ ఖామిరుఖాన్ గారు: -ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, నివేదికమును సభవారియెదుట నుంచవలెనని బాధ్యత ప్రభుత్వమువారిపై లేదనువాదనను తీవ్రముగ ఖండించుచు, అట్టివాదనను బలపరచుటకు నాగరికరాష్ట్రానికిత్రుండి ఒక్కయూదాహరణమునైనను మాపింపవలెనని, జేమ్సుగారిని సవాలుచేసిరి. ప్రభుత్వమువారిట్టి సలహాల నంగీకరించుటకుముందు కృష్ణాగోదావరి జిల్లాలయందలి ప్రజలలో వ్యాపించియున్న అందోళనమును, అసంతృప్తిని, గుర్తించెదరని నమ్ముచున్నాను. తొందరపడి ప్రజాభిప్రాయమును త్రోసి వేయుటకు ముందు, మదరాసు ప్రభుత్వమువారు, బర్మోచారి త్రమునుండి గుర్తించుటకు నేర్చుకొన వలెనని చెప్పించిరి.

బి. రామచంద్రా రెడ్డిగారు: -ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, విచారణ సంఘమును నియమించుటలో మార్పు బ్యాంక్సు గారు (అప్పటి రెవిన్యూ సభ్యుడు) చాల దూరదృష్టితో ప్రవర్తించెననియు, విట్టి పొరచాటును చేయలేదనియు నడిపిరి. చిరకాలముగా రైతుల ఆర్థికస్థితి క్రమముగా క్షీణించి పోవుచున్నది. కాని ప్రభుత్వమువారు ఇంతవరకావిషయమును గురించి ఏమాత్రమును శ్రద్ధనహింపలేదు. ఆర్థిక విచారణసంఘమును నియమించుటలో ప్రభుత్వమువారు తమ భర్మమును నిర్వర్తించిరి. కాని ఇప్పుడా సంఘమువారి నివేదికమును చర్చించి తమ యభిప్రాయము ప్రకటించుట కవకాశము నొసగనియెడల, సభవారియెడల చాల అన్యాయ మొనర్చినవారయ్యెదరు.

కె. పి. రామునిమినగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

బి. మునిస్వామి నాయుడుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారుతరపుల గావించుటకుపూర్వము నివేదికను చర్చించుటకు సభవారికి అవకాశము నొసగెదమని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించనియెడల ప్రజలలో చాల అనుమానములు వ్యాపించుటకు అవకాశము నొసగినవారయ్యెదరని బలిపిరి. ఆర్థిక సభ్యుని ప్రసంగములనునే ప్రజలలో చాల అనుమానములును అసంతృప్తియు వ్యాపించెను. అది ఇంకను అధికమగును. నివేదికతో పాటు రెవిన్యూబోర్డు అభిప్రాయములనుగూడ సభవారియెదుట నుంచవలె

నినదని జేమ్సుగారు గోరిరి. ఆంధ్రుడు మాకెట్టి ఆక్షేపణయును లేదు. రెవిన్యూబోర్డు అభిప్రాయములను ఇష్టమయినచో ఇతర అభిప్రాయములనుగూడ సభవారియెదుట నుంచవచ్చును. సరియగు విమర్శలకు సభవారి యెదుట వేరుకంజ వేయరు అని నాయుడుగారు నడిపిరి.

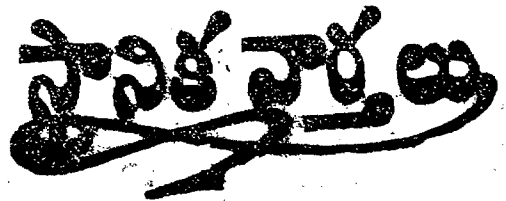
రెవిన్యూసభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నివేదికమును సభవారియెదుట నుంచుటకు ప్రభుత్వమువారు మొదటినుండియును దృఢీకరించుచుండెననియు, ఇప్పుడా యభిప్రాయమును మార్చుకొనలేదనియు నడిపిరి కాని నివేదికను ఈసభవారియెదుటకు బెట్టవలెననినదియే ప్రశ్న అచిరకాలములోనే ఈసమావేశము ముగియగలదు నివేదికమును ప్రభుత్వమువారి కంకను సమగ్రముగ పరిశీలింపలేదు. ఇందుకుకొంతకాలము పట్టును. పిమ్మట ప్రభుత్వమువారు నివేదికమును సభవారియెదుటకు బెట్టెదరు.

మునిస్వామి నాయుడుగారు: -అంతవరకును నివేదికపై ప్రభుత్వమువారు రుద్దువుల జారీజేయరు గదా?

రెవిన్యూ సభ్యుడు: -చేయరు.

అంతట వేంకటాచలయ్య నాయుడుగారు తనప్రతిపాదనను పసంహరించుకొనుటకు ముతినీ గోరిరి. కాని హరిసోశ్రీమతిరావుగారు ఆక్షేపించిరి. అందుపై తగ్గింపు ప్రతిపాదనను వోటునపెట్టుగా 35 గురు ప్రతిపాదనముగను 29 గురు అనుకూలముగను సమ్మతులనొసగుటచే వీక్షింపెను.

(సశేషము)

మద్రాసు కార్పొరేషను సభ: -1930-31 సం.

బెడ్జెటు నివేదికను చర్చించుటకు గాను వాయిదా వేయబడిన మద్రాసు కార్పొరేషను సంఘపు 20 వ తేదీని సాయంకాలము 5-15 గం. రిప్పును భవనమున జరుగును.

అంజుమాన్ సంఘమునకు గౌ. జి. పి. నరేశన్ గారు

గౌ. సర్ హబిబుల్లాగారి చిత్రపటమును

నొసగుట

గౌ. జి. పి. నరేశన్ గారు అంజుమాన్ సంఘమున కొనగిన గౌ. సర్ హబిబుల్లాగారి చిత్రపటమును, అంజుమాన్ సంఘకార్యనిర్వాహకవర్గమువారు కృతజ్ఞతతో స్వీకరించినటుల తీర్మానించిరి.

రాకపోకలు: -గౌ. సి. వి. యస్. నరసింహారాజు

సి. వి. వేంకటరమణ ఆయ్యంగర్ గార్లు నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు వచ్చిరి. యస్. సత్యమూర్తిగారు నేటిఉదయమున మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి.

శ్రీయుత సి. రాజగోపాలాచారియారుగారు అహమదాబాదు వెళ్లుటకు నేటిఉదయమున బొంబాయికి వెళ్లిరి.

వేంకటగిరిమహారాజుగారు నేటిఉదయమున వేంకటగిరికి వెళ్లిరి.

బహిరంగ సభ: -యువజన స్వాతంత్ర్యపక్షము

యాజమాన్యమున రేవుసాయంకాలము 5-30గం శ్రీరాములు నాయుడువారును మహాత్మాగాంధీగారిసత్యాగ్రహ ఉద్యమముపట్ల సానుభూతి బెల్లుటకును ప్రజల కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటకును బహిరంగసభ జరుగును. శ్రీయుతులు, వి. యల్. కాశ్రీ, యం. యస్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యర్లు అట్టామల పిళ్ల, పి. యస్. భావ్యంగార్లు యితరకాంగ్రెసు వాదులును ఉపన్యసించెదరు.

యల్. జి. యస్. రైల్వే పనివారిసమ్మె ముగియుట ప్రాధరబాదు, మార్చి 18:-

యల్. జి. యస్. రైల్వే పనివారిల సంఘపు కార్యదర్శి ఈక్రిందిప్రకటన గావించుచున్నారు:-

యస్. వి. నాయకు బారిష్టరుగారి అధ్యక్షతన జరిగిన కార్మికుల మహాసమావేశమున పనివారిల సమ్మెనుమాని పనుల యందు ప్రవేశింపవలయు ననియు, రైల్వే పరిపాలనమును కంటెని వారివద్దనుండి నైజాము ప్రభుత్వమువారికి తీసికొనుచుండుట చేపనివారు శ్రద్ధాభక్తులతో పనిచేయవలయునని తీర్మానింపబడెను. ఈ తీర్మానము ననుసరించి సమ్మె ముగింపబడినది. కార్మికుల సంఘమువారి నిర్ణయముల ననుసరింపవలయునని డి. టి. రావుగారు మాధవను పాలుగారు కె. వి. ఆర్. నాయుడుగారు పనివారిలను కోరిరి. నాయుడుగారు డి. టి. రావుగారు ఏజంటుతో కలసి మాట్లాడగ కార్మికుల చిక్కులను శ్రద్ధతో పరిశీలింపవారంగీకరించిరి.

18 వ తేదీనుండి పనివారిలు తమ పనులయందుచేరి పనిచేయుదురు. (అ. వె.)

శ్రీయుత ఎం. రత్న స్వామిగారికి విందు

తాంబరం ఆరోగ్యశ్రమమందు

ప్రాతవిద్యార్థులొనగట

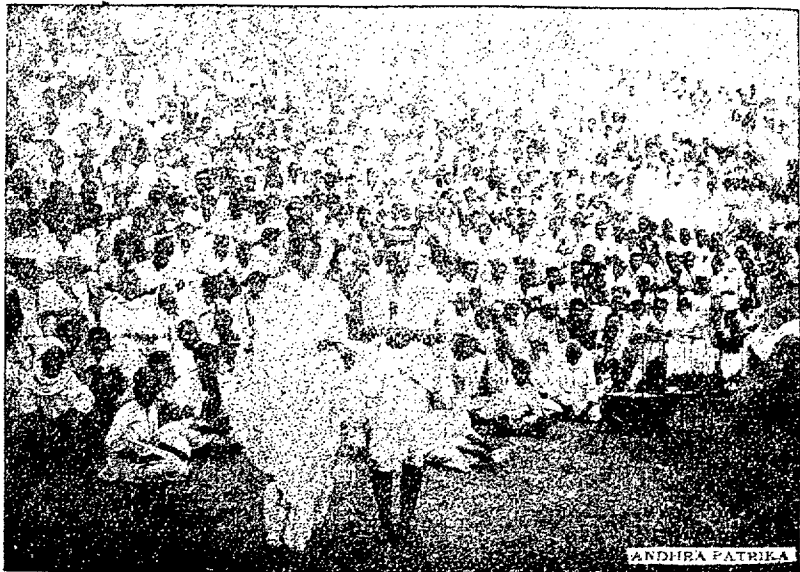
16-వ తేది సాయంకాలమున తాంబరం ఆరోగ్య శ్రమమందు శ్రీయుత ఎం.రత్న స్వామిగారికి వారిప్రాతవిద్యార్థులు కొందరు విందొసగిరి. ఆ శ్రమ దైర్యము అగు రెవ్వు డా.వి. జె. ఆర్. ఆశిర్వాదము వి. ఏ. ఎల్. ఎం.ఎస్. గారు శ్రీయుత రత్న స్వామిగారికి ఆశ్రమమందలి వివిధభాగములను జూపిరి. రత్న స్వామిగారు ప్రతిరోగినికూడ దర్శించి, ప్రతివానికిని దైర్యము గలుగునట్లు దయతో మాట్లాడిరి. పిమ్మట అచ్చట సమావేశమయిన ప్రాతవిద్యార్థులతో గలిసి అల్ప హారము నారగించిన పిమ్మట డా|| ఆశిర్వాదముగారు మాట్లాడుచు రత్న స్వామిగారి తెలివితేటలను, సుగుణములను ప్రశంసించి పల్లెటూ సెర్వీసు కమిషనులో నొక సభ్యునిగా నియమింపబడినందుకు వారి నభినందించిరి. డా|| డి. పతి గారు రత్న స్వామి గారి శ్రమమును దర్శించినందుకు వారికి వందనములనర్పించిరి. బ్రహ్మపురవాస్తవ్యులగు శ్రీయుత జి. నారాయణమూర్తి బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు ఆశ్రమమందు నూతనముగా చేర్చుకొనబడిన తమ సోదరుని పక్షమునను ఇతరరోగుల పక్షమునను మాటలాడుచు, రత్న స్వామిగారు నాటి సాయంకాలమున యీ యా శ్రమమును దర్శించుట రోగులకు చాల దైర్యమునుగలిగించెననియు, ఆశ్రమమందలి వైద్యులును, యితర యుద్వోగులును, రోగులయెడల జూపుచున్న శ్రద్ధయును, వారి కొనర్చుచున్న చికిత్సాపద్ధతియును, మిగుల ప్రశంసనీయమనియు, నుడివిరి.

పిమ్మట శ్రీయుత రత్న స్వామిగారు డా|| ఎం. ఎన్. డి. జాక్సనుగారిచే పుష్టమాలాలంకృతులు గావించబడి తమకు విందొసగిన వారికి తగు రీతిని ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ఇట్టి యాశ్రమము భారతదేశములో స్థాపింపబడుట కిదియే మొట్టమొదటిదనియు యీ యాశ్రమమందొనర్పబడుచికిత్సాపద్ధతియొక్క యుపయోగమును ప్రజలు గ్రహింపగలుగుట కింకను కొంతకాలము పట్టవచ్చుననియు, ప్రభుత్వమువారు సహాయ మొనర్చినను నొనర్పకున్నను, యీ రాష్ట్రమునందలి అధికారేతర ప్రముఖులందఱును యీ యాశ్రమమునకు విరాళముల నొసగవలెననియు, నుడివిరి.

జాతీయనాయకుల చిత్రపటములు

శ్రీయుత ప్రొఫెసరు చావలి నాగేశ్వరరావుగారు లక్ష్మీభవను, గుజడరుపార్కు, బొంబాయి.

చిత్రలేఖనమునందు ఆఖిలభారత విఖ్యాతి నేగాక జగద్విఖ్యాతినిగూడ బడసిన ఆంధ్రమాత పుత్రరత్నములలో నొకరును బొంబాయిలో ఆంధ్ర చిత్రకళాసంఘము స్థాపించినవారు నగు నాగేశ్వరరావుగారు భారత నాయకులలో పెక్కుమంది చిత్రరచనలను మిక్కిలి ప్రశంసనీయముగా చిత్రించి ఆంధ్రప్రతిభను ప్రపంచమునకు వెల్లడించిరి. శ్రీయుతులు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, జవహర్లాలు నెహ్రూ, సుభాషచంద్రబోసు మున్నగు నాయకులు నాగేశ్వరరావుగారి చిత్రకళాప్రావీణ్యము నత్యధికముగా ప్రశంసించుచు లేఖలను వ్రాసియున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు, లోకమాన్య తిలక్, లా ల జ ప తి రాయ, దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు, దాదాభాయి నౌరోజి, రవీంద్రనాథ ఠాకూర్, పండిత మదనమోహన మాలవ్య, శ్రీమతి సరోజినీదేవి, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూ, సుభాష చంద్రబోసు, ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ప్రెసిడెంటు వి. జే. పటేలు, సర్దారు వల్లభాయి పటేలు, మహర్షి బులసు సాంబమూర్తి, డాక్టరు అన్నారెడ్డి, అరవిందయోగి, దేశభక్త కొండా వేంకటప్పయ్య, జితేంద్రనాథదాసు, శ్రీ శ్రీ ధానంధస్వామి, గోపాలకృష్ణ గోక్షేగార్లు మున్నగు పెక్కుమంది నాయకుల చిత్రపటములను వీరు చిత్రించిరి. వీనిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఇవి పెద్దనెజులోను చిన్ననెజులోనుగూడ నున్నవి. మహాత్ముని కారాగృహవాసమునుగూడ వీరు చిత్రించిరి. ఒక చిత్రరచనందు నెహ్రూ పండితు లిరువురును కలరు. వేరొక చిత్రరచనందు జవహర్లాలుగారు అశ్వారూఢులై యున్నారు. ఈ చిత్రపటములు ప్రతియింటను ప్రతి పాఠశాలలోను ప్రతి పఠనమందిరమునను, గ్రంథాలయమునందును వేయల ప్రభాసంస్థలన్నిటిలోను ముఖ్యముగా నుండదగును. ప్రజలలో జాతీయ

రాజమండ్రిలో శ్రద్ధానందఘాటున జరిగిన సన్మానసభ. సాంబమూర్తిదంపతులు ముందు లిచి యున్నారు. (వి. శాస్త్రి)

గుంటూరులో పోతులయభివృద్ధిశాలను అభివృద్ధిశాఖామంత్రి సేతురత్నం అయ్యరుగారు సందర్శించుట. మంత్రిగారు పూలమాల వేసికొని నిలిచియున్నారు. (ప్రె. ఫో. బి.)

పూజ్యమైన వివాహబహుమతులు

మావద్ద యుండు సేర్పలైన పనివారలచే తయారుగాబడిన స్వచ్ఛమైన వెండి, బంగారు, మణులచే పొడగబడి, మా పూర్ణబాధ్యతగలిగిన అమూల్యనగలను కొనుడు. అవి మీ యాశ్రమ తిని వృద్ధిపొందించి, గృహమును యలంకరించగలవు.

సురాజ్ మల్ లల్లూభాయి అందు కో.,

హిందూదేశము, బర్మాలోను వజ్రములు, నగలవర్తకులు,

313 ఎస్.బ్లెన్డ్,

మద్రాసు.

భావమును వృద్ధిపొందించుటకు జాతీయ నాయకుల చిత్రరచనల త్యధికముగా తోడ్పడగలవనట్లు కెట్టి సంశయములేదు. ఆంధ్రదేశమునందలి లోకలుబోధులు మృణిసిపాటిటీలు జాతీయ విద్యాలయములు మున్నగు సంస్థలను, ప్రజలునుగూడ, నీ యాంధ్రప్రముఖుని కళాకాశలము నాదరించి తగిన ప్రోత్సాహము నొసంగెదరుగాక. ఇట్టి ప్రజాదరమువలన నాగేశ్వరరావు గారింకను అత్యధికముగా కళాలక్ష్మిదేవతి వారాధించి ధన్యులగునట్లు పరమేశ్వరుడు దేవుగ్రహించుగాక.

తణుకుతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

ఈ నెల 20 వ తేది గురువారము 2 గంటలకు తణుకు తాలూకా కాంగ్రెసు ఆఫీసులో తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీ మీటింగు ప్రస్తుతిపరిసితులను గూర్చియు, ముందు కర్తవ్యమును గూర్చియు, యోచించుటకు సమావేశమగును గాన యవనృంది మొదలు దయచేయ ప్రార్థితులు.

ఈ మీటింగుతోబాటు పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా మహాసభల ఆహ్వానసంఘ సభాపాద మాదును. కాన ఆహ్వానసంఘ సభ్యులందరు దయచేయ ప్రార్థితులు.

కొవ్వలి సోపాలారాను,

కార్యదర్శి, తణుకుతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము,

ఆహ్వాన సంఘము.

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయ విలేఖరి)

మార్చి 15:— ఆంధ్రబ్యాంకుయొక్క డైరెక్టరు 81వార్డు ప్రచురింపబడినది. అందులో 1929 సం|| డిసెంబరు 31 తేది ఆంత్యమువరకు ఆడిటురులు తెక్కలు పరిశీలనచేయగా లాభము క్రింద బ్యాంకుకు వచ్చిన ఆదాయము రు 15279-8-6 తేలివది. ఆ మొత్తము యీ క్రిందివిధముగ వినియోగించుటకు డైరెక్టరులు నూచించియున్నారు.

1. షేరులమొత్తము పూర్తిగ చెల్లించినవారికి (యొక్కాకంటాళ్ళు లేకుండా) నూటికి 12 రూపాయలవంతున డివిడెండు పంచియిచ్చుటకు. రు అ పై 12120-0-0
2. షేరులమొత్తమును అంతయుగాక కొంతయిచ్చిన వారికి నూటికి తొమ్మిది రూపాయలవంతున డివిడెండు ఇచ్చుటకు 133-7-1
3. గవర్న మెంటు షేరులమీద డిప్రీసియేషన్ కౌంటర్ చేయగలందులకు 1201-1-5
4. మ్యానేజింగు డైరెక్టరుకు, కెక్రెటరీకి మామూలు పారితోషికము ఇచ్చుటకు 1000-0-0
5. రిజర్వుఫండ్ (మూలధనమునకు) ట్రాన్స్ఫర్ చేయుటకు 825-0-0

15279-8-6

వస్త్రపు సుంకములు

నిచ్చితిదనము భారతశాసనసభలో వస్త్ర సుంకముల చట్టము గూర్చి జరిగిన చర్చ కొక దారి తెన్ను గనుపించలేదు. సుంకముల చట్టమును నిర్మించిన రీతి, శాసనసభ్యులను కలవర పెట్టెననుటకు సందియములేదు. స్వలాభదృష్టితో మిల్లు యజమానులు దీని నామోదించిరి. ఇతరులుగూడ దీనిని నిరాకరించుచో, ఈమాత్రము లాభముగూడ దొలగిపోవునేమోయని భయపడుచున్నారు. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి జొప్పించబడినను, దీనివలన కలుగు నష్టములను వీరు గుర్తించుటలేదు. ఒక్కసారి యిది ప్రవేశమగుచో, దీనినుండి హిందూ దేశము తప్పించుకొనజాల దను సత్యమును వీరు గుర్తించుటలేదు. లాంకుమైరు వర్తకులు, సుంకముల చట్టము మూలమున, జపాను పోటీనుండి ప్రస్తుతము దప్పించుకొని, ఆ పిమ్మట హిందూ దేశ వస్త్రవ్యాపారము నడుగంటజేయగలరు. అందుచే, విదేశవస్త్రము లన్నిటి దాడినుండియు, హైందవ వస్త్రవ్యాపారము నెట్లు దప్పించవలయునని వీరెల్లరును యోచించినచో, సుంకముల చట్టమును నిరాకరించుటయే కర్తవ్యమని గ్రహించెడివారు. విశాలదృష్టిని బలుపక, తాత్కాలిక లాభదృష్టిచే ప్రేరేపింపబడుచే, శాసనసభ్యులలో భిన్నాభిప్రాయములు వెలువడుచున్నవి. పబ్లిఖం చెట్టిగారి రాజీ సవరణ, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూత్రము నామోదించుచున్నది. జయకరుగారి వంటి ప్రతిభాశాలిగూడ, సుంకముల చట్టమును ఒక్కసంవత్సరమువరకు నిలిపియుంచ గోచరు, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూత్రము నామోదించుట జూడ, భారతశాసనసభ నావరించిన వివరీత పాతావరణమును కనిపెట్టవచ్చును.

మూడు సంవత్సరములవరకు సుంకముల చట్టము నేర్పాటుచేసి, ఆపిమ్మట దీని ఫలమును విమర్శించెదమని, రీసీగారు వాగ్దానము చేసిరి. కాని, ఆ పిమ్మట నయినను లాభకరమగు నీ పద్ధతిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విడనాడెదరని దోచడు. వారొక వేళ విడనాడ దలచినను, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి మొగమోటుమునకు వీరు లొంగుట సహజము. ఇప్పుడుగూడ, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి విన్నపమే, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూత్రప్రవేశమునకు కారణమయ్యెను. బొంబాయి మిల్లుపరిశ్రమను రక్షించుట తమ కిష్టమేగాని, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూత్రమును ప్రవేశపెట్టుటకు తా మేమాత్ర మంగీకరింపమని, జయకరుగారు చెలిపిరి. అటులగుచో, వీ రొకసంవత్సరము వరకు నీ ఏర్పాటును సహించుట కేల యంగీకరించినో చెలియకున్నది. బ్రిటీషు డిక్టేటర్ పరిశ్రమపై హిందూదేశము ప్రత్యేకాభి

మానము జూపుచున్నది. బ్రిటీషు వస్త్ర పరిశ్రమపై గూడ, ప్రత్యేకాభిమానము జూపవలయునని, ప్రస్తుత చట్టము గోరుచున్నది. ఇది శాసనమగుచో, వరుసగ, నన్ని బ్రిటీషు వస్త్రపులపై గూడ హిందూ దేశము అభిమానము జూపవలసివచ్చును. రాజకీయ సంస్కర్త లిట్టి సమస్యలను నిర్ణయింపజాలరనియు, వ్యవహార దత్తులగు వర్తకులే వీనిని నిర్ణయింపవలెననియు, పబ్లిఖం చెట్టిగారు చెప్పిరి. వీరికి రాజకీయ సంస్కర్తల పట్ల గలిగిన విముఖతకు కారణము చెలియకున్నది.

దేశక్షేమ దృష్టి రాజకీయసంస్కర్తల కున్నటుల యితరుల కుండజాలదు. రాజకీయసంస్కర్తలకు వ్యవహారానుభవము లేదనుట, మృషా వాదము. ప్రత్యేకముగ జపానుపై హిందూదేశ మేల దాడి వెడలవలయునో, పబ్లిఖం చెట్టిగారు చెలువరయిరి. హైందవవస్త్ర వ్యాపారమునకు, లాంకుమైరు వర్తకులు మిత్రులని ఎవరును జెప్పజాలరు. లాంకుమైరు జపానుల మధ్య గలిగిన పోటీలో, జపాను పై నెక్కువ సుంకములను విధించి, లాంకుమైరు నభిమానించవలసిన యగత్యము హిందూదేశమున కేమాత్రము గనుపించదు. బ్రిటీషు వస్త్రాభిమానము చట్టమునందు గలదని, చెట్టిగారి రంగీకరించెదరు గాని, దీనినే నిరాకరింపవలయు నని వీ రడుగుచున్నారు. ఇందుకు మారుగ, హిందూదేశమునకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము నీయవలయు నని కోరుట బేరమగునట. ఇట్లు బేరమాడుట హిందూదేశ గౌరవమునకు తగియుండదని, చెట్టిగారి యుద్దేశ్యము. కాని చెట్టిగారి సవరణ బేరమును తెలుపుట లేదా? దేశ స్వాతంత్ర్యము కొరకు బేరమాడినను తప్పుండదు. కాని స్వల్పలాభము కొరకు బేరమాడి, దేశానర్థమునకు దోషజూపుట, కడుహీనమని జెప్పవచ్చును. యూరపియనుసభ్యులగు సర్ డార్లిలింగ్స్ గారు వివరిత వాదము గావించసాగిరి. లాంకుమైరు యిదివరకు తన ధరలను ఇచ్చవచ్చినట్లుల పెంచెనా యని వీరడుగుచున్నారు. కాని, లాంకుమైరు తన వస్త్రముల ధరను హిందూ దేశముతో యోచించి నిర్ణయించిన నిదర్శనమును లిండ్సేగారు చూపగలరా? లాంకుమైరు హైందవవస్త్ర వ్యాపారమును అంతరింపజేయదనియు, జపాను అంతరింపజేయుననియు, లిండ్సేగారు బలికిరి.

ఇంతకాలము నుండియు, హైందవ వస్త్ర వ్యాపారమును లాంకుమైరు అడుగుంటజేసిన విషయము, లిండ్సేగారికి తృప్తిగలిగింపలేదు గాబోలు! విదేశముల గుడిబండను హిందూదేశము తన మెడకు కట్టుకొనునా యని, లిండ్సేగారు ప్రశ్నించిరి. ఇంతవరకు దీనిని మెడగట్టింది లాంకుమైరు గాదా? కాంగ్రెసు సభవారిందుచే, ఇవి అవియును భేదములేక, విదేశ వస్త్రముల నన్నిటిని బహిష్కరింపవలయు నని కోరిరి. ప్రస్తుతసందర్భముల జూచిన, హిందూదేశము స్వాతంత్ర్యము బడసిన గాని, యిక్కార్యము నెఱవేరదను సమ్మతము ప్రబలుచున్నది. హైందవ వస్త్రపరిశ్రమ అంతవరకును సురక్షితముగ నుండనేరదను భావము ప్రబలుచున్నది. లాంకుమైరుపై ప్రత్యేకాభిమానమును జూపవలసిన యవసరమును, లిండ్సేగారు రయినను చెలువరయిరి. హైందవ వస్త్రములపై ఎక్సైజు డ్యూటీ విధింపబడియుండుట, లాంకుమైరు లాభము నిమిత్తము గాదా? ఇప్పుడయినను లాంకుమైరు లాభము నిమిత్తమే,

నూటికి ఇరువది చొప్పున సుంకములు బ్రిటీషేతర వస్త్రములపై విధింపబడుచున్నవి. జపాను పోటీ నుండి తప్పించుకొనగనే, లాంకుమైరు మరల హైందవ వస్త్రములపై దాడి వెడలకమానదు. అనవసరముగ హిందూదేశము జపానుతో విరోధము పెట్టుకొనుట వలన, బలహీనమగు హిందూదేశమును జపాను వెక్కు యిబ్బందుల పాలేయక మానదు. అప్పుడు లాంకుమైరు హిందూదేశమును కాపాడుననుట, వ్యర్థపుటావా యగును. ఫిస్కలు కమిషనువారు, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూత్రము నామోదించుచు, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించువరకు వేచియుండ వలెననినూచించిరి.

హిందూదేశమునకు పూర్ణ స్వపరిపాలనము నయినను ప్రసాదించి, ఆ పిమ్మట, సామ్రాజ్య వాణిజ్యాభిమానమును జూపవలయునని కోరినను కొంత యర్థముండును. అట్టి దేదియు జరుగకముందే బ్రిటీషు వస్త్రాభిమానమును జూపవలయునని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు కోరుట యైనను, సమాజసముగానేరదు. ఇంతవరకును ప్రభుత్వము సభిమానించుచున్న స్కెట్రలు మహమ్మదీయ పక్ష నాయకులగు గజ్జువీగారు గూడ, సుంకముల చట్టము నామోదింపజాలమనిరి. శాసనసభ్యుల మధ్య భేదాభిప్రాయములుచెలరేగుటచే, ప్రభుత్వపు పతమే తుదకు నెగ్గునని నమ్మవచ్చును. భారత శాసనసభలో కాంగ్రెసు పక్షము లేని సమయము జూచుకొని, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతికి ఈ సభవారి యామోదము కోరబడెను. ఫలిత మెట్లుండునో తెలిసిన విషయమే. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు నామోదించనివారు గూడ దాని పట్ల అత్యంత హృదయమార్దవము గనబలుచుచున్నారు. ఇట్టి దుస్థితినుండి దేశమును తప్పించుటకు, స్వాతంత్ర్య సంపాదనము దప్ప వేరమార్గము లేదు. భారత శాసనసభలోని వివిధపక్ష నాయకులు తమ నిస్సహాయతను గుర్తించి, దానినుండి వెలువలకు వచ్చి, స్వాతంత్ర్య సంపాదనకై యావచ్చుకొని వినియోగించు చున్న వారికి తోడ్పడుచో, విశేషమగు మేల్కొనినవా రయ్యెదరు. నిస్సారమగు నీసభలలో నెంతకాలము వ్యర్థపరచినను, ఫల మొక్కటేయగును. వింత ఏమన, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి ఎచ్చరిక ననుసరించి, ఇట్టి ఏర్పాటును ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ప్రవేశపెట్టినను, దీని బాధ్యతనెంతను భారత శాసనసభపై మోపుచున్నాడు. ఇండియా మంత్రిగారి కీ విషయమై లండను వాణిజ్య సంఘమువారు విన్నప మంపగ, భారతశాసనసభవారి నిర్ణయముపైనే ఫలిత మాధారపడునని, ఇండియా మంత్రిగారు నుడివిరి. హిందూదేశపు టార్గిక్ స్వాతంత్ర్యమున కెట్టి భంగము కలుగలేదని వీరు జెప్పిరి. సిద్ధాంతములోనిది సరిగ నుండవచ్చునుగాని, ఆచరణలోనిది సాగకున్నది. లాంకుమైరు వర్తకులు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి నీ విషయమున ప్రోద్బలపరచిరి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు ఇండియామంత్రిగారి ద్వారా, ఇండియా ప్రభుత్వమును ప్రోద్బలపరచిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిందుకు సమ్మతించి, చట్టమును ప్రవేశపెట్టి, ఇట్టి పరిస్థితులు హిందూదేశపు టార్గిక్ స్వాతంత్ర్యమునకు నిదర్శన మగునా? దేశ స్వాతంత్ర్యము చేకూగువరకు, ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము లభింప దనుట, నిర్వివాదాంశము.

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము వెంటనే జరుగు నని, నౌక డే టైముస్ పత్రిక దెలుపుచున్నది. నౌకరు వల్లభాయి పటేలుగారి అరెస్టువలన, దేశమున గలిగిన అమితోత్సాహమును అధికారవర్గమువారు గుర్తించి, మహాత్ముని వెంటనే నిర్బంధించుచో సత్వ్యాగహోద్యమము మరింతగ వ్యాపించు నని, గుర్తించిరట. అందువలన, సముద్రతీరమునకు బోయి ఉప్పుసత్వ్యాగహమును ప్రారంభించువరకు, వీరు వేదీయుండదలచిరట. కాని, మహాత్మునియూత్ర అనుకొనినదానికన్న నెక్కువ ఫల మొనగుచున్నది. గ్రామోద్యోగుల రాజీనామాలు బలమగుచున్నవి. మహాత్ముడు కోరకముందే, వీరు రాజీనామాలను బుద్ధిపూర్వముగ నిచ్చి, మరల వెనుకకు బోమని, వాగ్దానము జేయుచున్నారు. వీరి స్థానము నితరు లాక్రమింపరని, గ్రామస్థులు వాగ్దానము జేసిరి. ఇందువలన, మహాత్ముని వెంటనే నిర్బంధించుటకు ప్రభుత్వమువారు తల పెట్టిరని, నౌక డే టైముస్ పత్రిక ప్రచురించుచున్నది. అబ్జర్వర్సు పత్రికకు చేరిన వార్తలు గూడ, ఈ సంగతినే బలపరచుచున్నవి. కాని, మహాత్ముని నిర్బంధమువలన పరిస్థితులు చక్కబడునాయను ప్రశ్నగలదు. నౌక డే టైముస్ మున్నగు కన్సర్వేటివు పత్రికలు నిర్బంధ విధానము నుపయోగించి, స్వాతంత్ర్యోద్యమము నణగద్రొక్కవలయు నని కోరుచున్నవి. డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక మాత్రము ఇటీవల నిర్బంధ విధానమును నిరసించుచు, సామ్యమార్గమును సూచించెను. ఈ పత్రిక లేబరు ప్రభుత్వాభిప్రాయమును దెలుపునను సూక్తి నిజమగుచో, లేబరు ప్రభుత్వమువారు మహాత్ముని నిర్బంధమున కంగీకరించెదరాయను ప్రశ్న గలదు. వీరయినను, స్థానికాధికారుల విచక్షణపై నాధారపడియుండురు గాన, మహాత్ముని నిర్బంధమునకు వీరు సమ్మతించవచ్చును. డెయిలీ హెరాల్డు పత్రికయు తన వైఖరిని మార్చుకొనవచ్చును. సర్ ప్రాన్సిసు యంగు హన్ బెండు అను పూర్వపైనికోద్యోగి, లండను టైముస్ పత్రికకు వ్రాయుచు, గాంధీ మహాత్మునిగూర్చి వార్తలు ఎల్లడల విశేషముగ వెలువడుచున్న వనియు, ఎక్కడ వినిపించినను మహాత్మునిసంగతులే వినిపించుచున్నవనియు, ఇందువలన విదేశాభిప్రాయము హైదవ పరిస్థితుల గూర్చి తమకు వ్యతిరేకముగ నున్నదనియు, సూచించిరి. కాము వీరి పరితాపమునకు కారణమును గ్రహింపవచ్చును. గాంధీ మహాత్ముడు, విదేశములకు బోకుండనే, రాయబారముల సంపకనే, పవిత్రమును ధర్మబద్ధము నగు తన మహోద్యమమువలన, ప్రపంచ దృష్టి నాకర్షింపగలుగుచున్నాడు. బ్రిటీషు ఇంపీరియలిస్టుల ప్రచారము, మహాత్ముని సందేశము నరికట్ట జాలకున్నది. గాంధీ మహాత్ముడు గొప్ప దేశభక్తుడనియు, ప్రపంచకారవ పాత్రుడనియు, యంగు హన్ బెండ్ గారయినను అంగీకరించుచున్నారు. అటులగుచో అట్టివానిని నిర్బంధించుటచేగాక, మహాత్మునితో సమాధానపడుటచేతనే తమకు లాభముండునని, బ్రిటీషువారు గ్రహించుట మేలు గాదా? వల్లభాయిగారి నిర్బంధమువలననే, ఇంతటి యుత్సాహము ప్రబలి యుండగ, మహాత్ముని నిర్బంధమువలన, స్వాతంత్ర్యోద్యమము సమసి పోవు ననుట వర్ధిల్లు టూహ గాదా? నేక గుప్త గారి నిర్బంధమువలన, వంగ దేశమున స్వాతంత్ర్యోద్యమము చల్లారుటకు మారుగ మరింత వ్యాప్తి గాంచుచున్నది. దీనిని సాగించుటకు పలువురు ప్రముఖులు ముందుకువచ్చిరి. నేక గుప్తగారి నిర్బంధమును నిరసించుచు, కలకత్తా కార్యరేషనువారు తీర్మానించిరి. కలకత్తాలోనే గాక, నేక గుప్తగారు గొంపోబడిన ప్రదేశముగు రుగూనలో గూడ హారతాళము జరిగెను. నేక గుప్తగారి నిర్బంధముమూలమున, బర్మాలోగూడ నీ యుద్యమము వ్యాప్తిగాంచిన నాశ్చర్యము గలుగదు. పార్లమెంటుసభలో నీ విషయమై ప్రశ్నలు బలమగుచున్నవి. మహాత్ముని యుద్యమమువలన, ఎంతమందికి దెబ్బలు తగిలెనను ప్రశ్నకు, ఇండియా ముత్రిగారేమియు లేవనిజవాబీయవలసివచ్చెను. మహాత్ముడు చట్టము నుల్లంఘించినా లేదా యను ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు, ముందుగ నోటీసు నీయవలయు నని, ఇండియా ముత్రిగారు కోరిరి. గాంధీమహాత్ముడు మాత్రము ఎప్పటికప్పుడు అరెస్టు సంభవించునని తలచి, సంసిద్ధత జూచుచున్నాడు. వాలంటీరుల సంఖ్య పెరుగుచున్నది. రాజీనామా నిచ్చిన గ్రామోద్యోగుల సంఖ్యలు వృద్ధిగాంచుచున్నవి. మహాత్ముని నిర్బంధమే జరుగుచో, వీరిసంఖ్య లమితముగ పెరుగు ననుటకు సందియము లేదు. వివిధరాష్ట్రములలోను సత్వ్యాగహము వెంటనే ప్రారంభమగును. స్వాతంత్ర్యోద్యమము దేశమునందు గాఢముగ నాటుకొనుట నిశ్చయము. మహాత్ముని వెంటనే నిర్బంధించవలసిన యవసరము గోచరించుట జూడ, మహాత్ముని యుద్యమమును తృణీకరింప వీలులేదని, అధికారులకు గోచరించినట్లు స్పష్టపడును. అహింసా బద్ధమగు నిట్టి యుద్యమమును అణగద్రొక్కినను, అయ్యది అణగిపోజాలదు. మహాత్ముని నిర్బంధించుట యనిన, హిందూ దేశమును నిర్బంధించుటయే యగును. అందుచే భారతీయు లందరును దేశనిర్బంధమును బాపనను కట్టుట యత్యవసరమగుచున్నది.

బొంబాయి : మద్యపాననిషేధము

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారిదివరకు మద్యపాన నిషేధాదర్శమును ఇరువది సంవత్సరములలో చేరవలయునను తీర్మానము నామోదించిరి. తదర్థమై రేషనింగు పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ పద్ధతివలన కొంతలాభము గలిగినట్లు, ఎక్సైజు పరిపాలనకు రిపోర్టులట్టి గ్రహింపవచ్చును. దీని నవకాశముగ గైకొని, మద్యపాననిషేధమునకై ఎక్కువ కృషి నలుపుటకు మార్గ, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి పద్ధతి పట్ల అసంతృప్తి జూపి, దీనిని పునఃవర్ధింపవలయు నని తెలుపుట అసమంజసముగ దోషకమగును. వీరి వాదముగాను, రేషనింగు పద్ధతి అసలే వదలుకొందు రను నుద్దేశ్యము గనుపించును. ఈ పద్ధతి నవలంబించినట్లయితే, పారాము, కల్లు, గంజా, నలమందుల వామక తగ్గె నని, 1928-29 సంవత్సరపు రిపోర్టు దెబ్బబుచ్చుచున్నది. మద్యపు రాబడిలో 503700 రూపాయలు తగ్గెను. మద్యపానముపట్ల ఏవగొపు గలవా రెల్లము ఇట్టిపిత్తి గాంచి సంపాదించవలసి యుండ, ప్రభుత్వపు రిపోర్టు తద్వ్యతిరేకభావమును దెలుపుచున్నది. అక్రమముగ తయారగు మద్య మధికమగుచున్నదనియు, అందుచే, ఈ పద్ధతి పునర్విచిన్పవలె ననియు, ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు. మద్యము అక్రమముగ తయారగుచున్నచో, దానిని నిరోధించుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారములు గలవు వీరి నుపయోగించుటకు మార్గ, నక్రమముగ తయారగుచున్న మద్యమును తగ్గించిన పద్ధతి రద్దుజేయుట పాడిగాజాలదు. ఎక్సైజురిపోర్టు గాంచిన, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు మద్యపురాబడిని కోల్పోవుటకు సంసిద్ధులుగా లేదని, విడితమగును. ఇందుకై పరితపించెడివారు, మద్యపాన నిషేధాదర్శమును జేరగలుగుట దుర్లభము. మద్యపానము తగ్గినందులకు, వీరు పెక్కు కారణములను సూచించిరి. ఆర్థికస్థితి ఊణించుట, పాణిజ్యక్షీణత, అక్రమ వ్యాపారము మున్నగు కారణములను వీరు సూచించుట నిరుపయోగము. ఏ కారణముచే నిది ఊణించినను, సంతోషహేతువే యగుచున్నది. మద్యపు రాబడి యధికమగుట, దేశసంపదకు చిహ్నమని ఎంచుట గాని, అది తగ్గుటవలన దేశసంపద ఊణించినట్లు భావించుటగాని, సమంజసము గాజాలవు. ప్రజల సంపద పెరిగినను ఊణించినను, ఆకర్షణము లుండు సంతవరకు, త్రాగుడు అభివృద్ధిజెందుట అనుభవైక వేద్యము. ఇట్టి హేతువాదమును మార్చి, రేషనింగు పద్ధతికి దోడుగ, మద్యపానము తగ్గు నిమిత్తము ఇతరపద్ధతులనుగూడ నవలంబించుట, ప్రభుత్వధర్మమగుచున్నది. కాని, పరిపాలనము ప్రజలకు బాధ్యత వహింపనంతవరకు, ఇట్టి కోర్కె నెరవేరు నని తోచదు.

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు మద్యపురాబడిని కోల్పోవుటకు సంసిద్ధులుగా లేదని, విడితమగును. ఇందుకై పరితపించెడివారు, మద్యపాన నిషేధాదర్శమును జేరగలుగుట దుర్లభము. మద్యపానము తగ్గినందులకు, వీరు పెక్కు కారణములను సూచించిరి. ఆర్థికస్థితి ఊణించుట, పాణిజ్యక్షీణత, అక్రమ వ్యాపారము మున్నగు కారణములను వీరు సూచించుట నిరుపయోగము. ఏ కారణముచే నిది ఊణించినను, సంతోషహేతువే యగుచున్నది. మద్యపు రాబడి యధికమగుట, దేశసంపదకు చిహ్నమని ఎంచుట గాని, అది తగ్గుటవలన దేశసంపద ఊణించినట్లు భావించుటగాని, సమంజసము గాజాలవు. ప్రజల సంపద పెరిగినను ఊణించినను, ఆకర్షణము లుండు సంతవరకు, త్రాగుడు అభివృద్ధిజెందుట అనుభవైక వేద్యము. ఇట్టి హేతువాదమును మార్చి, రేషనింగు పద్ధతికి దోడుగ, మద్యపానము తగ్గు నిమిత్తము ఇతరపద్ధతులనుగూడ నవలంబించుట, ప్రభుత్వధర్మమగుచున్నది. కాని, పరిపాలనము ప్రజలకు బాధ్యత వహింపనంతవరకు, ఇట్టి కోర్కె నెరవేరు నని తోచదు.

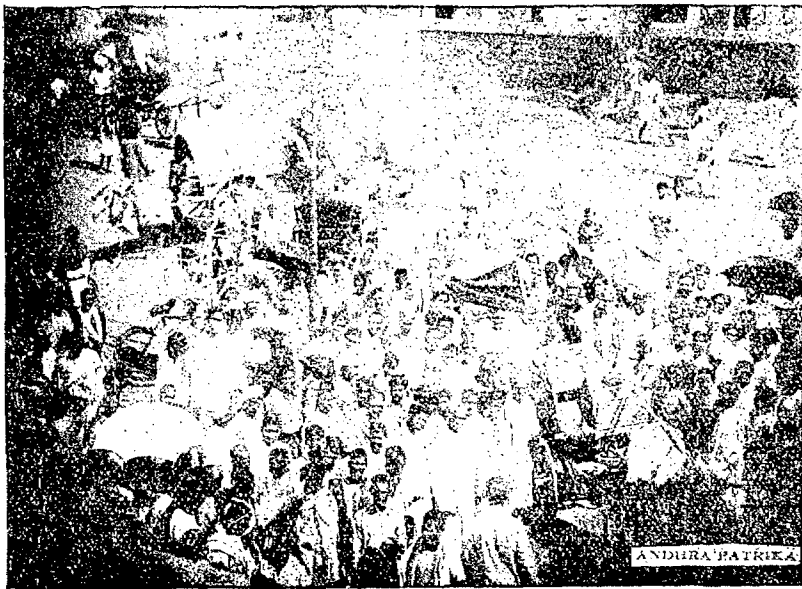
బెంగాలు గవర్నరుగారికి సెలవు

గవర్నరులకు సెలవు దీసికొను నవకాశమిచ్చిన పిమ్మట, అందరును దీని నుపయోగించుచునేయున్నారు. రాజప్రతినిధులును, దీని నుపయోగించుచున్నారు. వీరు జనితేయు కాలము అయిదుసంవత్సరములే యయినను, ఈలోపుగ ఇంగ్లండుకు వెడలివచ్చుట కెట్టియవసరము గనుపించదు. హిందూ దేశమున వీరు నివసించుటకు చల్లనితావులు గలవు. వేసవి కాలమంతయు వీరు శీతగములపైనే గడుపుచుండురు. అయినను, దీనితో తృప్తిజెందక, వీరు ఇంగ్లండుకు వెడలివచ్చుట గూడ సంభవించుచున్నది. ఇందుల కగు ఖర్చులను హిందూ దేశమే భరింపవలసివచ్చుచున్నది. బెంగాలు గవర్నరు గా. జాక్సనుగారు నాల్గు మాసముల సెలవుపై ఇంగ్లండుకు వెడలెదరు. వీరి స్థానమున బీహారు గవర్నరుగ బనిచేయుచున్న గా. సర్ స్టీఫెన్సను గారు నియమింపబడినట్లు తెలియుచున్నది. స్టీఫెన్సనుగారి స్థానమును, గా. సిఫేటను గా రాక్రమించెదరు. ఇట్టి పయనములవలన, హిందూ దేశపు వ్యయ భార మధికమగుచున్న దనుటకు సందియములేదు.

నౌక డే టైముస్ పత్రిక : స్వప్రకృతిపాదనము

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధమును గోరుచు నౌక డే టైముస్ పత్రిక, బ్రిటీషు దృక్పథమును స్పష్టముగ దెలిపి, మహాపకారమును గావించుచున్నది. బ్రిటీషువారు ఆరోగ్యముకొరకు హిందూ దేశమున నివసించుట లేదనియు, స్వలాభముల నిమిత్తమే హిందూ దేశమున నిలిచియున్నారనియు, హిందూ దేశమునుండి వెడలిపోవుచో, వారి స్వలాభములకు భంగము కలుగు ననియు, హిందూ దేశమువిషయమున తొందరగ నడుచుటకు వారు పూనుకొన జాలరనియు, ప్రస్తుతస్థితిలో దృఢపరిపాలనము దప్ప వేరుమార్గము లేదనియు, యాపత్రిక చాటుచున్నది. నౌక డే టైముస్ పత్రిక పాలకవర్గాభిప్రాయమును దెలుపుచో, భారతీయులు గూడ దృఢ నిశ్చయమునే చూపి, మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద, త్వరలో గమ్యస్థానము జేరుటకు పాటుబడక మానరు. నౌక డే టైముస్ స్వప్రకృతి పాదనము, భారతీయులలో నూతనోత్సాహమును గలిగించు నని నమ్మవచ్చును.

సాంబమూర్తిగారిని రాజమండ్రిలో గుట్టపుబండిపై ఊరేగించుట.

(వి. శాస్త్రి)

సాంబమూర్తిగారికి సన్మానము:—గోదావరిస్టేషనువద్ద డా॥ గురుమూర్తిగారు, కళా వెంకట్రావుగారు మున్నగువారు సన్మానించుట. (వి. శాస్త్రి)

కల్లికోటరాజుగారు ప్రథమసుపుత్రజనన సందర్భమున మదరాసులో విందుజేయుట. సర్ మహమ్మదు ఉస్మాను, లేడీ మార్లుబ్యాంక్సు, రాజుగారు విం దారగించుట.

(ప్రె. ఫో. బీ.)

చీరాల సారస్వతసమితివారు:—ఆంధ్రమహాసభవారు శ్రీయుత శ్రీపురనేని రామస్వామిచౌదరి బారిష్టరుగారికి కవిరాజు బిరుదము నొసంగినందులకు రజతపేటిక నొసంగి సన్మానించిరి. కూర్చున్నవారిలో ఎడమనుండి సభాధ్యక్షులు శ్రీయుత డా॥ వెం. శ్రేష్ఠిగారు, కవిరాజు శ్రీరామస్వామి చౌదరిగారు. నిలుచున్నవారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు శ్రీయుత యస్. పి. రాములుగూర్త (గాంధీటోపి) గారు ఇరుప్రక్కల కార్యదర్శులు కె. కృష్ణరావు, పి. వెంకట్రాములుగారు. (ఫోటో:—పి. కోటయ్య, చీరాల).

మహర్షి బులుసు సాంబమూర్తిగారు

బందరు ప్రజల స్వాగతము

మహాత్ముని సత్యాగ్రహమునకు ఆంధ్రులు
10 వేలమంది వాలంటీరులను పంపవలయునని
సాంబమూర్తిగారు హెచ్చరించుట

బందరు, మార్చి 18:—కపిలేశ్వరము, భట్లపెనుమర్రు మున్నగు గ్రామములను చూచి నిన్నటిదినము మహర్షి బులుసు సాంబమూర్తిగారు ఈనగరమునకు వచ్చిరి. నగరవాసులు వీరికి గొప్ప స్వాగత మొసగిరి. వీరు యువజనసమితి సాంవత్సరికోత్సవమునకు ఆధ్యక్షత వహించిరి.

సాయంకాలము తిలకు చౌకునందు బహిరంగసభజరిగెను. తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారు సాంబమూర్తిగారికి స్వాగతప్రముఖ సమర్పించిరి. సాంబమూర్తిగారు ఈ క్రిందివిధమున ఉపన్యసించిరి.

గాంధీమహాత్ముడు తన సత్యాగ్రహోద్యమమును ప్రారంభించుటకు పూర్వమే గండ్లగుడి పర్యటనము సందర్భమున బందరు యువకులు నల్ల జెండాలతో ఊరేగింపు జరిపి అందరి కన్న ముందుగ కారాగృహముచేరి ఇతరులకు దారిచూపినందులకు ఈనగరవాసులను నేను అభినందించుచున్నాను. ఈవిధమున మీరు స్వాతంత్ర్యోద్యమర మేవిధమున జరుపవలయునో దారి చూపినవారగుచున్నారు. 1921 సంవత్సరమున పంజాబుభూభగము లకుగాని భిలాథత్ అక్రమమునకు కారాగృహమునకు వెళ్లిరి. ఇప్పుడు స్వాతంత్ర్యోద్యమకొరకు మనము వేసకువేలగ కారాగృహము చేరవలెను. ఇది ఉపన్యాసములకు సమయముకాదు. మహాత్ముడు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహోద్యమమునకు ఆంధ్రులు కనీసము పదివేలమంది వాలంటీరులను పంపెదరని నమ్ముచున్నాను.

(తంలివార్త)

ఎ. టి. లూటరుగారు

అడిసనుకంపెనీ ఉద్యోగి, చుదరాసు యూరోపియనుల సంఘముతరపున చుదరాసు కాసనసభ్యునిగ ఎన్నికైనబడిరి.

(ప్రె. ఫో. బీ.)

గ్రంథాలయములకు మనవి

ఎన్నిమారులు గ్రంథాలయాధిపతులను శ్రావించినను సమగ్రనివేదికలోకు సంభించినటులు దోచుచున్నది. వ్యవధి యేమొ తగ్గిపోవుచున్నది. కాని ఇంతవఱకు తమ నివేదికముల నంపిన గ్రంథాలయములు వందకూడ లేకపోవుట చింతనీయము. దయచేసి త్వరలో తమ నివేదికములను బంపి సభకు నివేదిక సమగ్రముగ దయారు చేయబడు విధ ములోవింపుడు. త్వరపడకున్న ప్రయత్నము నెగుట దుర్లభమే.

త్వరగా జవాబులను గ్రహింపుడు.

వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, చెన్నపురి.

మహారాణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి

జన్మదినోత్సవము

1930 నవంబరు 16 వ తారీఖున

రాజమహేంద్రవరములో జరుగును

పోటీ పరీక్షలు

మొదటివారికి నూరు రూపాయలు బహుమానము.

రెండవవారికి ఏబది రూపాయలు బహుమానము.

1930 నవంబరు 16 వ తారీఖున జరుగనున్న మహారాణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయిగారి 96 వ జన్మదినోత్సవ సందర్భమున, 1929-30 సంవత్సరములో వలసనేకీ ది రాజమహేంద్రవరనగర కాంగ్రెసు సంఘమువారు పోటీపరీక్షలను ఏర్పాటు చేయుటకు నిశ్చయించినారు. మహారాణినిగూర్చిగాని, నానా సాహెబును గూర్చిగాని, పరీక్షకులకు ఆనందము కలిగించునట్లు పద్యములు వ్రాయువారిలో మొదటివారికి నూరు రూపాయల బహుమానమును, రెండవవారికి ఏబది రూపాయల బహుమానమును నివ్వబడును. నూరుపద్యములకన్న ఎక్కువ వ్రాయుకూడదు. నూరు పద్యములన్న తప్పక నూరు పద్యములు వ్రాయ నవసరములేదు. పాటలు పనికిరావు. పోటీలో పాల్గొన నెంచినవారు తమ పద్యములను 1930 సెప్టెంబరు ఒకటవ తారీఖునకు రాజమహేంద్రవర నగర కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శిగారికి అందునట్లు రిజిష్టర్ పోస్టుగా పంపవలెను.

పాలకోడేటి సూర్యప్రకాశరావు,

కార్యదర్శి.

రాజమహేంద్రవరనగర కాంగ్రెసుసంఘము.

విదేశవార్తలు

మహాత్మా గాంధీగారిని
అరెస్టు చేయనున్నారు?
ఇక నెంతమాత్రము
ప్రభుత్వమువారు
ఆలస్యము చేయరు!

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మార్చి 16:—మహాత్మాగాంధీగారిని అరెస్టుచేయనున్నారు. ఇక నెంతమాత్రము ప్రభుత్వమువారు ఆలస్యముచేయక గాంధీగారిని అరెస్టు చేసేదరని తెలిసినవారు చెప్పుచున్నారు. ఎవరిని హెచ్చరించకుండా సర్దారు వల్లభాయి పటేలుగారిని అరెస్టుచేసినపుడే మహాత్మునిపట్ల అవలంబింపబడు కైఖరిని ఆలోచించిరి. కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు వ్యవహారము నంతను కనిబెట్టి చూడవలెననియు తొందరబడి విషమావస్థను కలుగజేయరాదను కొనిరి. అనగా మహాత్మా గాంధీగారు చేరదలచు కొన్న గమ్యస్థానమునకు అనర్గళముగ చేరనిచ్చెద రనుకొనిరి. అక్కడకుబోయి ఉప్పును తయారుజేయు టకుగూడ ప్రభుత్వమువారు నిరోధమును జూపరా దనుకొనిరి. గాంధీగారి యద్యమము దౌర్జన్య రాహిత్యముగ నున్నంతకాలము వారిని పట్టుకొన రనుకొనిరి. కాని గ్రామోద్యోగులు ఒకరిమెంట ఒకరు అంటురోగము సోకినటుల రాజీనామాల నిచ్చెదరని ప్రభుత్వమువారు ఎన్నడును తలంచలేదు. ఇట్టిపరిస్థితు లేర్పడుటకు ప్రభుత్వము వారెంతమా త్రము సహింపజాలరు. అందుచే కర్తవ్యమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించిరి. ఈ ఆలోచనలో తమణుము గాంధీగారిని అరెస్టుచేయుటకే నిశ్చయించి రని చెలియుచున్నది.

నకాడే టైముస్ పత్రికగూడ వార్తలను దృఢ పరుచుచున్నది. మహాత్మా గాంధీగారిని త్వరలోనే అరెస్టు చేసేదరని సమ్యక్ముగ చెలియుచున్నదని నకాడే టైముస్ పత్రిక ప్రాముఖ్యముగ ప్రకటించు చున్నది. మహాత్ముడు తనుబోవు మార్గమున జేయు చున్న ప్రబోధముచే గ్రామోద్యోగులు రాజీనా మాల నిచ్చుచుండుటచే ఇట్టిపరిస్థితు లేర్పడినవని ఆ పత్రిక ప్రకటించుచున్నది. ఎంతటి ఓరిమిగల అధికారులగూడ గ్రామోద్యోగులు రాజీనామా నిచ్చుట నెంతమాత్రము సహింపరని ఈ పత్రిక వాకొనుచున్నది.

* * * *

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి
కలవరము
(రూటరు)

లండన్, మార్చి 16:—గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాల నిచ్చుటచే బొంబాయి ప్రభుత్వము వారు చాల కలవరబడుచున్నారని అబ్జర్వరు పత్రికా విలేఖరి బొంబాయినుండి వ్రాయుచున్నాడు. అందుచే బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు మహాత్ముని అరెస్టు చేయుట కాలోచించుచున్నారని చెలియుచున్నది. అయితే పట్టుకొనుట కింకను నిశ్చయించలేదనుచున్నాడు.

మహాత్ముగాంధీగారి పయనము నింకను బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు కనిపెట్టి జూచుచున్నారు గ్రామో ద్యోగులు అజేపనిగా విస్తారముగా రాజీనామాల నిచ్చిరేని అరెస్టుజేయనున్నారట. గాంధీగారిని అరెస్టు చేయుటకంటె వారిని ఉప్పు శాసనములను అతిక్ర మించునటులు చేయనిప్పుట చేతనే లాభమున్నదని ప్రభుత్వమువారు రనుకొనుచున్నారు. గ్రామోద్యోగు ల రాజీనామాలు గనుక ఆగిపోవుచో బొంబాయిప్ర భుత్వమువారు అట్టి చర్యను మాత్రమే దీసి కొనెదరు.

రాజీనామాలు అటులనే సాగుచున్నచో బొంబాయిప్రభుత్వమువారు దీనిని సహింపజాలరు. అటులు రాజీనామాలు సాగుచో ప్రభుత్వము అంతయు క్రుంగిపోవుననుచున్నారు.

ఇండియాలో దిగుమతియగు
వస్తువులపై పన్ను-ఇంపీరియలు
ప్రిఫరెన్సు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మార్చి 17:—నూలుపన్నులపై హంకమలకు ఇంపీరియలు భారతప్రామాన్యపథివారిచేతనే గానతెల్ల ఇండి యామంత్రితో జెప్పుకొనగా తెలిసినది. లండనులో నున్న ఇండియా వర్తక సంఘమువారు ఇండియా ప్రతిపత్తి పరిశ్రమ దుస్థితిని గూర్చి ఇండియా కార్యాలయమునకు చెలిపిరి దీనికంతకును ఇండియా ప్రభుత్వమువారే బాధ్యులనిరి. ప్రభుత్వ మువారింతవరకు జెట్టి చర్యలు దీసికొనక పోవుటచే భారత ప్రత్తి పరిశ్రమ ఇంత దుర్దశకు వచ్చుటకు కారణమయినదను చున్నారు. ఇండియా ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును ముప్పించెదమని జెడ్డిఉడ్ జెప్పు గారు జెప్పరట.

జి. ఐ. పి రైల్వే సాత్వికనిరోధము
(రూటరు)

లండన్, మార్చి 17:—జై పల్లాలో జి. ఐ. పి రైల్వే సాత్వికనిరోధ మెట్లున్నదని కామన్సుసభలో బ్యూరీగారడిగిరి. ఈసాత్విక నిరోధము గాంధీగారి కాసనోల్లంఘన యద్యమము చే బయలుదేరెనని బ్యూరీగారు నూచించిరి. పత్రికలలో కన్పిం చినదానికంటె తనకేమియు తెలియదని జెప్పు గారు చెలిపిరి. 12 కేడీనుండి గాంధీగారి యాత్ర ప్రారంభమయినదాదిగ అధికారులతో డీకొనుటచే ఎంతయండి చనిపోయిరని బ్యూరీగారడి గిరి. జై పల్లా విషయములో తప్ప ఇతరత్రా ఏమీ ఉన్నటుల తెలియదనిరి.

గాంధీగారు కాసనోల్లంఘనమును చేసినారేదాయని యడి గిరి. ఇట్టి సున్నితవిషయమునుగూర్చి ఏకోజు కారోజు ప్రశ్నిం పరాదని జెప్పు గారనిరి. ఎందుచే ప్రశ్నింపరాదని సభ్యులు కేకలువేసిరి. అట్టి ప్రశ్నను జేయదలచుకొన్నచో ముందు వ్యవధి నీయవలెనని జెప్పు గారనిరి. అప్పుడు ప్రమేయమును కల్పించుకొని బ్యూరీగారిని ప్రశ్నలను జేయకుండా జేసిరి.

భారత ప్రభుత్వ పన్నులు
జపాను నూలుసరకులు
(రూటరు)

లండన్, మార్చి 17:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జపానుబట్టలపై విధించిన పన్నునుగూర్చి అసమ్మతిని చెబువుచు సంక్షేమ సంపిరనియు దానికి ప్రత్యుత్తరమును ఇండియా ప్రభుత్వముతో ఆలోచించి ఇవ్వవలసియున్నదని హెండర్సన్ గారనిరి.

బొగ్గుచట్టము
ఓడిపోవుచో గనులపనివాండ్లవలంబించు చర్య
(రూటరు)

లండన్, మార్చి 16:—బొగ్గుచట్టము ఓడిపోవుచో బొగ్గు గనుల పనివాండ్లు తీగ్రమైన చర్యను దీసికొనెద మని చెబువు చున్నారు.

లండను సౌకాదళనిర్ణయసభ
(వై లై సు)

రుగ్బీ, మార్చి 15:—లండను సౌకాదళనిర్ణయసభ బలవంత మగుటకు ఫ్రెంచి ఇటలీ కగావారే అడ్డుగనున్నది. ఈవిషయ ము పరిష్కారము కుదురుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నది. ఫ్రెంచివారితో సమానముగా సౌకాదళ ముండవలెనని ఇటలీ పట్టుదలను జూపుచున్నది. రేపు జెకరులో ఫ్రెంచి బ్రిటిషు ప్రధానామాత్యులు మాటలాడు విషయమునై అందరి దృష్టియు కేంద్రీకృతమై యున్నది.

భారతదేశ విషయము
కామన్సులో ప్రశ్నలు
(రూటరు)

లండన్, మార్చి 17:—ధనబాదుగనుల పాతకాలలో గనులపనివాండ్ల కొడుకుల కేలబిద్యను నేర్పించలేదో కనుగొనె దని కామన్సుసభలో మార్టిన్ లోన్సుగారికి జెప్పు గారు ప్రత్యుత్త రముల నిచ్చిరి.

అంబాసదుద్రము శేతపరిశ్రమలయ సమ్మెనుగూర్చి మూడు ప్రశ్నలను వేసి సరదరాజులు నాయకుగారు ఇదివరకు 7 గరు పనివాండ్లపై ప్రయోగించిన నిషేధపు టుత్తరువును తొలగింపుడని కామన్సు సభలో ప్రమేయగా రడుగ ఈవిషయ మంతయు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి చేతిలోనిదని జెప్పు గారు బయటపెట్టిరి.

బ్రిటానియా ఈపు అను జనపరి పత్రికలో మహాదీక్ష మరకునకు బిరుద్యులు విషయములందుటచే దానిని నిషేధించి రని జెప్పు గారు చెలిపిరి.

భారతదేశ ప్రభుత్వమువారు విదేశీయుల నూలు సరకుల పై విధించు పన్నునుచర్యయ్యులో బ్రిటనుకు అననుకూలముగ విదేశీయులతో ఒనంబడికలు ఏమియు లేవనిరి.

మహాత్మాగాంధీగారిని
అరెస్టు చేయవలెననుట
పత్రికాప్రచారము
(బీము సర్వీసు)

మహాత్మాగాంధీగారిని త్వరలోనే అరెస్టుచేసేద రను వార్తలచే పట్టుకొనవలెనని పత్రికలలో ప్రచారమును సల్పు చున్నారు.

ఇండియానుగూర్చి నిజమేమనగా అను కీరికతో సకా డే టైముస్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ఇండియాలో మనమేల యుంటేమో యను విషయమై దుర్బ్రుమలన్నిటిని భారత్రోల పుసి యున్నది. బ్రిటిషువారు ఇండియాలో వారి ఆకోగ్యము ఆకోగ్యము నిమిత్తములే కాని నిష్కా-పట్టుముగ చెలుపవలెను. ఇండియాలో ఉండుటవలన బ్రిటిషువారికి లాభముగానఇండియా లోనున్నారని చెలుపవలెను. ఇండియానుండి బ్రిటిషువారు వెడలిపోయిరేని బ్రిటిషువారికి నష్టముగనుండును, అందుచే వారు ఇండియానుండి పోవుట కష్టపడరు. స్వలాభము నకు నష్టమువచ్చును. ఇండియాలో ఉండి తమ కార్యమును సాధించుకొనుబాధ్యత యుండుటచే ఇండియానుండి పోవుటకు వారు, కోరలేదు. కోరరు. సంస్కరణమును సాగించుటకు నిశ్చ యించుటచే దానిని అవలంబించెదము. అయితే ఆతివాదులు మాత్రము మాకు అవకాశము నీయవలెను. అవకాశము నిచ్చిరేని సంస్కరణములను సాగించుటకు సంకల్పించుకొంటిమి. కాని మే మనుకొన్న దానికంటె తొందరగా పోజాలము. ఒకరు జెప్పిన విషయవారముకాదు. ఇతరుల ఆలోచనలను విని వారు కోరిన సౌకర్యముల నిచ్చువారము గాము. భారతదేశపరిస్థితులను నిశ్చ హించుట కొకేమార్గమున్నది. అదేమన నిర్మోగమాటముగ కే కాసన ప్రయోగమును గావించి అధికారము చెలాయించెదము.

ఇంగ్లీషు చానలు రైలును వేయుటచే విదేశీవర్తకము అభివృద్ధియగుననియు పనిలేనివారలకు జీవనోపాధి గల్గుననియు అనుచున్నారు. ప్రభుత్వసహాయము లేకుండా ఈరైలును వేయవలెనని బాగు లేదని మాంచెప్పరు గార్డియన్ పత్రిక చెబువుచున్నది. ప్రభుత్వప్రమేయ మున్నను రేకున్నను లాభముని తోచినయె ట సాగించవలెననే యనుచున్నది. డెయిలీ టెలిగ్రాఫు మార్చి 15 పొట్టుపత్రిక లీవిషయమును ఉత్సాహమును జూపుటలేదు డెయిలీ మెయిలు, క్రానికలు, పత్రికలు ఆమోది యు చున్నవి.

విదేశ వస్త్రములపై దిగుమతిపన్నులు

భారతమిల్లయజమానుల అసమర్థత

దివాన్, చమన్ లాల్ గారి తీవ్రఖండనము

ఒకసంవత్సరమువరకు మాత్రమే చట్టము చేయవలె నని జయకర్ గారు చెప్పట

(అఫాసియేటెడ్ ప్రెస్)

ధిల్లీ, మార్చి 17:—హోంశీపండుగ సెలవులైన తరువాత కాసనసభ నేడు సమావేశమైనప్పుడు చాలమంది సభ్యులను ప్రేక్షకులను సభకు విచ్చేసిరి. సభ్యులు పభాషలను విచ్చేయుచుండ జపాను నూలువదుకువారి సంఘముయొక్క విజయం కౌనుచీగారు వారికి కరపత్రములను పంచిపెట్టెను. ఆ కరపత్రములో ప్రభుత్వమువారు విధింపదలచిన దిగుమతిపన్నులు జపానువస్త్రమున కెట్లు పనికిరముల వర్తింపబడెను. పండిత మాలవ్యాగారి సవరణ భారతీయులకు తృప్తికరముగా నుండుననియు, మణ్సుఖంఛెట్టిగారి సవరణ సరసమైనది కాదనియు అదితెల్పుచున్నది. భారత పారిశ్రామికాభివృద్ధికై యాలోచించినను జపానువస్త్రములు, రంగుబట్టలు, తెల్లతొనలపై పన్ను విధించుట లాభదాయకముకాదనియు, జపానువస్త్రమును చంపి, దానినినే లాంకపైను లాభపరుచుటయగుననియు ఆ కరపత్రము తెలుపుచున్నది.

నూపర్ బాక్సు, ఇన్ కంటాక్సు హెచ్చించుట పనికిరాదని మరియొక కరపత్రము కోరెను.

క్రొత్తసభ్యులు

పి. వి. కృష్ణయ్య చౌదరిగారు, యన్. మూకీశి గారు రాజభక్తి ప్రమాణముగైకొని సభ్యత్వ స్థానముల నలంకరించిరి.

స్థాయిసంఘములకు ఎన్నికలు జరిగినతరువాత సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను.

వెండిమీద ఎత్తైనజపన్ను

తరువాత సభవారియనుమతి గైకొని సర్ జార్జి మెట్టరుగారు వెండిమీద ఎత్తైనజపన్ను విధించుటకుగాను ఒకబిల్లును ప్రవేశపెట్టెను. బిల్లును ప్రవేశపెట్టుచు తానుఫిబ్రవరి 29 తారీఖున ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థికచట్టములో వెండిఖడ్డిమీద, నాణెములమీద జపన్నుకు 4 అణాలు పన్ను విధింపవలెనని కోరెనని చెప్పెను. ఇట్లు చేయుటవలన దేశములో అమ్మకమును వెండికిరీడు హెచ్చి వెండి తయారుచేయువారికి రక్షణము నొసంగనని వారుచెప్పిరి. ఇది వరకు దేశములో తయారయిన వెండి కొద్దిగామాత్రమే యుండెనుగాన పన్ను వేసినను, వేముకపోయినను అంతలాభము వచ్చుది కాదు. కాని యిప్పుడు దేశములో నుత్పన్నమునున్న వెండి చాలయున్నదిగనుకను, ఒక్క బార్మాలోనే 7 మిలియనుల బొమ్మలుగానున్నది గనుకను పన్ను విధింపవలెను. భారతదేశములో తయారు చేయబడి విదేశములకు పంపు వెండిమీద పన్ను లేకుండ చేయుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికార ముండవలెను.

వస్త్రములపై దిగుమతి పన్నులు

వస్త్రములపై దిగుమతి పన్నులను విధించుటకు గూర్చి అదివరకు కాసనసభలో నొసంగిన యుపవాసమును ముగించుచు దివాన్ చమన్ లాల్ గారిట్లు చెప్పిరి:—మిల్లు వస్త్రములను రక్షించుటకు సరియైన కారణమేమియు లేదు. బొంబాయి మిల్లులలో తయారగు బట్టల ధర జపాను, లాంకపైను మిల్లులలో తయారగు వస్త్రములకంటె హెచ్చు? హెచ్చుకాదు. లాంకపైను మిల్లు యజమానులు తమ పనివారికి హెచ్చుకూలి నిచ్చుచున్నారు. తక్కువ గంటలసేపు పనిచేయించుకొనుచున్నారు. జపానులో కూడ నట్లే. ఇట్టివో మన బట్ట యితర వస్త్రములతో నేల పోటీచేయలేకుండ వలెను? రెయిన్ గారిలెక్కలను బట్టి విచారించినచో దేశీయ మిల్లు వస్త్రములు తగ్గిపోవుట లేదనియు, లాంకపైను వస్త్రముల స్థానముల చాలవర క్రాక వింపిన పనియు తెలియగలదు. ఇట్టియెడ పసిపిల్లలకువలె మిల్లులకు పాలుబోసి పెంచుచేల. ధవళులలో జపాను వారు పోటీచేయుట లేదే! అట్టివో జపానువారి ధవళులు, రంగు బట్టలు, తెల్ల చలన గుడ్డలమీద పన్ను లేందుకు వేయవలెను? అసలు నిజమే మనగా మనము తయారు చేయ జాలని గుడ్డలలో లాంకపైనువారికి జపాను వారి పోటీ ఆసిపోయి వారికి కోరినంత ధరలువచ్చును. మిల్లుయజమానులను, ప్రభుత్వసభ్యులను కలిసి గుడ్డలకొను భారతీయజను మోసగించుచున్నారు. జపానువారు నిర్మాణకళలమును, సామగ్గ్యమును చూపుచున్నారు. భారతమిల్లుయజమానులు వానిలో మిక్కిలి కొరబడి యున్నారు. ఒకరిగొంతుల నొకరు కొనుకొనుటతప్ప మరేమియు వారికి చేతగాదు. ప్రాణముమీదికి వచ్చినప్పుడుమాత్రము

వారు యీ సభవారి పాదములపై బడెదరు. ఇట్టి అసమర్థులకు నిర్మాణకళలము లేనివారికి సాయముచేయుటవలన లాభము లేదు. దీనివలన ఫలితము గుడ్డపర ఆధికమగుటయే గాని యన్యముకాదు.

గుజ్ నవీగారు

గుజ్ నవీగారిట్లు చెప్పిరి:—మిల్లుయజమానులు గుడ్డివారి వలెనున్నారు. తమకు డబ్బుకావలెనని ప్రభుత్వమువారు వస్త్రములపై విధించు 15 0/0 పన్ను తమను రక్షించుటకుగానని వారెగరు. జపానుమీద వేసిన 20 0/0 పన్నుగూడ బొంబాయిమిల్లులకు లాభముకాదు. ప్రస్తుత క్షిప్రగతిని దాటుటకు గూడ సమర్థముకాదు. మిల్లుయజమానులు మిల్లులను సరిగా నడుపుటలేదు. పూర్వము బొంబాయిమిల్లులలో తయారయిన నూలు, బట్టలు, చీనా, తూర్పు ఆఫ్రికా దేశములకు ఎగుమతియగుచుండెను. మిల్లు యజమానులు కేవలము ద్రవ్యార్జనయే ఆదర్శముగానిదుకొని, దేశభక్తి యిందుకయ్యలేక దేశములో తమ వస్త్రములు ఖర్చునట్లు ప్రయత్నములేమియు చేయలేదు. ఇప్పటి సిద్ధియెట్లున్నది. చీనాలో కావలసినన్ని మిల్లులుకలవు జపానువారు తూర్పుఆఫ్రికాలోని వ్యాపారమును వశపరుచుకొనిరి. ఈ 50/0 పన్ను బొంబాయి మిల్లులవారికి సాయకారికాదు. మిల్లు యజమానులకు తృప్తిపరిచినచో భారతదేశము నంతటిని తృప్తిపరుపవచ్చునను అభిప్రాయముతో అధికారులు యీ సాయమును ప్రభుత్వమువారు చేయుచుండిరి. టారిఫ్ బోర్డువారు వస్తువస్తును చున్నను రిజర్వుబ్యాంకు బిల్లుకు ఆటంకము లేకుండవేసికొనుటకై బ్లాక్ గారు నూలుమీద 5 0/0 పన్ను విధించియుండిరి. అధ్యక్షుడును, రెయిన్ గారును ఈ మాటకు అభ్యంతరము చెప్పిరి.

గుజ్ నవీ:—ఈ 5 0/0 పన్ను దేశములోని సాలెవారి తిండిని తీసివేయును. వీరిలో చాలమంది మహమ్మదీయులే. తెలివితక్కువగా మిల్లు యజమానులు వలసలైన లాభములను వాటాదారులకు పంచిపెట్టిరి. అట్లు కానిచో యిప్పటికి జపాను, లాంకపైనువారి పోటీ యెప్పుడో పడిపోయి యుండెడిది. తమ సంపత్తి చూచుకొని మిల్లు యజమానులు కేళివిలాసములను అనుభవించుచుండిరి. మిల్లు యజమానులకు సాయము చేయుట నాకిట్టమే. కాని వారు మొదట తమ యిల్లును చక్కబెట్టుకొనవలెను. ఈ బిల్లును సమర్థించుట లాంకపైను మిల్లులకు పోషించుట యగును.

డాక్టరు మైదర్

అవసరమైనవాటికి మాత్రమే రక్షణ యొసంగుట బిల్లు గుటచేత డాక్టరు మైదర్ గారు బిల్లును సమర్థించిరి. తమ దేశములో దిగుమతి పన్నులు హెచ్చుగా నుండుటవలనను, యితర దేశములలో నేర్పచ్చా వ్యాపారము ప్రబలి యుండుట వలనను జపానువారు తమ వ్యాపారమును శీఘ్రముగా వృద్ధిచేసికొనిరి. జపానువారి పోటీవలన భారతదేశమునకు గాని, ఆంగ్ల సామ్రాజ్యములో నేదేశముగాని నష్టమురాకుండ ఈరక్షణ యవసర మగుచున్నది. ఇట్లు చేయుటవలన సామ్రాజ్యములోని స్వాతంత్ర్య బాతులలో సామ్రాజ్యత్వము వృద్ధియగును. ఈపద్ధతిని ఫిస్కల్ కమిషనువారు గూడ అంగీకరించిరి. ఈసంఘము ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సిద్ధాంతమును అంగీకరించెనుగాని భారతదేశము అధినివేత ప్రతిపత్తి గడించిన తరువాత గాని దానిని అమలు పరుపరాదని సలహా నొసంగెను. కాసన సభవారికి దిగుమతి పన్నులను విధించు అధికారము కలదు. కావున బిల్లును సభవారు సమర్థించ వలెను.

సర్ డార్సే లిండ్సే

జపాన్ తంతుకారసంఘముయొక్క ఏజంటు చేయుచున్న ప్రచారమును సర్ డార్సే లిండ్సేగారు తీవ్రముగా ఖండించిరి. సెంట్రల్ మున్సిపాలిటీ సభ్యులొకరు ఆకరపత్రమును పంచిపెట్టుట సరికాదని వారనిరి. సెంట్రల్ మున్సిపాలిటీ కార్యదర్శి తాను పంచిపెట్టుమని చెప్పలేదని సభవారికి తెలియజేసెను.

జాతీయవాదులు:—ప్రకటనలో తప్పువిషయము లేమున్నవి?

లిండ్సే:—ఇట్లుచేయుట క్రమపద్ధతి కాదు. గయాప్రసాద్ సింగు:—దానిలో తప్పుమిటో మాకు తెలియవద్దా?

లిండ్సే:—బొంబాయి మిల్లులవలెనే ఈ త్రరహిందూ స్థానములోని మిల్లులకూడ కష్టముల ననుభవించుచున్నవి. ఇప్పుడు విధించిన 50% పన్ను విధించిన రక్షణ బట్టలను

కొనువారికి లాభకరముగా నుండును. లాంకపైనువారు వ్యాపారమును తమ వశము చేసికొనుదురనుట నిజముకాదు.

గుజ్ నవీ:—వారు యిట్లుచున్న ధర వేయుదురు. లిండ్సే:—ఇదివరకు లాంకపైను వస్త్రము లట్లుచేసిరా? భారతజాతీయ పరిశ్రమకు విదేశీయులు గుడిబండ నొకదానిని కట్టుటకు మీ రంగీకరించెదరా? మీరు అంగీకరింప రనితలతును. మీ రిట్లు నంగీకరింపనిచో నష్టపడెదరు. మిల్లు యజమానులు తమ గృహములను చక్కబెట్టుకొనవలెనని చమన్ లాల్ గారు సలహా నొసంగిరి. నేను దాని కంగీకరింపను. క్రొత్తపద్ధతుల నంగీకరించుట మంచిదని నేను తలతును. మిల్లు పరిశ్రమను రక్షింపనిచో విదేశీయుల పోటీచే నది నాశమగును. అప్పుడు కార్మికుల పని యే మగును. చమన్ లాల్ గారు స్వాతంత్ర్యము నడుగుచున్నారగునక ఈ రక్షణము లేనిచో భారతీయులు ఇతరజాతీయొక్క గుప్పిటిలో నుండురు. వారు కోరిన ధరలను మీ రివ్వక తప్పనా? బట్టలకొనువారిగతియే విచారింపక దివాన్ చమన్ లాల్ గారు లాభములను యజమానులు, పనివారుమాత్రమే పంచుకొనవలెనని యనుచున్నారు. ఇది సమంజసముకాదు. ఈ బిల్లు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు యొన్నటికిని కాదు. బొంబాయి మిల్లులను యితర భాగములయందలి మిల్లులను రక్షించుటయే బిల్లుయొక్క ఉద్దేశ్యము.

యమ్. ఆర్. జయకర్

జయకర్ గారిట్లు చెప్పిరి:—ప్రభుత్వమువారును, మిల్లు యజమానులును ఈ విషయములో నొక్కటై బలవంతులగుట వలన రాజీమార్గమును అంగీకరింపకున్నారు. ప్రస్తుతము ఒక్క సంవత్సరమువరకు బిల్లు చేయుట మంచిది. ఆంగ్లేయులు చెప్పిన మాటల ననుసరించుచో ఈ బిల్లు ఆంగ్లేయుల సద్భావమును, భారతదేశమునకు శాస్త్రజ్ఞతాయంత పరిపాలనము లభించిన తరువాత భారతీయులు సామ్రాజ్యమునకు నష్టము లేకుండ జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించుటయొక్క స్పష్టము కాగలదు. మిక్కిలి జాగ్రత్తగాను, కానరాకుండను బిల్లు బిల్డింగ్ వారియందు అభిమానమును పురిగొల్పుచున్నది. నేను నా పార్టీవారును మిల్లు పరిశ్రమకు సంపూర్ణముగా సాయము చేయుటకు అంగీకరింతును. కాని ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు ను ఆమూల్యముగు లాభమును వదలుకొని ఈ లాభమును ఆశింపము. రిరిక్టెడ్ ప్రజల ఆర్థికక్షత్తి మిక్కిలి ఆమూల్యమైనది. ఆర్థికముగా చాల ప్రయోజనకారి. ఈ మహాక్షత్తిని ఉత్పాదకము మిల్లుపరిశ్రమకు కొలదిగ రక్షణము నిచ్చి నిచ్చి న్నము చేయుట పాడియో లేక ఈ మహాక్షత్తిని రాండుటెబిలు సమావేశము వరకు నట్టిపెట్టి, అచ్చట మన ప్రజాక్షత్తి బదులు ఆంగ్లేయుల నుండి తగినలాభములను పొందవలెనా? రాజకీయనేత్రులగు నాకు ఈసమస్య యెదుర్కొనదగినదిగా లోచించుచున్నది. ఇంపీరియల్ ప్రెఫరెన్సు సిద్ధాంతము చెడ్డదనిగాని, దేశాసరకమనిగాని నేను తలపను. కాని దేశముయొక్క ప్రస్తుతస్థితిగతులలోను, ఈ సభలో ఎన్నికసభ్యులు తక్కువగానున్నప్పుడును మనశ్రేణులను పాడుచేసికొనుటయని నేను తలచుచున్నాను. దివాన్ చమన్ లాల్ గారి మహాపవాదమునువిని మోడిగారు తెలివి తెచ్చుకొందురు గాక!

మణ్సుఖంఛెట్టి:—ఇది రాజకీయనేత్ర యాలోచించవలసినదిగాదు. యుక్తాయుక్తముల సెరంగు వ్యాపారమును తెలిసికొనవలసిన విషయము.

జయకర్:—రాజకీయనేత్రులకు వ్యాపారము సంగతి తెలియదాదేమి?

మణ్సుఖంఛెట్టిగారు

మణ్సుఖంఛెట్టిగారు రక్షణమును సమర్థించుచు యిట్లు చెప్పిరి:—సాయిన్ నివేదిక, హార్డినివేదిక భారత మిల్లుపరిశ్రమకు రక్షణ యొసంగవలసిన విధిని లేటరీచెను. బొంబాయి మిల్లుయజమానులు అమితముగా లాభములను పంచిపెట్టెరని యొకరు చెప్పిరి. జపానులోకూడ చాల లాభములు పంచిపెట్టబడెను. వినను చాల లాభములువచ్చుటకు కారణమేమి? దూది వ్యాపారములోవారికి లాభము వచ్చెను. బొంబాయివారికి లాభమురాలేదు. చాల నష్టము వచ్చినది. యజమానుల చేతగానితనము ఫలననష్టములు రాలేదు. ఈ బిల్లు యిప్పుడలవిన రక్షణచాలును. భారతదేశమునందలి మిల్లువస్త్రములు లాంకపైను వస్త్రముల స్థానము నాక్రమించుకొన్నవిగాని జపాను పోటీవలన నష్టపడుచున్నవి. జపానుబట్టలు అమితముగా పెరిగి పోవుచున్నవి. బిల్లుఆంగ్లవస్త్రములకు రక్షణయొసంగుట నిజమేకాని ఈరక్షణమువలన మనకు నష్టముగలుగుచున్నదాయని తెలిసికొనవలెను. ఆంగ్లేయులయెడల వైషమ్యమువలన నేను ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సును నిరాకరింపను. రాజకీయలాభములకై ఆర్థికలాభములను పోగొట్టుకొనుటగూడ సమంజసముకాదు. ఆంగ్ల దేశము తన ఆర్థిక ప్రయోజనమునకై ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సును కోరినచో మనకు ఆర్థిక లాభములను కలుగజేయవలెను. ఇది ఆహారపదార్థములపై పన్నును విధించును. గనుక ఆంగ్లేయులు వాని నంగీకరింపరు. ఈపద్ధతివలన ఆంగ్లేయులకు లాభమైనను మనకు నష్టముకాదు గనుక నేనీ బిల్లును ఆమోదింపుచున్నాను.

మీరటుకుట కేసు

వంగరాష్ట్ర జనపనారకారిక్త సంఘమువారి నారించు సేవ

శోధన సాక్షి మరేంద్రనాథ్ ముఖర్జీ సాక్ష్యము

మీరట్, మార్చి 17:—నేడు మీరటు కుట్ర కేసులో

తిరుగా విచారణ ప్రారంభమయినది. వంగరాష్ట్ర జనపనారకారిక్త సంఘమువారి వ్యాపారమును గూర్చి శోధనసాక్షి యొకడు తీర్మానముగా అడ్డుపరిశీలన గావించబడెను.

ఆల్వేగారి యిబ్బంది

కోర్టులో జరుగుచున్న దేదియు తమకు బోధపడుట లేదని నిందితులు ఆల్వేగారు నుడివీరి. సాక్ష్యముంతయు వారికిరకు తప్పుమాచేయబడుచుండెననియు అధికారులు తమకు సాధ్యమగు దానినెల్ల జేయుచుండెననియు వ్యాఖ్యానింపతి నుడివెను. ఇంత కన్న నెక్కుడుగా నేమి చేయుటకును న్యాయ కాన్స్ట్రక్టర్ వలనపడదనియు, కాని ఆల్వేగారి కింకను యిబ్బందు లేమయిన నున్న కోర్టువారాలోచించెదరనియు చెబుట బడెను.

శోధనసాక్షి సాక్ష్యము

భాత్ పారాలో శోధనసాక్షిగా వర్తించి యుండిన మరేంద్రనాథ్ ముఖర్జీగారు ప్రభుత్వన్యాయవాదిచే పరీక్షింప బడిరి. పిమ్మట నిందితులు దెన్వీగారు వీరిని అడ్డుపరిశీలన గావించిరి. వంగరాష్ట్ర జనపనారకారిక్త సంఘము వారి కార్యాలయమువద్ద దెన్వీగారు కార్మికులకు చదువు నేర్పుచుండుటను తాము జూచియుంటిమని సాక్షి నుడివీరి. సంఘము వారు బాల బాలికలకొరకై యుచిత పాఠశాల యొందు సాపించి యుండిరి. కంపెనీ వారిచే కార్మికులకు బాకీ జీతములను, నష్ట పరిహారములను యిప్పించుటయే ప్రై సంఘము వారి ముఖ్యవ్యాపారమై యుండెను. మరియు, అసర మయినపు డెల్ల ను, కార్మికులకు న్యాయ వాదుల సహాయము సమకూర్చుబడుచుండెను. నిరుద్యోగులకు ధనసహాయము కూడ జేయబడుచుండెను. నిస్సహాయు లగువారికిని ఉద్యోగమునుండి తొలగింపబడిన కార్మికులకును వారివారి గ్రామములను జేరుటకై రెయిలు చార్జీ యొసంగబడుచుండెను. అంత్యక్రియలకును ధన మొసంగబడుచుండెను. ప్రసవసమయమున సంఘము వారు కార్మికురాండ్రకు యాధికసహాయము నంద జేయుచుండిరి. వైద్యులను డబ్బిచ్చి తెప్పించుకొని కార్మికులకు వైద్యసహాయము కూడా సంఘమువారి వలననే లభించుచుండెను.

ఇంతవరకు నొకసమ్మెకట్టయినను సంఘమువారు జరుపకుండుట

ఈసంఘము 1929 సంవత్సరములో స్థాపింపబడి యుండెను. ఇంతవరకు సంఘమువారి యజమాన్యమున నొక సమ్మెకట్టయినను జరిగియుండలేదు. సహకార పరపతిసంఘము నొక దానిని సంఘమువారు స్థాపించియుండిరి. నిందితులు దెన్వీగారే యాసంఘమునకు కార్యదర్శిగా నుండిరి. కార్మికులు కాబూలీల వద్ద ఋణమును జేసిన రూపాయకి వార మొక్కటికి అణానాణ్ణి నొసంగవలసియుండిరి. అనగా 100 రూపాయలకు సంవత్సర మొకటింటికి 325 రూ. వడ్డీ సంఘమువారన్ననో 100 కి సంవత్సర మొకటింటికి 15 రూపాయలవడ్డీనే పొందుచుండిరి. సాక్షికి తెలిసినంతవట్టుకు పండ్లమొక్కట దూరమునందున్న కాకినా రానుండి కార్మికులు నిందితులు దెన్వీగారిని నందర్నించు నిమిత్తము బాత్ పరకు వచ్చియుండిరి. వారి గ్రామములో కార్మిక సంఘకాఖయొందు ఏర్పరపలయినని వారు దెన్వీగారిని కోరి యుండిరి. టిటాగురునుండియు కార్మికులు సహాయము సరించుచు వచ్చియుండిరి.

యమ్. కే. ఆచార్యగారు

సర్ డాక్టర్ లిండేగారు భారతదేశములో బట్టుకొను వారి యెడల నించుకయు సానుభూతి కనుబరుపనందులకు ఆచార్యగారు చింతించిరి. పెట్టుబడి దారులును, కార్మికుల ప్రతినిధులును చేర్చిన వాదములలో నలు సమన్వయ యేమిటో సభవారికి తెలియుట లేదు. ప్రభుత్వమువారు బిల్లును ప్రతిపాదించిన విషయమును వారు తీవ్రముగా ఖండించిరి. తమ ఖర్చులకు డబ్బుచాలదను విషయమును ప్రభుత్వమువారికి జనవరిలోనే తెలిసియుండెను. తెలిసి యున్నచో అప్పుడే బిల్లును ప్రతిపాదించినచో అందరను దానివిషయమై ఆలోచించుటకు సావకాశముండెడిది. సిహాసమావేశమువరకు బిల్లును ఆపుట సమంజసమని వారు చెప్పిరి.

ఇంతటితో చర్చ ఆనాటికి ప్రారంభమయ్యెను. మరల సభ రేపు సమావేశమగును.

ఈ యభియోగమునకు సంబంధింప నను కారణము కొరకై కోర్టువారు ప్రత్యేకము గూర్చి కొన్ని ప్రశ్నలను వేయసేయలేదు. వేతనములకును, ఆదరణమునకును, పని చేయవలసిన కాలముయొక్క పరిమితికిని సంబంధించిన ప్రశ్నల యిబ్బందులను గూర్చి నిందితులు డాంజేగారు కొన్ని ప్రశ్నల వేసిరి గాని, వీనికి కూడా కోర్టువారు అంగీకరించలేదు.

నిందితులు కిఫోరీలలో ఘోషగారు:— 1925 సంవత్సరములో జాన్సన్, నైమ్ అను ఆంగ్లేయు లిరువురు జనపనార మిలు లుండునలములను జూచుటకు వచ్చియుండిరి. మీకు జ్ఞాపక మున్నదా?

సాక్షి:—అవును; కాని, వారి పేర్లు నాకు తెలియదు.

వారు కార్మికుల వసతిగృహములను గాంచియుండిరి.

ప్రశ్న:— ఫ్యాక్టరీ ఆఫ్టర్ విధింపబడిన ఘంటల కింకను నెక్కుడుగానే యంత్రాలయములో పనిని జేయించి నందులకు నాడియా జనపనారమిల్లు మేనేజరుమీద కేసు పెట్టబడుటయు, ఈతనికి జరిమానాశిక్ష విధింపబడుటయు వీరి నూచనమైననే జరిగియుండె నని మీకు తెలుసునా?

సాక్షి:— తెలుసును;

‘ఇండియా దేశము నష్టపరపబడుట’ యను పుస్తకమును తాము చూచియుంటిమని సాక్షి నుడివీరి.

ప్రభుత్వ న్యాయవాది మిత్తర్ గారు యీసాక్షిని మరల పరీక్షించిరి. ప్రతీకల మూలకముగను, కర్ణాకర్షికగను తాము నాడియా మిల్లు మేనేజరు వై గొ వి రా బడిన యభియోగమును గూర్చియు, ఈతనికి విధింపబడిన జరిమానా శిక్షనుగూర్చియు చెబునుకొని యుంటిమని సాక్షి నుడివీరి.

పోలీసుయ్యద్యోగస్థుల యడ్డుపరిశీలన

ఇంటిసోదాను జరిపియుండిన నాపైతీ పోలీసు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు రమేష్ నహగారిని నిందితులు దెన్వీ, నిజాకర్ గార్లు యడ్డుపరిశీలన గావించిరి.

న్యాయవాది డి. పి. సింహగారు నేడు పాల్కుసుండి మరలవచ్చి, నిందితులతరపున న్యాయస్థానమున హాజరయి యుండిరి.

సభ ఇన్స్పెక్టరు బాబానాద్ దెన్వీగారిని సింహగారు యడ్డుపరిశీలనజేయగా, తపాలాఫీసునుగాని, పోస్టుమాస్టరుగాని బసనుగాని శోధించుటకు తమకు యధికారములేదని సాక్షి నుడివీరి.

కోర్టువారి ప్రశ్నకు జవాబుగా తపాలాఫీసును తాము శోధించియుండలేదని సాక్షి నుడివీరి.

మరికొందరి సాక్షులపరిశీలన అడ్డుపరిశీలన ముగిసిన పిమ్మట నేటి విచారణముగి సెను. (అ. తె.)

కర్నాటకమునందు సత్యాగ్రహ సన్నాహము

ఉపసంఘమువారి నివేదిక

ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీని బళ్లారిలో యేర్పరపబడిన సత్యాగ్రహ సంఘమువారు విజపూరు, ఉత్తర, దక్షిణ, కర్నాటకములలో 41 స్థలములు జూచివచ్చి నివేదికను సమర్పించిరి. కర్నాటక రాష్ట్రమునందు సమిష్టి శాసనోల్లంఘనమున కవకాశము గలదని తెలియజేసిరి. ఉ. కన్నడమునందు ఉప్పు పన్నునుగూర్చి శాసనోల్లంఘనము జరుపుటకు నిశ్చయింపబడెను. ను బ్రహ్మణ్యం (బల్లారి) గుల్లాడి (సిద్ధాపూరు) ఉపసంఘ సభ్యులు గ నియమింపబడిరి శ్రీవాసరావు కొనస్లి, కె. మూరు రాజరావు, బసరూరు మున్నగువారు ఆధిక్యసంఘముగ నియమింపబడిరి. వీరు ద్రవ్యము వసూలుజేయుదురు. హిందూస్థానీ సేవాదళము వారు వలంటీరులను చేర్చుకొనుచున్నారు. ఉమాభాయి, బి ఎకా, దతారుగార్లు భా.కాం. సంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనిరి.

బొంబాయి యువకసంఘము

సత్యాగ్రహమునందు పాల్గొనుటకు వలంటీరులను చేర్చవలెననియు, జి.వి.పి. సమ్మెకట్టు విషయమున సానుభూతి చెలువలెననియు రెండు తీర్మానములు గావించబడెను. సంఘాధ్యక్షుడగు హెచ్. డి. రాజాగారు వాలంటీరుగ చేరి ఇంటి కొకరినకు నైన చేరవలెనని హెచ్చరించిరి.

నేటు గోవిందదాసు

నేటు గోవిందదాసు పండిత ద్వారా ప్రసాదు మిత్రగార్లును అహమ్మదాబాదు సభకు జబల్పూరుమీదుగ బోయిరి. వారు మధ్య దిగి ప్రచారము జేయుదురు.

రాబోవు జాతిసమితి ప్రారంభ ఆయుధవిస్తన సభకు ఇప్పుడు జరుపుటకు ఆలోచించుటకు ప్రారంభ ఆయుధ విస్తన సంఘాధ్యక్షుడు లండనుకు వచ్చెను.

ఫ్రెంచి ప్రధానామాత్యుడు నిన్ను లండను జేరెను, వెకరు కేగెను. హడ్డోనాల్డుగారితో విం దారించెదరు.

సింధు రాష్ట్రీయ రాజకీయ శిక్షితుల మహాసభ

డా॥ కిచ్చూగారధ్యక్షుల వహించుట

కరాచి, మార్చి 17:—ఈసభకు రాష్ట్రీయనందలి ప్రముఖులందరను వచ్చిరి. జాతీయగీతములు పాడిరి. సన్మానసంఘాధ్యక్షులగు స్వామి గోవిందానందుగారు స్వాగతోపన్యాస మొసంగిరి. ఇప్పుడు గాంధీ మహాత్ముడు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహమునందు మీరందరు పాల్గొనవలెను. దేశమునందున్న సాధువులకును విచ్చగాండ్రకును ప్రతిపత్సరము లక్షలకొలది రూపాయలను ప్రజలు వ్యయపరచుదుగాని రాజకీయ శిక్షితుల సంరక్షణకు యెవ్వరును తోడ్పడలేదు. రాజకీయములందు పని జేయువారికి అన్నవస్త్రములను గృహములను సమకూర్చుటకు యికనైనను ప్రజలు శ్రద్ధబూనవలెను. లేనిచో రాజకీయములందు పాల్గొనుట వెలదును సాహసంపజాలదు. మన కీదాస్యమే తప్పని సరియగునని గోవిందానందుగారు నుడివీరి.

డా॥ కిచ్చూగారు అధ్యక్షోపన్యాసమునందు, రాజకీయ ప్రచారకులకు ప్రజలు ముఖ్యముగ తోడ్పడవలెను. ఇందులకు గాను కరాచీలో స్వరాజ్యాశ్రమము స్థాపింపబడినది. సింధురాష్ట్రీయగారు యీఆశ్రమమునకు విస్తారముగ ధనసహాయము చేయవలెను. ఇందు మహమ్మదీయులూడ ఎక్కుడుగా చేరదని నమ్ముచున్నాను. స్వాతంత్ర్య రణధుంధుభి మ్రోగింపబడిన యీతరణమునందు సాంఘిక స్వాతంత్ర్యముగూర్చి యెవ్వరును తలపెట్టరాదు. యుద్ధ సమయమునందు సైనికులు తమహుక్కులను గూర్చి ప్రశ్నింతురా వైఅధికారుల ఆజ్ఞలను పాలించుటే వారికర్తవ్యము భారత సత్యాగ్రహ సైన్యమునకు మహాసేనాని యగు గాంధీ మహాత్ముడు సత్యాగ్రహయాత్రకు బయలుదేరు డని ఉత్తరవు జేసియున్నాడు. కావున మనమందరము సకల సంశయములను విడనాడి వెంటనే రణరంగమునకు బయలుదేర వలెను. ఈ యంత్యసమరమునందు పాల్గొన వలదని మహమ్మదీయులకు మా లానాలకు కొందరు దుర్బోధనలను చేయుచున్నందుకు విచారించుచున్నాను. కాని మహమ్మదీయులు ఈ మాటల నమ్మరాదని కోరుచున్నాను. స్వరాజ్యాశ్రమమునకు ధనసహాయము చేయుదని కోరుచున్నాను” అని డా॥ కిచ్చూగారనిరి. సభలో రూ 200 వసూలయ్యెను.

తీర్మానములు:—ఈ నెల 30 వ తేదీని సింధుదేశమందంతటను రాజకీయ శిక్షితుల అభినందన దినము జరుపవలెను. (2) సత్యాగ్రహమునకు సర్వవిధముల తోడ్పడవలెను, వలంటీరులు గ చేరవలెను (3) రాజకీయ శిక్షితులను చేరసాలలకు పంపునపుడు వారిలో కొందరికి దొరతనమువారు ఎక్కువసౌకర్యములు చేయుట అక్రమము కుట్రగా దేశారాధకులలో భేదములను కల్పించుటకు దొరతనము, వారు దలపెట్టిరి. కావున నిట్టి ప్రత్యేక సౌకర్యములను చరసాలలో నెవ్వరు నంగీకరింప గూడదు.

(4) సత్యాగ్రహమునకు శిక్షింపబడినవారెవ్వరు గూడ న్యాయస్థానములలో వాదింపగూడదు. అనుతీర్మానము నామోదించబడెను. విజయముగల్గవరకు యీఅంత్యసమరమునండి విరమింపగూడదని డా॥ కిచ్చూగారు నుడువుటతో సభముగి సెను. (శ్రీ తె.)

లేబరు రాయలు కమిషను

విట్టిదండతులు బొంబాయికి వెళ్లుట

కలకత్తా, మార్చి 17:—లేబరు రాయలు కమిషను అధ్యక్షులగు విట్టిగారు వారిభార్య నేటిదినము బొంబాయికి ప్రయాణమైరి.

బెంగళూరు, మార్చి 17:—లేబరు రాయలు కమిషను సభ్యులు నేటిదినము కూర్చుండి బెంగళూరునకు తిరిగివచ్చిరి. కేపటిదినము అఖిలభారత రైల్వేసనివారిసంఘపు ప్రతినిధియగు గురుస్వామిగారి సాక్ష్యమును తీసికొనెదరు. 19-వ తేదీ పైనులుబండిలో పోలాపూరు వెళ్లెదరు. అచ్చట రెండు దినములు విచారణసలిపి 21-వ తేదీన బొంబాయికి ప్రయాణమై వెళ్లెదరు. (అ. తె.)

గంపలగూడెం

గంపలగూడెం గ్రామంలో ఈరోజు వుదయం 9 గంటలకు కొలగిరి వెంకటకృష్ణారావు బహద్రగవారి అధ్యక్షత క్రింద జాతీయపతాకోత్సవము జరిపి గ్రామమధ్యమందు పతాకము ప్రతిష్ఠింపజేసివారు. నుమారు ఎందరమంది సభ్యులు ఉత్సవములో పాల్గొనిరి. పతాకమును గురించి శ్రీయంత పేట పాపయ్యగారు వుపన్యసించిరి.

పాడనంహారిణి సకలమైన గొడబులి దఫా అప
యోగముతో పూర్తిగా మానును. లేనిచో రు. 5 లు ఇనాం.
బుడి 1 కి రు. 0-6-0. వి. పి. ఖర్చు పేరు
ఎస్. టి. కులీ అండు కో, 11 తేరుపేది,
చె నాబహారు, మద్రాసు.

'ఇండియన్ డెయిలీ మెయిల్' పత్రిక

శ్రీ ఎఫ్. డబ్ల్యూ. విల్సన్ గారు సంపాదకులుగా నియమింపబడుట

బొంబాయి, మార్చి 15:— 'ఇండియన్ డెయిలీ మెయిల్' పత్రికకు సంపాదకులగు శ్రీయుత కే. నటరాజన్ గారు శేటితో తమ సంపాదకత్వమును వదలుకొనుచున్నారని యా పత్రికయే ప్రకటించు చున్నది. ఇదివరలో ఆలహాబాదునందలి 'ఫయోసీరు' పత్రికకు సంపాదకులుగా నుండి యున్న శ్రీ ఎఫ్. డబ్ల్యూ. విల్సన్ గారు సోమవారమునండి 'ఇండియన్ డెయిలీ మెయిల్' పత్రికకు సంపాదకులుగా నుందురు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

(ఎఫ్. డబ్ల్యూ. విల్సన్ గారు 'ఫయోసీరు' పత్రికకు సంపాదకులుగా నున్నపుడు భారతాశయములపట్ల సానుభూతిని తమ వ్యాసములలో ప్రకటించుచుండిరి. ఇటీవల వీరు హైదరాబాద్ పత్రికలకు తమను వ్యాసములను వ్రాయుచుండిరి.

రాజ ద్రోహకర మగు 'ఇండియా'

ప్రభుత్వమువారి నిషేధప్రకటనము - అనంతరము కలకత్తా, మార్చి 15:— శ్రీయుత జ్ఞానానందస్వామిగారి 'ఇండియా, యనుగ్రంథములో హైందవశత్రుత్వము 124 వ విభాగముక్రింద శేర్షములగు భాగము లున్నవని యా గ్రంథమును వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు గెజట్ ప్రకటన మాలకముగా నిషేధించియుండిరి. శేటియుదయమున పోలీసులు దేశబంధు గ్రామపురస్మిర్యాణసంఘమువారి కార్యాలయమును కొల్లగొట్టి, హైగ్రంథముయొక్క ప్రతులను 87 డింబిని వశపరచుకొనిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

బ్రిటీషు మెడికల్ కౌన్సిల్ వారి నిర్ణయము

బొంబాయి వైద్యులలో నలజడి

బొంబాయి, మార్చి 15:— హైందవ విశ్వవిద్యాలయముల వైద్యుల బిరుదులను తాత్కాలికముగా గుర్తింపరాదని బ్రిటీషు మెడికల్ కౌన్సిల్ వారు తీర్మానించియుండుటవలన బొంబాయి నగరమునందలి వైద్యులలో మిక్కిలయగు నలజడి కలిగియున్నది. వైద్యకళాశాల విద్యార్థులకు తగిన జ్ఞాన మలవడుచున్నదో, లేదో, పరీక్షించుటకై వైద్యాధికారి నొకనిని నియమించుటకు భారతరాజసభవారు నిరాకరించుటవలన, వారిపై కనీసద్వైకానటకనే బ్రిటీషు మెడికల్ కౌన్సిలు వారు నిర్ణయించియున్నారని దలపబడుచున్నది. వీరిచర్య ఇండియనులకు బదునున్నది. (ఫ్రీ ప్రెస్)

"శారదానవలలు"

10 వేలు ఉచితము-కడుపువ్వుపుట్టించును

యానల 80 వ శేటిలోగా ఆదా స్థాపు పంపువారికే

ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గంజాంజిల్లా

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల

శ్రీరామతీర్థస్వామి, శ్రీ వివేకానందస్వామి, శ్రీరామ కృష్ణపరమహంస, సోక్రటీసు మున్నగు మహానుభావుల యువదేశములను తేటతెలుగున తెలుపు గ్రంథరాజములు.

ఒక్కొక్కటి 50 పుటలకు తగ్గని సంఘికలు రెండేసి నెలల కొరతగా ప్రకటింపబడును.

సంవత్సరమునకు 800 పుటలకు పైగా గల ఆరుసంఘికలు.

సంవత్సరముచందా, పోస్టేజి సహా రూ. 1-0-0

1 ప్రమానము. గృహస్థాశ్రమతత్త్వము. (శ్రీరామ తీర్థ స్వామిప్రణీతము)

2 ప్రమానము. మృత్యుంజయము (సోక్రటీసు ప్రవచనము)

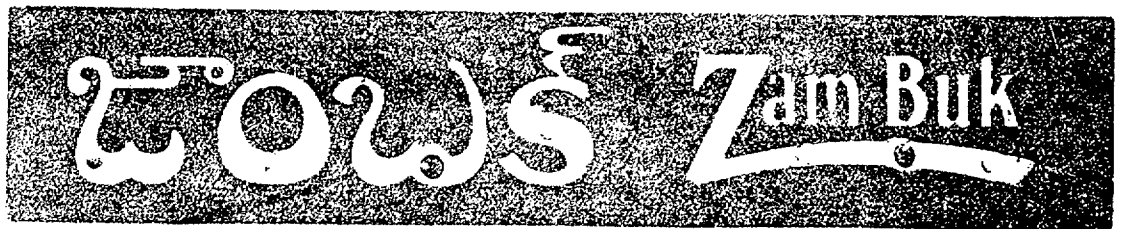
3. ఆత్మదర్శనము నెల 0-3-0. 4. జన్మాంతము 0-3-0.

మొదటి గ్రంథముయొక్క ప్రతులు ఒక నెలలోనే కరెన్సీ పోయి, పునర్ముద్రణము గానున్నవి. త్వరపడుడు. మించదలస్సు మని-ఆర్డరు చేయుడు.

విడిసంచిక ఒక్కొక్కటికి 0-3-6 ఖరీదుగల పోస్టుచీట్లను పంపిన, బడయవచ్చును.

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల మేనేజరు,

శ్రీ సనాతనాశ్రమము, క్రాపపాడు via కొల్లూరు (గుంటూరుజిల్లా).

అద్భుతముగా జయముబడసిన దివ్యమైన అంజనము

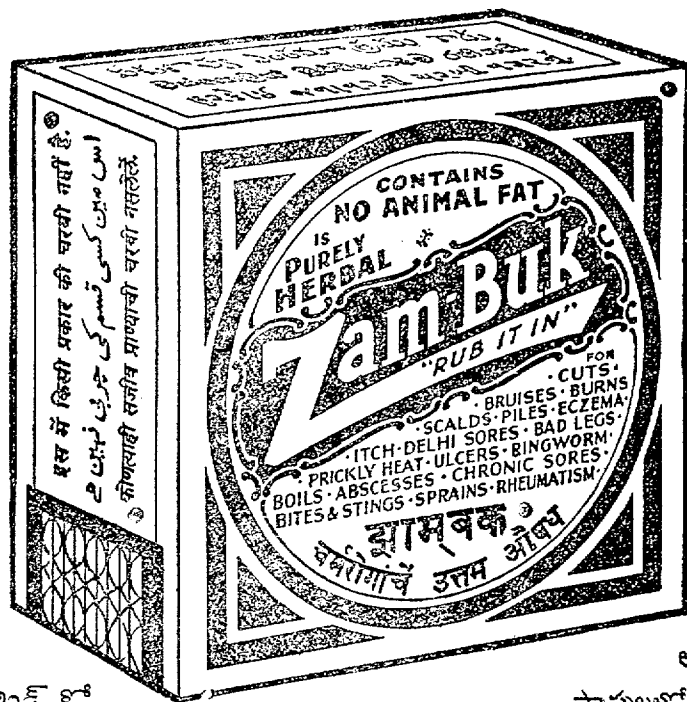
ఇది వ ర లో క ని పెట్ట బ డ క

వ్రణములు, గాయములు లేక వ్యాధిచే

పీడింబడు చర్మమును ఆశ్చర్యముగ నుపశమింపజేసి - - తత్తణు మే మాన్పును.

ఒక గొప్ప యావధము. ఓషధులతో మాత్రమే చేయబడినది.

మృగమదములు చేరియుండలేదు

ఏ శెంట్లు:—

మెసర్సు దాదా అండ్ కో,

చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

అన్ని మందుల

పావులలోను దొరకును.

చిన్నడబ్బా ధర రు 1. పెద్దది రు 2-4-0.

అపాయము లేనిది, విరేచనకారి.

జబ్బు, జ్వరము, పిత్తము మున్నగు వ్యాధులుగల

బిడ్డలకు తగినది.

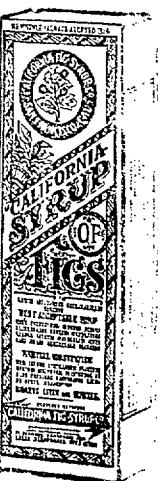
బిడ్డ తల్లి! మలబద్ధకముగల బిడ్డకిది మిక్కిలి అవసరము.

కాలిఫోర్నియా అత్తిపండ్ల పర్బత్తు అవసరము.

"California Syrup of Figs"

బిడ్డతల్లి త్వరపడుము! ఒకటి స్కూప్ కాలిఫోర్నియా అత్తిపండ్ల పర్బత్తును "California Syrup of Figs" ఇవ్వజేయి. ఇచ్చిన, మల శుద్ధి జేసి చిన్నపేగులను శుభ్రపరచుచు జీర్ణకోశమునందు మంచి ఆకలిని పుట్టించును. కొన్ని గంటలలోనే మీబిడ్డ మరల ఆట్లాడుటను మీరు చూడగలరు. చిరాకుగాను, జ్వరముతోను పిత్తముగాను, మలబద్ధకముగాను లేక జలుబుతోను ఉన్నప్పుడు కూడా ఈ చల్లని, అపాయము లేని విరేచన కారికి గల మనోహరమైన రుచిని బిడ్డలు ఇష్టపడుచున్నారు.

మీ కెమిస్టును "కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్" California Syrup of Figs ను కావలెనని అడుగుము. చంటిబిడ్డలకు, వయస్సువచ్చిన బిడ్డ, లకివ్వవలసిన పద్ధతులు, పశ్యపాన విషయములన్నియు వివరముగా నీసామీదనే వ్రాచబడియుండును. కెమిస్టు లందరివద్దను, అంగళ్ళన్నిటియందునుదొరకును, తల్లిమీరు కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ "California Syrup of Figs" నే కొరడు, లేని యెడల, ఇమిటేషన్ నొకదానిని యిచ్చెదరు.

దేవదాసీచట్టము

కన్యలను దేవాలయముల కర్పించు
అచారమును నిషేధించుటకు బిల్లు

ఈ బిల్లు శ్రీమతి డా॥ ముత్తులక్ష్మీరెడ్డిగారిచే మద్రాసు శాసనసభలో గతజనవరి 24 వ తేదీన ప్రవేశపెట్టబడినది. ఈ బిల్లు యొక్క కారణోద్దేశములు యీ క్రిందివిధమున వివరింపబడి యున్నవి:- ఇనాములను పొందియున్న దేవదాసీలు మాత్రమే గాక, యితర దేవదాసీలను అనేకమంది కన్యలను హిందూ దేవాలయముల కర్పించుట ఆచారమయియున్నది. పూర్వకాలములో యీ ఆచారముయొక్క మొట్టమొదటి యుద్దేశమెట్లున్నను, ప్రస్తుత మియాచారము పనిపాతకలను వ్యభిచార తీవ్రతములోనికి ప్రవేశపెట్టుపద్ధతిగా మారినది. కాబట్టి దేవదాసీలు గా కన్యలనర్పించు ఆచారము శాస్త్రసమ్మతమయియున్నదా లేదాయను విషయ విషయము ముఖ్యముగాదు. శాస్త్రములు ఆ నియమాలను దురాచారములను ఖండించుచున్నవి. దేవుని సేవయనుపేదలో కొందరు స్త్రీలను వ్యభిచారవృత్తికి బంధించి వేయి దురాచారమును నాగరిక ప్రజాభిప్రాయ మెన్నటికిని సహించజాలరు. దేవాలయమున కర్పింపబడినకన్యల హైందవాచారము ప్రకారము యెన్నటికినిగూడ వివాహమాడుటకు అర్హత పొందజాలరు. కాబట్టి, హిందూ దేవాలయములకు కన్యల నర్పించు ఆచారమును నిషేధించుటయను, దేవాలయముల కర్పింపబడినకన్యల పిమ్మట వివాహమాడుటకు అర్హత పొందుటయను, చాలయవసరమయియున్నది. ఈయాచారమును అంతమొందించుటకు యంతకృషియు కొన్ని ప్రయత్నములు ౧891 యందుండిన. కాని, యీ ప్రయత్నము లేవియునుగూడ ఫలింపలేదు. ఇండియన్ పీనలకోడ్ యొక్క ౪72, ౪73 సెక్షన్లు సవరింపబడి, వ్యభిచారవృత్తిలోనికి ప్రవేశపెట్టబడు బాలికలవయసు 16 నుండి 18 యేండ్లకు పెంచబడినది. కాని, యీ సవరణ కన్యలనర్పించు దురాచారమునంతయు మొత్తముగా నిషేధంపక పోవుటబట్టి, 18 యేండ్లవయసుదాటిన కన్యల దేవాలయముల కర్పింపబడి, ఇండియన్ పీనలకోడ్ యొక్క ౪72, ౪73 సెక్షన్లు లు తప్పించుకొనబడుచున్నవి. మరియు, నగరేతర స్థలములలో మైనరుకన్యల దేవాలయముల కర్పింపబడుట నేటికిగూడ జరుగుచున్నది.

కాబట్టి యీ రాష్ట్రములో యీ దురాచారము నంతమొందించుటకు శాసనము అవసరమయియున్నది. అట్టి శాసనము, ఇండియన్ పీనలకోడ్ యొక్క ౪72, ౪73 సెక్షన్లలో మైనరుకన్యలను దేవాలయముల కర్పించుటకు నిషేధించిన శిక్షలను మార్చుకుండ చేయబడవలెను.

నేను యీ బిల్లును రెండు ఉద్దేశములతో ప్రవేశపెట్టుచున్నాను. (1) హిందూ దేవాలయములకు కన్యల నర్పించుట న్యాయమువిరుద్ధమని నిషేధించు శాసనముగా గావించబడుట. (2) అట్టి దురాచారమందు పాల్గొనవారు శిక్షింపబడుట. ఈ సందర్భమున నేను మైనరు సంస్థానమునుండి నిదర్శనము జూపెదను ఆ సంస్థానములో హిందూ దేవాలయముల క్రింద చేర్చబడిన దేవాలయములలో కన్యలనర్పింపబడకూడదని 1910 జనవరి 28 వ తేదీన మైనరు ప్రభుత్వముచే జారీచేయబడిన నిషేధపు ట్టుత్రువు యిట్లున్నది:- గజ్డెహాస యనబడు ఆచారము కన్యలను వేశ్యావృత్తికి ప్రవేశపెట్టుటతోనే సంబంధించియున్నది. కాబట్టి దేవదాసీయముల క్రింద చేర్చబడిన దేవాలయములలో అట్టి దురాచారమును ప్రభుత్వమువారు నిషేధించుచున్నారు.

భారతదేశములో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి రికంను యీ విషయమున శాసనముగావించ ప్రయత్నింపకుండుటకు కారణము హిందువుల మతాభిప్రాయములతో జోక్యముకలుగజేసి కొనుటకు తమ క్షిప్రములేక పోవుటయేయని యుండవచ్చును. ఈయాచారమును అంతమొందించుటకు ప్రజాభిప్రాయము అనుకూలముగానే యున్నదని రుజువు చేయుటకును, మరియు, దేవదాసీసంఘమునకు చెందిన వారే అనేకమంది నన్ను కొరుటచేతను, యీ బిల్లును నేను ప్రవేశపెట్టితిని.

ఎస్. ముత్తులక్ష్మీరెడ్డి.

జాతక మార్తాండము

శివ భాగము అచ్చు తోడూర్చి. యందు ఏలగ్నమును ఏలగ్నము ఏలగ్నమైనది యే యే ఫలములనిచ్చునో అవిని మంత్రము మేవలగ్నములగాయితు మీవలగ్నము అభిరహిత యావత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా క్లింకారములతో నహ వ్రాయబడినవి. నెల రూ 1-8-0. పోస్టు ఖర్చులు చేరు.

ఆ కెళ్ల వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురం,

105-2

కొత్తపేటపాస్టు, గోదావరిజిల్లా.

సికిందరాబాదులో విత్తూరి

పిల్లలు అగవడకపోవుట

ఉత్తరదేశ బిచ్చగాండ్రవై ననుమానము

సికిందరాబాదు, మార్చి 17:- కొన్ని రోజులుగా హైదరాబాదు నగరములో పిల్లలు కొందరు కనుబడక పోవుటవలన భయము మిక్కిలిముగా ప్రబలియున్నది. పసిపిల్లలు కొందరు ఉన్నట్లుండి కానవచ్చుటలేదు. శనివారమునాడు పోలీసు లొక స్త్రీని అరెస్టుజేసిరి. మార్వాడనుండి యిటుకువచ్చి, ముష్టి వాండ్రవలె సంపరించుచున్న యొకానొక జట్టు కీ స్త్రీచెందియున్నదని తలపబడుచున్నది. ఈజట్టులో నలుబది మందివరకు గలరట. పోలీసు దర్వాస్తు గావించుచున్నారు. అపహృతులగు పిల్లలలో చాలమంది పిన్నవయసుగు-రాండ్రు బాలికలేయని తెలియుచున్నది. వీరు బహుశా వుత్తరహిందూస్తానమున అమ్మబడుదురు. (ఆ. ప్రె.)

జి. ఐ. పి. రైల్వేసమ్మె

సమ్మెదారులను తిరిగి ఉద్యోగములలోనికి

అధికారులు రానిచ్చుటలేదు

బొంబాయి, మార్చి 16:- జి. ఐ. పి. రైల్వే సమ్మెదారులు తిరిగి పనిలో చేరుటకు నిశ్చయించిరి. కాని పనిలో చేరుటకై వెల్లెనవారిని రైల్వే అధికారులు తిరిగి పనిలో చేర్చుకొనుట లేదు.

నూటికి 95 మందిని చేర్చుకొనుట లేదు. కాబట్టి మార్చి 5 తేదీని సమ్మెదారులు తీర్మానించి యుండిన ప్రకారముగా సత్కార్యక్రమము చేయుటకు నిశ్చయించు కొనుచున్నారు.

భుసావలు, ఇతరస్థానాదు, బడ్డేరా, మన్నాడ, హాలాపూరు, మున్నగు ప్రేమలనుండి నూడ ఇట్టివారైతే ఎచ్చుచున్నది.

సమ్మె విషయములో ఏమిచేయవలసి యున్నదియను నిర్ణయించుటకు కేంద్ర సమ్మె సంఘమువారు తేపు సభచేసి తీర్మానమును ప్రకటించెదరు.

పనిలో తిరిగి జేరుటకు రైల్వే అధికారు లిచ్చిన గడువును ఇదియే ఆఖరురోజు. (పి. ప్రె.)

వెలువడినది! నూతనముగా! వెలువడినది

“షేక్స్పియర్స్” (బెల్లూఅను)

“వి షా ద వి జ య సే న”

నవరసభరితముగు 5 అంకముల నవిననాటక రాజము

గ్రంథకర్త: కీ॥ శే॥ వీరభట్ల నదాశివరావుగారు

ఈ నాటకము ఆంగ్లభాషలో “షేక్స్పియర్స్ మహాకవి రచించిన (బెల్లూ) అను నాటకమునకు అనువాదముగా గ్రంథకర్తగారికి గల రంగస్థలపరిచయము ననుసరించి, నవరసభరితముగను, ప్రదర్శనానుకూలముగను రచింపబడినది. ఇందు చక్కని పద్యములను, శృంగార సంభాషణలు నాయికా నాయకుల యనోన్యత ప్రేమ ప్రదర్శన రంగములు మొదలగు నవి గలవు. వేయేల నవరసభరితముగు యీ నాటకమును ప్రతివారను జదివియే తీరవలెను. కొలది ప్రతులు మాత్రమేగలవు. ఆలస్యమాకాభంగమే? త్వరపడుడు. వెల ప్రతి 1 కి రు 1-0-0 యి మాత్రమే? పోస్టు ఖర్చులు కొనువారివే.

వలయువారు - వీరభట్ల భాస్కరరావుగారు.

జగన్నాథపురము- కాకినాడ, అని వ్రాయుడు.

వ్యాధి వీడితులకు వరప్రసాదమగు శివమందులు
జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు

ప్రాక్స్ ఆంటి బిల్లి మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రలు

జ్వరములకు నోప్పుల కుపయోగించును. పెద్దదయిన జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-8-0 1-0-0

ప్రాక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి

వెంటి సీసా 1-8-0 1-0-0

ప్రాక్స్ కక్కు-వా దగ్గు నివారిణి

వెంటి పిల్లలకు విక్కి-లి ఉపయోగము. సీసా 1-8-0 1-0-0

G. S. STEERS,

21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

కలకత్తా కార్పొరేషన్ ఎన్నికలు

అభ్యర్థులను నిర్ణయించు విషయములో

రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారికిని,

జిల్లా సంఘమునకును సంఘర్షణ గలుగుట

కలకత్తా, మార్చి 17:- కలకత్తా పురపాలక సంఘమునకు సమీపంలో మన జనులను ఎన్నికలకు కాంగ్రెసు తరపున అభ్యర్థులను నిలబెట్టు విషయములో వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారికిని, కలకత్తా యందలి పలు కాంగ్రెసు సంఘముల - ముఖ్యముగా నేనుగూడా పార్టీ వారివే - వారికిని అభిప్రాయ భేదములు కలిగియుండినవి. నిన్నటిరోజున జరిగియుండిన వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభలో కార్యనిర్వాహకవర్గము వారి చర్య బలపరపబడి, కలకత్తా నగరమునందలి కాంగ్రెసు శాఖల వారు అభ్యర్థుల సంతకమును గొనుటకు తయారు జేసిన ప్రమాణ పత్రములు రద్దు పరుపబడినవి. మరియు వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి యామోదమును బడయి యభ్యర్థి నియామకములను రద్దుపరపబడినవి. కాంగ్రెసు శాఖలలో తిరుగుబాటు జేయుటకొరకే సభ్యులుగా నున్న వారలపై తనచర్యను దీసికొనుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారికి అధికార మొసంగబడినది.

రంగూనుకు వెడలనపుడు శ్రీయత నేనుగూడా టెంగాలు కాంగ్రెసు తగాదాలగుర్చి ప్రకటన నొకటి గావించి యుండిరి. ఆ ప్రకటనవలన తగాదా హెచ్చినదనియే నడునమయినది. నేనుగూడా రిపుడు రంగూనులో రాజద్రోహనేరారోపణకు సంజాయిషీ నొసంగవలసియున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

సిండికేటు సభ ఎన్నిక

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయచట్టము సెక్షన్ 8 ఛాప్టరు 28 ననుసరించి శ్రీయత లక్ష్మీరాజు నుబ్బరావుగారు గత 15వ తేదీన జరిగిన సెనేటుసభయందు సెనేటుసభతరపున సిండికేటు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. వీరు యీ తేదీనుండి మూడువత్సరములకు సభ్యత్వపదవిని వహించెదరు.

ఒక ఔషధ విసోదము

మరియు

కలరా నివారిణి

హాజ్యోటీస్ అరికులేరియనుండి

తయారు చేయబడినది

ప్రస్తుతకాలమునందు దున్నపాటిలో అమానుషమైన ఓషధి. కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రప్రథమ మోతాదే ప్రయోజనముచేయుచున్న గొప్పద్రవ్యులచే నిర్మితం చేయబడినది. అనుకూలమైన సరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికోలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్

పోస్టుబాక్సు నెం. 504, మద్రాసు. పి. టి

ముఖ్య గమనింపు.

అనేకులు మా భారతి సంచికలను కూడ దినపత్రికతోబాటు హిగిన్ బాతము స్టాలులందు విక్రయించుటకు యేర్పాటు చేయవలసినట్లు కోరినందున, ఆ ప్రకారమే ఈ దిగువ తెలుపబడిన స్థలములందు ఈ నెలనుండి యేర్పాటు చేయబడినదని ఇందుమూలముగ తెలియబరచుచున్నాము.

సెంట్రల్ స్టేషన్
అర్కో-ణం
బెల్లూరి
బెజవాడ

గుంతకల్
కాట్నాడి
రైచూరు
రాజమండ్రి.

మేనేజరు: భారతి, మదరాసు.

మొదటి పేజీ

వజ్రేన్ద్ర ప్రజలకు విజ్ఞప్తి

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము సంఘము మహాత్మాగాంధీ గారి ఆభిప్రాయప్రకారము త్వరలో ఈ దేశమందు సత్యాగ్రహము ప్రారంభించుటకు తీర్మానించినది. దానికిగాను ప్రతి జిల్లాకును ఆ జిల్లా జనసంఖ్యనుబట్టియు ధనసంపత్తినిబట్టియు, ధనమొకరకును, మనుష్యులొకరుకును కొటా లేర్పర్చబడినవి. మన వజ్రేన్ద్ర (పాలవరం, చోడవరం, ఎల్లవరం, భద్రాచలం, వెంకటాపురం తాలూకాలకు) రూ 1000 లు ధనమును 100 మంది కాంటినినెంట్లను తక్కువ గా కుండగ సమకూర్చుటగాను కాంగ్రెసు ఆజ్ఞ అనుసరింపగావున వజ్రేన్ద్రలో నివసించు సోదరి సోదరులెల్లరు ధన సహాయ మొనర్చియు కాంటి సయినకుల క్రిందజేరియు మన వజ్రేన్ద్ర గౌరవప్రతిష్ఠలు నిలుప గోరుచున్నాము.

పునులూరి కోదండరామయ్య, అధ్యక్షుడు.

చింతలచెరువు వెంకటాద్రి.

కాంగ్రెసు కార్యధిపతి, స్వరాజ్యశ్రమం, పాలవరం 6-8-80. కార్యదర్శి.

వజ్రేన్ద్ర

మల్లభద్రానికి అభినందనము.

11-8-80 తేదీనాయంత్రం పాలవరస్వరాజ్యశ్రమములో సభసమావేశమై మల్లభద్రాయి పట్టుకొని సభలో ఉపన్యసింపరాదను జిల్లా కలెక్టరుగారి వుత్తరువు నులంఘించి జైయిలుకుబోయి దేశమందు జరుగు స్వాతంత్ర్య సమరమును విక్రీలీయుత్సాహమును, బలమును కలుగజేసినందులకు అభినందించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

బాపట్ల

(స్వకీయవిలేఖరి)

సాంబమూర్తి నిధి

బాపట్ల, మార్చి 15: — శ్రీయుత గిల్లపూడి శివారావు కామ్రాగారును, మద్ది వెంకటరంగయ్య గారును బాపట్ల 15-8-29 తారీఖున వచ్చి యుండిరి. బాపట్లలో ఘోషాదు మూడువేల అయిదువందల చందా పడియుండెను. ఒక స్నేహితుడారు. 1000 యిచ్చి యుండెను. పూరిలోని స్వామివారులు కడు పురాధానియ్యతో దేశపరిస్థితులను చక్కగ గమనించి ఘోషారు. 2500, చందా వేసియుండిరి. ఇంకా చందాలు వసూలు చేయుటకు బాపట్లలో ప్రయత్నము చేయుచున్నార. బాపట్ల స్వామివారులు తమ కర్తవ్యమును గుర్రెగి యీ సమయము రు. 25000, చందా వేసి ప్రజల ప్రశంసకు పాత్రులైరి. కొంతమంది స్వామివారులు తమ ధనమును వైద్య సహాయమునకు వుపయోగపరుపవలసినదిగా చెప్పియుండిరి. గాంధీగారి కడటి ప్రజలలో విశేషముగ మార్పును తీసుకవచ్చినది. బాలంటిల్లూరు బాపట్ల తాలూకాలో బాగుగా చేరుచున్నార. శ్రీయుత శివారావు కామ్రాగారు జిల్లా అంతయు చందాల కొరకును, వాలంటీర్ల కొరకును తిరుగుచున్నారు. ఘోషారు 30000 రూ. రాకము వసూలుచేయుటకు ప్రయత్నము చేయుచున్నారు.

మోహినీతైలము

5 తులినూనెగల నీసా 1-కి 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము కేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదత్తు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగువారికి నుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును, మందరల మోహాలవ్యయములకు ప్రావకులను మనోహరముగ మంచి కాపాడును. ఈ తైలమునందుగల రమణీయముగ నువాసన చెప్పు నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్ట నియ్యదు. దీనియందు మనోహరముగ నువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది నీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేచేట, ఒకసారి పరిశీలించిన నీవము తెలియగలదు. తలము, తాంజనంబో బొంతాయి ముదరాను

బెజవాడ (స్వకీయవిలేఖరి)

కృష్ణాజిల్లా ఉపాధ్యాయసంఘము వార్షికసభ బెజవాడ, మార్చి 16:—కృష్ణా జిల్లా ఉపాధ్యాయ సంఘముయొక్క వార్షిక సభ నిన్న సాయంత్రం 8 గంటలకు ముగిసిపట్టి పాఠశాలయందు జరిగెను. జిల్లా విద్యాకాఖ్యాధికారి శ్రీయుత హరి పేరయ్య కామ్రాగారు సభకు విచ్చేరిరి. జిల్లాలోని ఉపాధ్యాయులు చాలమంది సభ నలంకరించిరి. సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత అత్తిలి గురుమూర్తి పంతులుగారు సభాధ్యక్షత నిర్వహించిరి.

సంఘముయొక్క వార్షిక నివేదిక సంఘ కార్యదర్శి శ్రీయుత యం. వి. నరసింహారావు గారిచే చదువబడెను. సంఘమునందు 170 మంది సభ్యులు గలరనియు, ఆంధ్రదేశమందలి ఉపాధ్యాయ సంఘమును సాపేక్షించుటకు యత్నించబడెననియు, గవర్నమెంటు వారికి ఉపాధ్యాయుల కష్ట నిష్కరములను గూర్చి మనవు లంపబడెననియు, నివేదికయందు వివరించబడెను.

పిమ్మట హరిపేరయ్య కామ్రాగారు కొన్ని సలహాల నొసంగుచు ముచ్చటించిరి. దేశమనందలి విద్యను శీఘ్రకొనవలయు ననెడి ఆసక్తి హెచ్చుచున్నది. పాఠశాలలు విశేషముగ కావలయునని ఆందోళన జరుగుచున్నది. ఉపాధ్యాయుల నితి చక్కబడుట అవసరము. వారికి సరియైన వేతనములు లభించవలయును. ఉపాధ్యాయులెల్లరు సంఘమున చేరినచో సంఘాధిపతి ధర్మజరిగి ఉపాధ్యాయుల కోర్కెలు కొనసాగుటకై తగిన ఆందోళన జరుపవలయును. ఉపాధ్యాయులెల్లరు వికమత్వముతో మెలంగి సోదరభావమును పెంపొందించుకొనవలయును. కష్టములన్నింటిని ఒకేసారి పేర్కొనక ఒకదానివెంట నొకదానిని పోగొట్టుకొనుటకై ఆందోళన జరుపవలయు ననెరి.

శ్రీయుత యస్. ఏ. పంచాపకేశయ్యగారు ప్రస్తుత విద్యావిధానమునందు గల లోపములను వివరించుచు ఉపన్యసింపిరి. ఈ విద్యావిధానము మనదేశాభివృద్ధికి అటంకముగ నున్నది. ఇంగ్లీషువారు యీ దేశములో మనవారిచేత చాకిరి చేయించుకొనుటకై యీ విద్యావిధానమును ప్రవేశపెట్టినారు. మనమందరమును క్రైస్తవ మతములో చేరుదుననెడి ఆశతో వివసరీలు యీ విద్యాభివృద్ధికై కృషిచేసిరి. పరాయిభాషలో చదువుకొనుటవలన మన జనసత్వము లుడిగినది. బాధిపన్నుగిరినది. పనికిమాలిన చదువు నేర్చుకొనటచే మనవారి కష్టసామర్థ్యములు నానాటికి ఖీణించి పోవుచున్నవి. తెలివితేటలు అడుగంటుచున్నవి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము మనలను దరిజేర్చు ననుకొంటిమి. అదొక పెద్ద మన్నయయ్యెను.

పూర్వమువలె బుద్ధి కుతలత, కష్ట, సామర్థ్యము గలవారు ఉపాధ్యాయ వృత్తిలోనికి వచ్చుటలేదు. వాటిచ్చేడి జీతములు వారికిజరుగు నుర్రాదయే వారిని మరొకవృత్తికి దింపుచున్నది. ఉపాధ్యాయులకు తగిన గౌరవము రావలయునన్నచో వారిలో వికమత్వము, సంఘాభిమానము వృద్ధి కావలయును సాధ్యరహితముగ తమవిధిని తాము నెరవేర్చవలయును. మనము క్షీణనకైవలననే లభించును. అట్టికై సరస్వతీని నేపించుటవలసివచ్చుచున్నది. ఆంధ్రదేశమున 6000 మంది ఉపాధ్యాయులు ఏ మైయేవనిని సకలత్వించినను నిర్విఘ్నముగ కొనసాగుననుటలో సర్వము లేదని పంచాపకేశయ్యగారు చెప్పిరి.

శ్రీయుత సి. వి. గుబ్బాగొమ్మగారు ఈసభ్య గవర్నమెంటు వారంపిన ఉత్తరవును ఖండించుచు ముచ్చటించిరి. ఉపాధ్యాయులు మెచ్చుపాకర్మములను కొరకుండగ యీ ఉత్తరవు ఒకగుడిబుడగ ఉపాధ్యాయుల పాలబడియెననిరి. ఈ ఉత్తరవులను ఉపాధ్యాయులకు కష్టము మెచ్చుననియు, అందుచే దీనినిరద్దుచేయించుటకై తీవ్రమైన ఆందోళన జరుగవలయుననియు బోధించిరి.

వందనముల నర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

నీతారామ నవాసంఘము,

కడవకొల్లు పుయ్యారపాడు, కృష్ణా

మాచే నడుపబడుచున్న రికన్వేజుడు హయ్యరు ఎలి మెంటరీస్కూలులో పనిచేయుటకు తేకంటరిగ్రేడు ప్రైండు డీవర్డు. 2.

హయ్యగ్రేడు ప్రైండుటేవర్డు 2 కావలెను. వేతనము నెలకు రు 25, 20 లు యివ్వబడును. ది 1-4-1930 ని పనిలో బ్రవేశించవలెను.

వలయువారు ది 27-8-1930 లోగా యీక్రిందివారికి దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. తోడనే వచ్చి మాట్లాడవలెను.

ఆరిగిపూడి మొకటరామచందరి,

కార్యదర్శి.

ప|| గోదావరిజిల్లా మద్యపాననిషేధ సంఘము

(స్వకీయవిలేఖరి)

తీర్మానములు

ఏలూరు, మార్చి 16:—ఈనెల 12 తేదీని కొవ్వూరునందు పశ్చిమగోదావరి జిల్లా మద్యపాన నిషేధసంఘము సమావేశమైనది. శ్రీయుత నరాలశెట్టి దేవేంద్రుడుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. జక్కంశెట్టి భీమయ్య, వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి పంతులు, రివ. జె. ఎం. బాయడ, మహమ్మద్ యాహూబ్ సాహెబ్ గార్లు హాజరైరి. సభలో నీ క్రిందితీర్మానములు గావించబడెను.

తీర్మానములు

1. కొవ్వూరుతాలూకాలోని కోరుమామిడి, చిన్నాయి గూడెం ఫిర్కాలలో గల సారా కల్లుమకాణములను మూసి వేయుటకు ఎక్సైజుడిపార్టుమెంటువారిని కోరడమైనది. (సారా కల్లుమకాణములు మాఫిర్కాలలో అక్రమరేదని ఆయాఫిర్కాలలోని ప్రజలు అర్జీలుయిచ్చుకొనిరి.) యిందువలనమై సెక్రటరీగారును, చైరమనుగారును, స్వయముగా వెల్లి విచారించి వచ్చిరి.

2. జిల్లామం దంతలను సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధప్రబోధవారమును జరుపుటకును, అందుకుగాను అగు ఖర్చులను మంజూరుచేయుటకును యీనెల 21 తేదీనుంచి 27 తేదీవరకు యిట్టిప్రబోధము జరుపుటకును తీర్మానించడమైనది.

3. యీజిల్లాలో యీనెలలో ప్రతితాలూకాలోను మద్యపాన నిషేధక మహాసభలు యుభయగ్రామములలో జరుపుటకును తీర్మానించడమయినది.

4. జిల్లా మద్యపాన నిషేధసంఘము తరపున జరుగు మహాసభలకును యితర పుత్సవములకును అవసరముకలిగినపు డెల్లను యీ ఉద్యమవిషయము మాత్రమే ప్రజలకు ప్రబోధించగల ఉపన్యాసకులను ఆహ్వానించుటకు చైర్మన్ గారికి అధికార మిచ్చుటకు తీర్మానించడమయినది.

5. సారా కల్లుమకాణములు రాత్రి 8 గంటలకు బదులు గా 6 గంటలకు మాత్రమే మూయవలసినదని ఎక్సైజు అధికారులను కోరుటకు మ. రా. శ్రీ వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి పంతులు గారిచే ఉపపాదించబడి జక్కంశెట్టి భీమయ్య ఎం. ఎల్. సి. గారిచే బలపరుపబడిన తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించడమయినది.

6. కల్లుసారాయిలు 10 మయిళ్ల ఆవరణముదాటి గ్రామదుకాణములలో దిగుమతిచేయకుండునట్లు అనంతపురం జిల్లా మద్యపాన నిషేధ సంఘమువారిచే తీర్మానింపబడిన తీర్మానము ఆమోదించడమయినది.

7. ఈవై తీర్మానము ఎక్సైజు డిపార్టుమెంటువారికిని, గవర్నమెంటువారికిని పంపించుటకు కోరడమయినది.

8. జిల్లాప్రచారకసంఘములకు గ్రామోద్యోగములు తోడ్పడుకూడదను గవర్నమెంటువారు చేసిన ఉత్తరవును మరల పునర్విచారణచేసి అట్టియుత్తరవు రద్దుచేయుటకు సెంట్రల్ ప్రాపగాండా బోర్డువారిని గవర్నమెంటువారిని, జిల్లాకలెక్టరును కోరుటకు తీర్మానించడమైనది.

తెంపరెన్నువారము

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా మద్యపాన నిషేధ సంఘమువారు యీ జిల్లాలో ఈ నెల 21 తేదీ మొదలు 27 తేదీ వరకును తెంపరెన్ను వారమును జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. ఈ వారమును జయప్రదముగ జరుపుటకు ఈ సంఘాధ్యక్షులగు నరాల శెట్టి దేవేంద్రుడుగారు తగిన ఏర్పాట్లను చురుకుగ జరుపుచున్నారు.

మద్యపాన నిషేధసభ

నిన్న ఉదయము పడమరపీఠిలో నూతనముగా నిర్మింపబడిన దేవేంద్రపేటలో నొకబహిరంగసభ జరిగెను. అసభలో పట్టా మద్యపాన నిషేధసంఘ ప్రచారకులగు రాయుడు గంగయ్యగారు మద్యపానమువలనను, నల్లమందు, గంజాయిమున్నగు నిషాపదార్థములవలనను గలుగుచున్న చెడుగులను వివరించి ఆదుర్భాషములను విడచిపెట్టవలెనని బోధించిరి.

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు పంపుట సామ్యు వసూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజెంట్లుగా నేర్పరిచినాము. అంగ్రేజీ పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజెంట్లకు వ్రాసి పత్రికలు వగైరాలు తెప్పించుకొనవచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్ దారు	24-0-0
ఆరుమాసములకు	14-4-0	"	12-0-0
మూడుమాసములకు	7-7-0	"	6-4-0
మాసమునకు	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0

కొత్త సంవత్సరాది సంచికలు

దీపపత్రిక చందాదారులకు	1-0-0	చందాదారులు కానివారికి	2-0-0	సంచికల సంపుటకు
వార్షపత్రిక	1-4-0	పాఠశాలకల సంచిక 1-కి	1-0-0	తపాలఖర్చులు ప్రత్యేకము.

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకళాది విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సరచందా	ఉస్మానియా	7-2-0	కల్ దారు	6-0-0
ఆర్ధసంవత్సరచందా	"	3-9-0	"	3-0-0
విశేషార్ధిక	"	0-12-0	"	0-10-0

భారతి వెనుకటి నాలుగు సంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు) క్యాటికో వైండు విక్రయమునకు సిద్ధ ముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము (రెండుభాగములు) వెల రు. 9-0-0. పి. పి. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:—నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

సె. 7 తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాల చదువు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు నామధిని గ్రంథముల రెండుమాసముల కొక గ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తిశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦
- జనపథరాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగు పీఠిక గలదు ౨-౮-౦
- గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౪-౦
- కమలాక్షి (చిన్నచిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటేశ్వరుడుగారు, యమ్.ఎ.,యల్.టి. ౦-౮-౦
- త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభద్రాగ్రాణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు నరసముగ వర్ణింపబడినది. నందర్యానుసారముగ త్యాగరాజుగారు చియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
- భీష్ముడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్మేశ్వరేశ్వర కవిశిఖామణి యగు ఇబ్ సెను గారి వ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యె. (ఆనర్సు) ౧-౦-౦
- జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీవీర మగు విద్యానగరము (హంపిశిథిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత జీర్ణ సీతీయు నిందు వర్ణితము లైనవి ౧-౮-౦
- 'ఆత్మకథ' ప్రథమసంపుటము. శ్రీగాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహ-సత్యప్రయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆ దర్శనమును ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీ శతావధాని వేలూరు శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదించబడినది. 400 కు పైగ పుటలు గలవు. చక్కనియచ్చు, రేపరు. ౦-౧౨-౦

కాంపెనీని నాగేశ్వరరావు, పునర్ధాతకు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:—నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT

MADRAS & BOMBAY.

అమృతాంజనము డిపో వారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా

	రు.అ
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అశీర్గమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి-జ్వరములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి	0-10
5. మూలకంకకు తైలము డబ్బి 1-కి	0-12
6. తామరతైలము, తామర, తీటుకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదములకు	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-8
9. దంతకూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. కర్ణకూలహరి, చెవిపోటుకు	0-8
11. గజ్జికి తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి	0-4
12. పసుళ్లకు తైలము, శిశుపసుళ్లకు	0-6
13. పేలకు మందు సీసా 1-కి	0-4
14. చందన అత్తరు 1 బొమ్మ	2-8
15. కుంభకు తైలము, డబ్బి 1-కి	0-8
16. దంతమార్గము, పండ్లతోముటుకు	0-2
17. సుఖభోగిమాత్రలు	1-0
18. సుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. మోహినితైలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	0-6
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-కి	0-8
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
24. సుకుమారిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. సెగకు ద్రావకము సీసా 1-కి	1-0
26. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు	1-0
27. కఫహరిమార్గము, దగ్గు ఉబ్బసములకు డబ్బి	0-8
28. సుందరితైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-కి	0-8
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పిలకు	0-12
30. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బసమునకు మందు	2-0
32. కుంకుమపువ్వు తు 1-కి	8-0
33. పచ్చకర్పూరం తు 1-కి	8-0
34. కస్తూరి	40-0
35. జాన్న తు 1-కి	8-0

పోస్టుకర్చులు ప్రత్యేకము.

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి — మదరాసు

సెం 7, తంబుచెట్టివీధి, జార్జ్టౌన్, మదరాసు.